

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CL. — Izdan in razposlan 24. dne septembra 1916.

Vsebina: Št. 317. Ukaz, s katerim se izdaja poštni red.

317.

Ukaz trgovinskega ministra z dne 22. septembra 1916. l.,

s katerim se izdaja poštni red.

Člen I.

Na podstavi §§ 23 in 24 poštne zakona se izdaja za tuzemski poštni promet naslednji poštni red.

Člen II.

Določila poštne reda veljajo tudi za poštni promet z drugimi deželami, kolikor posebni predpisi, izdani za ta promet na podstavi obstoječih pogodb ali dogovorov in objavljeni v poštne in telegrafskem ukazniku ali v inozemskih poštne tarifah, ki jih je izdala poštna uprava, ne ukazujejo nič drugega.

V prometu z Ogrskim, Bosno-Hercegovino in zlasti Nemškim, obstajajo na podstavi dogovorov, ki stopijo na mesto pogodb, dogovorov in drugih domemb, ki prenehajo s 30. dnem septembra 1916. l., naslednje razlike od poštne pristojbin, ki so ustanovljene v poštne redu:

1. Vrednostna pristojbina za vrednostna pisma in pakete z navedbo vrednosti znaša 10 h za vsakih 300 K navedene vrednosti ali za začetni del te vrednosti;

2. navadna težna pristojbina za pakete do 5 kg znaša 80 h; navadne težne pristojbine za težje pakete

veljajo v prometu na Nemško le v pruski pokrajini Sleško in Saksonsko, v kraljevino saksonsko, v thürinške države, v vojvodino anhaltsko, v veliko vojvodino badensko, v hohenzollernske dežele, v kraljevino bavarsko (izvzemši rensko pfalco) in v kraljevino württembergško; na ostalo Nemško znašajo do 10 kg 240 h, do 15 kg 420 h, do 20 kg 600 h; znižana težna pristojbina ne velja v prometu z Ogrskim in z Bosno in Hercegovino;

3. pristojbina za pisмено pošiljanje zaprosila, naj se vzame pošiljatev nazaj, naj se izpremeni naslov, povzetje ali poštni nalog znaša 40 h;

4. v prometu z Ogrskim so zavezane tiskovine za slepce pristojbinam za navadne tiskovine;

5. v prometu z Ogrskim, Bosno in Hercegovino se ustanavljajo brzinske dostavnine od primera do primera;

6. v prometu z Nemškim veljajo za poštne nakaznice pristojbinski postavki društvenega dogovora o poštne nakaznicah;

7. v prometu z Nemškim se pobira za iskanje navadne pisemske pošiljatve 25 h pristojbine, ako je iskanje dovedlo do tega, da se je dognalo, da se je pošiljatev pravilno izročila prejemniku;

8. v prometu z Nemškim se za nabavo izplačilnega pooblastila, ako se izgubi ali poškodeje poštna nakaznica, ne pobira nikaka pristojbina.

Člen III.

Za poštni promet javnih oblastev in z njimi velja poštni red toliko, kolikor za ta promet obstoječa določila in določila, ki ostanejo v moči, ne obsegajo nič drugega; kolikor je ta promet zavezan poštnim pristojbinam, veljajo zanj le pristojbinski postavki poštnege reda.

Člen IV.

Ako določa poštni red razglase ali posebne zaukaze, se objavljajo po preudarku poštne uprave

v poštnem in telegrafskem ukazniku ali po uradnih in drugih časopisih ali se nabijejo na poštne službenih mestih.

Člen V.

Poštni red dobi moč 1. dne oktobra 1916. l. Hkratu izgubé svojo veljavo vsi drugi predpisi o predmetih poštnege reda, kolikor so uravnani v njem.

Spitzmüller s. r.

Poštni red.

Prvi del.

Obče.

Prvi oddelek.

Uvodna določila.

I. Službene stroke pošte.

§ 1. Obseg poštnega obrata.

Obrat pošte obsega

1. naslednje s poštnim redom uravnane službene stroke:

a) prevažanje navadnih in priporočenih pisemskih pošiljatev brez navedbe vrednosti (pisma, dopisnice, tiskovine, opravilne papirje in vzorce blaga); nadalje vrednostnih pisem in paketov brez navedbe vrednosti in z navedbo vrednosti;

b) pošiljanje denarnih zneskov z navadnimi in brzojavnimi poštними nakaznicami;

c) izplačevanje denarnih zneskov v poštnem plačilnem nakaznem prometu;

d) izterjevanje denarja s povzjetjem ali pošt-nim nalogom;

2. naslednje s posebnimi predpisi uravnane službene stroke:

a) sprejemanje in izvrševanje naročb na čas-nike in prevažanje časnikov. (poštni red za časnike);

b) vplačevanje in izplačevanje v hranilnem in čekovnem prometu c. kr. poštne hranilnič-nega urada in drugo poštnohranilniško službo, ki jo oskrbuje pošta; za to veljajo določila za opravični promet poštne hranilnice;

c) prevažanje potnikov po cestah;

d) izplačevanje obrestnih listov avstrijskih državnih papirjev;

e) razvredovanje kolkovnih znamk na me-nicah, na trgovskih nakaznicah o denarnih pla-čilih in na nepravilnih čekih, njim enačenih v pri-stojbinski dolžnosti, ter na poslovnih knjigah, računskih golicah in inozemskih računih.

§ 2. Službene stroke na poštних uradih.

1. Poštni uradi izvršujejo vse službene stroke § 1, št. 1, praviloma v polnem obsegu. Omejitve razglasa poštna uprava.

2. Izmed službenih strok § 1, št. 2, iz-vršujejo pod *a)* in *b)* omenjene stroke vsi poštni uradi; kateri poštni uradi izvršujejo ostale službene stroke, se določi in razglasi od primera do primera.

3. Opravila železniških in pomorskih pošt se določijo s posebnimi ukazi.

§ 3. Službene stroke v poštних nabiralnicah.

1. Vsaka poštna nabiralnica oskrbuje:

a) sprejemanje navadnih pisemskih pošiljatev;

b) izdajanje došlih navadnih pisemskih pošiljatev in poštournadnih prejemalnic o drugih pošiljatih.

2. Delokrog se more razširiti po prometnih potrebah; razširi se od primera do primera in se razglasi.

II. Obča načela za rabo pošte.

§ 4. Dolžnost prevažanja.

1. Prevažanje se ne sme odreči,

a) ako je mogoče z rednimi prevozili in

b) ako se ustreže prevoznim pogojem in drugim posebnim ukazom pošte.

2. a) Poštni urad more v vsakem trenutku prevažanja preskusiti, ali so izpolnjeni prevozni pogoji.

b) Ako pokaže preskušnja, da niso izpolnjeni prevozni pogoji in ako ni izrečno predpisano ali dopuščeno drugo ravnanje, se vrne pošiljatev pošiljaču, ako je naveden na njej ali ako se more zanesljivo posneti iz njene zunanje kakovosti (pečat, pisava in dr.); sicer se ravna s takimi pošiljatvami, kakor da se ne morejo dostaviti (§ 194, št. 1 e).

c) Ako se pošiljatve zavrnejo ob oddaji, se dajo pošiljatve z nalepljenimi, še ne razvrženimi znamkami v istem stanju nazaj, za druge frankirane pošiljatve se na zahtevanje vrnejo plačane poštne pristojbine, ako se dá potrdilo in oddajo ovoji ali drugi predmeti, na katerih so nalepljene znamke, in črtajo se pristojbine, s katerimi so se obremenile pošiljatve; ako se zavrnejo po oddaji, se ne vrnejo niti plačane pristojbine, niti se ne črtajo v dolg zapisane pristojbine ali izdatki.

3. Kolikor je z zakonom ali z drugimi predpisi zaukazano posebno ravnanje, ostane to ravnanje.

§ 5. Omejitve.

1. Ali, v katera ozemlja, v katerem obsegu in po katerih pogojih se omeji poštni promet v izjemnih primerih, ki ovirajo njegovo redno vršitev, kakor ob nevarnih kužnih boleznih, velikih povodnjih, določi poštna uprava in razglasi to.

2. Katere premembe nastopijo v poštnem prometu v primeru mobilizacije ali vojne, se določi s posebnimi zaukazi.

§ 6. Poštna tajnost.

1. Poštna tajnost se mora strogo varovati. Poštnim uslužbencem je torej prepovedano vsako, kakoršnokoli sporočanje o poštnih pošiljativah drugim osebam nego pošiljaču, prejemniku ali njunemu zastopniku ali pravnemu nasledniku. Za pojasnila se more prositi ustno ali pismeno. Popraševalec mora dokazati svojo upravičenost in natančno oznameniti predmet. V pravici zahtevati pojasnilo je zapopadena tudi oblast, da se na poštnem uradu vpogledajo listine, ki se tičejo izročitve pošiljatve in so nastale s prejemnikovim sodelovanjem, ne pa tudi drugih zapiskov, ki se

tičejo notranje službe. Ta pravica preneha, ko potečejo rokovi, ki so ustanovljeni in razglašeni za hrambo teh listin.

2. Za pravico sodnih in drugih oblastev zahtevati pojasnila ali vpogledovati listine ter druge spise, račune in dr. poštne urada, so merodajni posebni predpisi.

3. Ako povzroči izvršitev zahteve večja raziskovanja, je treba povrniti stroške za to, kojih prilično višino je treba naznaniti predlagatelju pred raziskovanjem. Preden se plačajo stroški, se ne dá pojasnilo in ne dovoli vpogled, razen oblastvom. Na zahtevanje mora dati predlagatelj varščino v gotovini, iz katere se mora pošta neposrednje poplačati.

4. Poštne pošiljatve se zasegajo le v zakonito določenih primerih.

III. Zunanji uradni promet.

§ 7. Uradne ure.

1. Za promet v poštnih uradih določijo in razglasijo poštna ravnateljstva uradne ure po krajnih in prometnih razmerah.

a) 1° Ob delavnikih trajajo praviloma 8 ur, na poštnih uradih z manjšim prometom 6 ur.

2° Ob nedeljah znašajo kvečjemu polovico; nedeljam se enači prvi božični praznik.

3° O praznikih morejo poštna ravnateljstva po prometnih razmerah omejiti uradne ure do najmanjše izmere, dopuščene ob nedeljah.

b) 1° Ob nedeljah so poštni uradi odprti le dopoldne. Za kraje, kjer terja to poštni obhod ali promet, morejo poštna ravnateljstva zaukazati, naj bodo vsi ali posamezni poštni uradi popoldne odprti do časa neobhodne potrebe; toda služba se omejuje v teh primerih na sprejemanje in izdajanje navadnih in priporočenih pisemskih pošiljatev, na izdajanje paketov z vsebino, ki se lahko izpridi in na prodajanje poštnih vrednostnic.

2° Določila pod 1° se morejo uporabljati po ustanovljenih uradnih urah in prometnih razmerah tudi na praznike.

V poštnem prometu veljajo isti dnevi za praznike, kakor za sodišče, v čigar okolišu je poštni urad.

c) Poštna ravnateljstva morejo uradne ure ob delavnikih po poštih zvezah in krajevnih razmerah časno ali trajno raztegniti ali omejiti na 4 ure na dan in v posebnih primerih začasno docela ali deloma razveljaviti omejitve, ki so ustanovljene za nedelje in praznike.

2. Na poštah nabiralnicah praviloma niso določene uradne ure, vendar mora opravilec sprejemati in izročati pošiljatve, ki jih je dolžen sprejeti ali izročiti in prodajati poštne vrednostnice podnevu ob vsakem času, kadar se dobi doma.

3. Kjer zahteva to službeni obrat, se more pretrgati promet tako dolgo, kakor je neobhodno potrebno, da se predelajo prihajajoče in odhajajoče pošte.

4. V poštnem obratu velja srednjeevropski čas. Kolikor je uveden posebni poletni čas, velja ta čas.

§ 8. Službeni pregled.

1. Na vsakem poštnem uradu in na vsaki poštah nabiralnici je nabit službeni pregled.

2. V službenem pregledu za poštah urad morajo biti:

a) uradne ure;

b) časi, v katerih se more prihajati po poštne stvari, ki so vložene v zaprte predale;

c) obseg poštne okraja in krajnega dostavnega okraja, kraji, po katerih hodi selski pismo- noša, stojališča poštah nabiralnic in njihovo eventualno dostavno področje in kraji zunanjega okraja, v katerih so postavljeni nabiralniki za pisma;

d) časi, ob katerih se izpraznjujejo nabiralniki za pisma, čas posameznih dostavnih obhodov, prilike prevažanja z navedbo časov sklepa, odhoda in prihoda, po potrebi imenitnejši kraji, za katere služi zveza in pri poštah s prevažanjem oseb pogoji, po katerih se prevažajo ter omejitve ob nedeljah in praznikih in za poštah urad veljajoči prazniki;

e) določila o zakasnelih pošiljativah.

3. V službenem pregledu za poštah nabiralnico morajo biti:

a) uradne ure, ako so posebna določene;

b) delokrog;

c) obseg okraja poštne nabiralnice, njeno eventualno dostavno področje, kraji, kjer so postavljeni njej odkazani nabiralniki za pisma;

d) časi, ob katerih se izpraznjujejo nabiralniki za pisma, čas eventualnih dostavnih obhodov, oznamenilo pristojnega poštne urada, prilike prevažanja z navedbo sklepnih časov, časov odhoda in prihoda;

e) pristojbine za dostavljanje poštah pošiljatev.

§ 9. Denarni promet po pošti.

1. Vsa vplačila pošti in vsa izplačila pošte se vrše v kronski vrednoti. Ali in po katerih pogojih so dovoljena vplačila in izplačila tudi v drugi vrednoti, se zaukaže in razglasi posebej. V ostalem veljajo obči blagajnični predpisi.

2. Ako poštah urad nima zadosti gotovine, da bi takoj izplačal denarne zneske za poštne ali plačilne nakaznice, se more zahtevati plačilo šele tedaj, ko se nabavijo novci. Brzovjavno nakazani zneski ter zneski za brze poštne nakaznice in zneski za poštne in plačilne nakaznice, ki so se poprej napovedale poštne uradu, se izplačujejo pred drugimi; brzovjavne in brzopoštne nakaznice imajo prednost.

3. Želji, da bi se denarni zneski za poštne ali plačilne nakaznice izplačali v določenih vrstah bankovcev ali kovanih novcev, se ustreza, ako je mogoče.

§ 10. Pritožbe.

O pritožbah zoper uradna dejanja poštne urada ali poštne nabiralnice odločajo poštah ravnateljstva; zoper njihovo odločbo se more ustno, pisмено ali brzovjavno podati priziv na trgovinsko ministrstvo v štirih tednih, računa se od dneva, ki sledi vročitvi. Dan, katerega se odda priziv na poštne ali telegrafsko uradu, velja za dan vlozbe. Ako pride zadnji dan roka na nedeljo ali obči praznik, se konča rok s prihodnjim delavnikom. O vprašanju, ali se je vložil priziv pravočasno, odloči trgovinsko ministrstvo. Priziv je vložiti na tistem poštne ravnateljstvu, ki je izdalo odločbo.

Drugi oddelek.

Obča določila o poštnih pristojbinah.

I. Načelna določila.

§ 11. Frankirana in ne frankirana oddaja.

1. a) Pristojbine za prevažanje pošiljatev so ustanovljene v naslednjih določilih.

b) Ta določila zaukazujejo tudi, katere pošiljatve mora pošiljač oddajati frankirano in katere more oddajati docela ali deloma frankirano ali nefrankirano.

c) Ob oddaji nefrankirane ali le deloma frankirane pošiljatve se obremenjajo z zneskom, ustanovljenim v poštnem redu, ako pa ni ustanovljen, s polno pristojbino ali z zneskom, ki manjka do nje. V vseh primerih, v katerih se zaračunajo take pristojbine s poštinskimi znamkami (§ 21, št. 4), se zaokroži pristojbinski znesek, ako ni s 5 deljiva številka, na bližnjo višjo število, ki je deljiva s 5.

2. Pristojbine, ki prihajajo sicer še v službenih strokah, uravnanih s poštnim redom, določa tudi ta red. Kolikor jih ni treba plačati takoj, se obremenjajo pošiljatve z njimi.

3. Potroški pošte za pošiljatev (izdatki) se morajo povrniti v višini, ki jo naznani, in obremenjajo pošiljatev. Nasproti pošti velja dolžnost odškodbe tudi tedaj, ako so se nepravilno predpisale javne davščine (užitnine, carine in dr.), ki jih je plačala. Pritožba se more poslati le naravnost na oblastvo, kateremu je poverjen predpis davščine, ne da bi zadevalo pošto glede tega katerokoli jamstvo.

4. Poštne pristojbine in izdatki se preračunajo in pobirajo za vsako posamezno pošiljatev posebej.

§ 12. Plačilo ob izročitvi. Dodatno plačilo.

1. Predmeti, ki so obremenjeni s poštnimi pristojbinami ali izdatki, se ne izročé, preden se ne plačajo.

2. Sprejem pošiljatve nalaga dolžnost dodatno plačati poštne pristojbine in izdatke, ki ob

izročitvi niso bile znane ali se pomotoma niso zahtevale, ter dodatno plačati manjkajoče zneske, ako se je premalo izterjalo zaradi računskega pogrška, zaradi nepravilne uporabe določil o poštinih pristojbinah ali iz kakega drugega razloga; tudi vrnitev pošiljatve ne oprošča te dolžnosti. Take terjatve more staviti pošta prejemniku le v enem letu po dnevu, katerega se je izročila pošiljatev.

3. Ako se je pošiljatev izgubila dokazno med poštnim prevozom, se zanjo ne pobirajo poštne pristojbine in izdatki.

§ 13. Vračilo.

1. Preveč pobrane poštne pristojbine in izdatki se povrnejo na ustno ali pismeno zglasitev, kolikor ne velja izjema § 11, št. 3; pri pisemskih pošiljativah se mora izročiti ovoj in dr., opremljen z znamkami ali pristojbinskim nastavkom. Zahteva ugasne s pretekom enega leta po dnevu opravljenega plačila. V tem času se vračajo zneski, ki znašajo več nego eno krono, tudi brez zglastive, ako se opazi pri preskušnji uradnih knjig ali izkazov, da se je plačalo preveč.

2. Ako se je pošiljatev izgubila dokazno na poštnem prevozu, se vrnejo zanjo plačane poštne pristojbine.

§ 14. Jamstvo za poštne pristojbine in izdatke.

Pošiljač jamči pošti eno leto po dnevu oddaje za neplačane poštne pristojbine in izdatke; pošta pa ima tudi pravico, kadarkoli se pošiljatev proda ali drugače obrne v prid po poštinih predpisih, od izkupa naprej izterjati neplačane zneske.

II. Poštne vrednostnice.

§ 15. Izdaja.

1. Poštna uprava odredi uvedbo novih in premembo ali odpravo obstoječih poštinih vrednostnic in razglasi to.

2. Poštinih vrednostnic so naslednje vrste:

a) poštne znamke (pisemske, časniške, brzinske in poštinske znamke),

b) poštne celote (kupne golice, ovoji in dr., ki imajo natisnjene poštne ali kolkovne znamke),

c) poštne obrazci (brez znamk, kupne golice, ovoji in dr.).

3. V katerih primerih se smejo uporabljati le poštne celote in poštni obrazci, ki jih je izdala pošta, je določeno v naslednjem.

4. Natančnejša določila o časniških znamkah so v poštnem redu za časnike.

§ 16. Prodaja.

1. a) Poštne vrednostnice prodajajo uradne razpečevalnice. To so poštni uradi, poštne nabiralnice in selski pismonoše ter razpečevalci poštних vrednostnic, katerim so poštna oblastva poverila to; pri njih se poočitijo z lepakom vrste poštних vrednostnic, ki jih morajo imeti, in njih prodajne cene. Razpečevalnice smejo prodajati poštne vrednostnice le nerazvredene in le po uradno ustanovljeni ceni. Poštna uprava si pridržuje, da postavi na krajih, kjer je velik promet, za posamezne vrste poštних vrednostnic prodajne avtomate.

b) Poštinskih znamk ne prodajajo uradne razpečevalnice.

2. Glavna razpečevalnica poštних vrednostnic na Dunaju more prodajati za namene zbiranja vse vrste poštних vrednostnic tekoče izdaje nerazvredene ali razvredene, in sicer tudi razvredene le po cenah, ustanovljenih za nerazvredene vrednostnice. Razen tega se oddajajo tam tudi poštne vrednostnice iz ostalih zalog prejšnjih izdaj nerazvredene ali razvredene po cenah, ustanovljenih ob času njihove veljave. Vrednostnice se smejo razvrediti le s kolkom nakupnega dneva, ne pa s poljubnim dnevnim kolkom.

§ 17. Neposrednje natiskovanje znamk.

1. Pošta oskrbuje neposrednje natiskovanje pisemskih znamk na predmetih, ki se naj razpošiljajo, ali na ovojih, trakovih in dr., ki služijo za njih omot.

2. Kateri predmeti so dopuščeni za neposrednje natiskovanje znamk, katere znamke in po katerih pogojih se natiskujejo, razglasi poštna uprava.

§ 18. Neveljavne poštne vrednostnice.

1. Neveljavne so in se smatrajo, kakor da jih ni:

a) Znamke, ki so izrezane iz poštних celot ali iz predmetov, ki so opremljeni z neposrednje natisnjenimi znamkami;

b) znamke z lepljeno ali slično obravnavano površino podobe;

c) poštne vrednostnice, ki imajo znak prejšnje rabe, ki so hudo zamazane ali poškodovane, ter sploh take vrednostnice, katerim se ne pozna, da so prave in neporabljene, nadalje iz več kosov sestavljene ali take vrednostnice, na katerih manjkajo kosi. Dopustno je preluknjati jih, ako ostane vidno, da so poštne vrednostnice prave in neporabljene;

d) ako so znamke nalepljene druga na drugo, tiste, ki niso docela vidne;

e) poštne vrednostnice, kojih podoba znamke je prekolpovana z zasebnimi pečati;

f) poštne vrednostnice, kojih podoba znamke je kakorkoli popisana ali potiskana, razen, ako se je očitvidno to zgodilo, ko se je naredil napis ali ko se je natisnila znamka;

g) iz prometa dejane poštne vrednostnice.

2. Prepovedano je:

a) docela ali deloma prečrtati podobo znamke poštne vrednostnice, na njej nameščen napis ali tiskano besedilo, kolikor ni pri poštних celotah in poštних obrazcih zaukazano, da se prečrtajo posamezni deli z zaznamkom;

b) docela ali deloma odstraniti podobo znamke, napis ali besedilo ali sicer narediti nečitljivo ali prevesti v drug jezik ali opremiti z drugimi, nego po poštnem redu dopuščenimi zaznamki, dostavki, nalepki in dr.;

c) prepovedi pod a) in b) veljajo tudi za tiskovine poštne službe, ki so določene za rabo občinstva.

§ 19. Zamenjavanje poštних vrednostnic.

1. Naporabljene poštne vrednostnice brez pogrška se ne jemljeje niti nazaj niti se ne zamenjavajo.

2. a) Ako je kdo nalepil pisemske ali brzinske znamke na pisemskih ovojih in dr. in ako so postali iz kategorij vzroka nerabni za oddajo na pošto, se morejo take znamke na vsakem poštnem uradu zamenjati za poštne vrednostnice v istem vrednostnem znesku,

1° ako je njihova pristnost in veljavnost nedvomna,

2° ako so znamke nepokvarjene, tudi ne preluknjane in

3° ako se predloži celi pisemski ovoj in dr. z nalepljenimi znamkami.

b) S pogoji a) 1° in 2° se morejo tudi poštne celote in poštne nakaznice, ki so postale nerabne za oddajo na pošto, zamenjavati za poštne vrednostnice v istem vrednostnem znesku; ako so razen tega nalepljene na njih znamke, ki so sposobne za zamenjavo, se zamenjajo tudi znamke.

c) Ako niso dani pogoji pod a) 1° do 3°, odloči poštno ravnateljstvo, pri katerem je predlagati zamenjavo s kolkovano vlogo.

d) Za zamenjavo je plačati pristojbino, ki znaša za vsako znamko, poštno celoto ali poštno nakaznico 1 h, za oba dela dvojne dopisnice 2 h.

3. Za zamenjavanje pokvarjenih pisemskih ovojev itd., ki imajo veljavne, z neposrednim natiskovanjem znamk narejene znamke, veljajo le za neposrednje natiskovanje znamk izdani zaukazi, tudi če so nalepljene za zamenjavo sposobne znamke.

4. Za poštne vrednostnice, ki so dejane iz prometa, se izročajo nove ali druge veljavne vrednostnice z istim vrednostnim zneskom; kako dolgo se to godi in katera natančnejša določila veljajo sicer za to, se ustanovi od primera do primera s posebnimi zaukazi.

§ 20. Lastnina na poštah celotah in poštah obrazcih.

1. Poštne spremnice, poštne nakaznice in karte s poštanim nalogom preidejo z znamkami vred, nalepljenimi na njih, v last pošte, ko se oddajo na pošto.

2. Kadar dobi prejemnik paket ali znesek k poštini ali plačilni nakaznici, ima le pravico obdržati odrezek poštne spremnice ali nakaznice, pri poštah plačilnih nakaznicah knjižni izpisek, pri kartah s poštanim nalogom odrezek karte. Pošta ima pravico, da ne izroči paketov ali zneskov in da ravna s pošiljativo, kakor da se ne more dostaviti, ako je prejemnik odlepil znamke s poštne spremnice ali poštne nakaznice ali jih je izrezal in se brani jih dati nazaj ali povrniti njihovo imensko vrednost.

III. Kako se plačujejo poštne pristojbine.

§ 21. Plačevanje z znamkami, v gotovini ali z odbitkom.

1. Ob oddaji:

a) 1° Pristojbine se plačujejo ob oddaji s pisemskimi znamkami, ki jih izdaja poštna uprava;

2° za plačevanje dokladne pristojbine za brzo prevažanje tiskovin služijo brzinske znamke;

3° dovoljeno ni porabljati pisemske znamke za plačevanje dokladne pristojbine ali brzinske znamke za plačevanje drugih pristojbin nego dokladne pristojbine.

b) Poštni red določa, kdaj mora pošiljač plačati pristojbine v gotovini ob oddaji. Drugače je plačilo v gotovini dovoljeno le pri pošiljativah, ki se oddajo ob poštne okence, pri selskem pismošiš ali na poštne nabiralnici, ako izjemoma potrebnih znamk ni v zalogi ali, ako ne zadošča prostor, da bi se namestile znamke.

c) Ako želi pošiljač frankirati pošiljatev, ki jo odda selskemu pismošiš ali na poštne nabiralnici, ne da bi bil takoj natančno znan znesek, mora izročiti pristojbini približno ustrezajoči znesek, ki se pozneje obračuna.

2. Ob izročitvi:

Pristojbine in zneske izdatkov, ki se pobirajo ob izročitvi, je plačevati v gotovini.

3. V drugih primerih:

Pristojbine, kar jih je sicer, je plačevati v gotovini, ako ni izrečno določenega kaj drugega.

4. Poštinske znamke služijo le za zaračunske namene pošte; obratni predpisi zaukazujejo, kdaj je znesek poštah pristojbin, ki se drži pošiljatev, zaračunati s poštinskimi znamkami. Plačati je v gotovini, v višini imenske vrednosti poštah znamk, ki so nalepljene na pošiljati ali na prejemalnici in na katerih jo pritisnjen krajni in dnevni pečat poštne urada; poštinske znamke, čez katere je napisan zaznamek „neveljavno“ ali, ki so prekolokovane ali sicer označene, da so neveljavne, se ne upoštevajo.

5. Poštni red določa, kdaj se izterjavajo pristojbine in zneski izdatkov z odbitkom.

§ 22. Nameščanje znamk.

1. a) Pri pisemskih pošiljativah naj se nameščajo znamke v desnem gornjem kotu napisne strani pošiljatev (ovoja, traka). Znamke se ne smejo zapogibati iz ene strani ovoja na drugo. Pri vrednostnih pismih se znamke vrhute ne smejo dotikati roba ovoja, niti pečatov ali robov zaklopnic ali biti nalepljene čez nje.

Dovoljeno ni izrezati ovoj pošiljatev in znamke nalepiti na vsebino.

b) Pri paketih se morajo nalepljati znamke na poštni spremnici. Za to je uporabljati prostor, ki je pridrzan na desni strani; znamke, ki se tam ne morejo nalepiti, je namestiti zadaj, toda izven odrezka. To velja tudi za poštna nakaznice.

2. Pri vrednostnih pismih mora ostati med dvema znamkama najmanj 5 mm prostora praznega.

3. Vedno naj se porablja kolikor mogoče majhno število znamk.

4. Znamke naleplja pošiljač.

§ 23. Razvredovanje znamk.

1. Veljavne znamke se razvredujejo poštno-uradno, in sicer s tem, da se udari na nje pečat.

2. Pečat udari oddajni poštni urad glede pošiljatev, ki so se oddale na njem; ako ni razvredil znamk, more to oskrbeti vsaki poštni urad, do katerega pride pošiljatev. Ako zapazi nedostatek šele vročnik, se morejo znamke razvrediti tudi tako, da se prečrtajo ali kako drugače pripravno.

3. V drugih primerih razvredi znamke poštni urad, ki se prvi bavi s predmetom, na katerem so znamke, ali ki opazi opuščeno razvredbo.

Drugi del.

Oddajanje poštnih pošiljatev.

Prvi oddelek.

Obča določila o oddajanju.

I. Vsebina poštnih pošiljatev.

A. Obče pripuščene reči.

§ 24. Načelna določila.

Po pošti se morejo prevažati reči vsake vrste (obče pripuščene reči), kolikor niso z naslednjimi določili neke reči izključene ali le izjemoma pripuščene po posebnih pogojih (izključene, izjemoma pripuščene reči).

§ 25. Pridržek.

Sprejem pošiljatev s sicer obče pripuščenimi tekočinami, živimi živalimi, rečmi, ki se lahko zdrobé, ali takimi rečmi, ki se hitro izpridijo ali gnijejo ali od katerih gre mast, vlažnost ali barva, je odvisen od tega, da se, kolikor se more to presoditi, pri uredbah, ki so na razpolaganje, ni bati, da bi se ovirala služba, ali da bi se poškodovale druge reči ali da bi bila nevarnost za človeško zdravje. Pošiljač mora s pripravnim omotom zabraniti posebne nevarnosti, ki morejo pretiti drugim rečem ali osebam. Odgovoren je za škodo, ki jih povzroči posebna kakovost predmeta in mora vzeti pošti vzrok tožbe in povrniti škodo zaradi zahtev, ki bi se glede tega stavile na njo. Ako so mogle škode po okolišnih nastati iz oznamenjene nevarnosti, se domneva, da so nastale iz nje.

B. Izključene reči.

§ 26. Načelna določila.

Prevažanje je izključeno,

1. ako je prepovedano po zakonitem predpisu ali,
2. ako je nedopustno iz razlogov javnega reda (§§ 27 in 28).

§ 27. Zaradi nevarnosti za poštni obrat izključene reči.

1. Iz razlogov javnega reda so izključene reči, kojih prevažanje je združeno z nevarnostjo, kolikor § 29 ne ustanavlja izjem.

2. Med nevarne reči spadajo zlasti:

Skupina I. Predmeti, ki so nevarni, da razpočijo, in sicer:

- a) streliva in raznesila,
- b) municija,
- c) užigala in ognjarska telesa,
- d) zgoščen in vtekočinjeni plini,
- e) snovi, ki v dotiki z vodo razvijajo vneumljive ali zgorenje podpirajoče pline;

Skupina II. Snovi, ki se vneumajo same;

Skupina III. Gorljive tekočine;

Skupina IV. Jedke snovi;

Skupina V:

- a) strupi,
- b) snovi, ki so škodljive zdravju ali zbujaajo gnus.

Skupina VI. Žive živali, ki so strupene ali nevarne, ki imajo bolezen, ki vzbujajo gnus ali stud, ter sploh divje živali.

3. Kdor odda take reči proti prepovedi ter zamolči vsebino ali nepravilno ali nenatančno napové vsebino ali sicer premoti pošto, zapade poleg eventualne kazni po zadevnih predpisih globi 50 K. Pošiljač je razentega odgovoren za vsako škodo na osebah ali rečeh, ki je nastala zaradi posebne kakovosti vsebine pošiljatve; pri tem nastopi domneva § 25 in pošiljač mora pošti vzeti vsak vzrok tožbe in povrniti škodo zaradi vseh zahtev, ki se gledé tega stavijo na njo.

4. Ako se ustavi pošiljatev s takimi predmeti, se ravna z nedopustno vsebino po zadevnih predpisih, otuji se ali uniči.

5. a) Poštni uradi imajo pravico odpreti paket, ako je nujna sumnja, da so v njem predmeti, ki so izključeni od prevažanja. K odpiranju je treba povabiti pošiljača ali prejemnika, po tem, ali se odpira v kraju oddaje ali izročitve; ako v času, ki ga je določil poštni urad, ne pride niti on, niti zastopnik, je privzeti pričo. To zadošča vedno tedaj, kadar se pošiljatev odpre spotoma.

b) Ako obstoja taka nujna sumnja zoper pismo ali paket, za čegar vsebino je navedeno „spisi“, in ako je pošiljatev še v kraju oddaje, je povabiti pošiljača, naj jo odpre na poštnem uradu, da se dožene vsebina. Ako to odkloni, ali ako v času, ki ga je določil poštni urad, ne pride niti on, niti namestnik, se mu vrne pošiljatev. Ako se pošiljač ne more dognati ali ako se pojavi sumnja spotoma, je pošiljatev izključiti od vsakega nadaljnjega prevažanja radi nevarnosti, ki je združena z njo, in je ravnati z njo, kakor da se ne more vročiti. Za nadalnje postopanje velja § 203.

§ 28. Iz drugih razlogov izključene reči.

1. Prevažanje je zlasti izključeno, ako je vsebina pošiljatve, kolikor je očitvidna, žaljiva, psujoča ali nenravna ali se pokaže, da je iz javnih ozirih pohujšljiva.

2. Kolikor se razen tega izda na podstavi § 26, št. 2, prepoved prevažanja, se mora ta prepoved razglasiti.

C. Izjemoma pripuščene reči.

§ 29. Pogoji pripustitve.

1. Katere izmed reči, kojih prevažanje je združeno z nevarnostjo (§ 27), je izjemoma pripuščati v prevažanje, in posebna določila o kakovostih takih pošiljatev obsega dodatek 1.

2. Pošiljač je odgovoren za vsako škodo na osebah ali rečeh, ki je nastala radi posebne kakovosti vsebine pošiljatve; pri tem nastopi domneva § 25 in pošiljač mora vzeti pošti vsak vzrok tožbe in povrniti škodo zaradi vseh zahtev, ki se gledé tega stavijo na njo.

3. Kdor odda reči, ki so izjemoma pripuščene, zanemarja za njih pošiljanje veljajoča določila, ali zamolčavši vsebino ali z nepravilno ali nenatančno navedbo vsebine ali drugače premotivši pošto, zapade poleg eventualne kazni po zadevnih predpisih globi 50 K.

4. Ako se pošiljatev, ki po št. 3 nasprotuje predpisu, se ravna z nedopustno vsebino po zadevnih predpisih, otuji se ali uniči.

5. a) Poštni uradi imajo pravico odpirati pakete s takimi rečmi, da preskusijo, ali so izpolnjeni pogoji za pripustitev; razen tega imajo pravico to storiti, ako je nujna sumnja, da so se pošiljatve s takimi rečmi opremile z nenatančno, varajočo ali sploh z drugo navedbo vsebine, da se izogne predpisom. K odpiranju je treba povabiti pošiljača ali prejemnika, po tem, ali se odpira v kraju oddaje ali izročitve; ako v času, ki ga je določil poštni urad, ne pride niti on, niti zastopnik, je privzeti pričo. To zadošča vedno tedaj, kadar se pošiljatev odpre spotoma.

b) Za pisma in za pakete z navedbo vsebine „spisi“ veljajo enaka določila, kakor v § 27, št. 5, b).

6. Poštni upravi je sicer pridržano pripustitev navezati na strožje pogoje ali jo docela preklicati. Poostrene pogoje ali preklic je treba razglasiti.

II. Zamot, zapora, teža.

§ 30. Zamot in zapora.

1. Pošiljatve morajo biti zamotane in zaprte, kolikor ni predpisana ali dopuščena oddaja

v nezamotanem ali nezaprtem stanju. Zamot mora zadostno zavarovati vsebino, da se ne izgubi, zmanjša ali poškoduje; zapora mora biti tako urejena, da se ne more priti do vsebine, ne da bi se poškodoval ali snel pečat ali drugo zaporno sredstvo. Zamot in zapora morata biti nadalje taka, da se ne morejo niti osebe raniti, niti reči poškodovati.

2. Ob oddaji preskusi poštni uslužbenec zamot in zaporo, kolikor zahtevajo to potrebe službenega obrata in kolikor dopušča službeni obrat, ali ni zunanje vidnih nedostatkov. Ako se zazapijo nedostatki, se pošiljatev vrne pošiljaču. Sprejem pošiljatve, ne da bi se grajala, ne osnuje domneve, da je zunanje brez nedostatkov.

3. Tudi ako se pošiljatev ni grajala zaradi pomanjkljive kakovosti, je pošiljač odgovoren za vse na osebah ali rečeh nastale škode, ki jih je zvrčati na nedostanke zamota ali zapore. Domneva § 25 nastopi tudi v tem primeru. Pošiljač mora vzeti pošti vsak vzrok tožbe in povrniti škodo zaradi zahtev, ki se gledé tega stavijo na njo.

§ 31. Teža.

1. Pripustna najvišja teža je posebej ustanovljena za vsako vrsto pošiljatev; zamot in zapora ter snov, porabljena za napis, se vštevajo v težo.

2. a) Pisemske pošiljatve se tehtajo ob oddaji le toliko, kolikor je to potrebno za preračun pristojbin. Za uporabo višjega pristojbinskega postavka odloča že najmanjša preteža.

b) Pri vrednostnih pismih se poizve teža do polovičnih gramov; presežek teže, ki znaša manj nego pol grama, se ne upošteva.

c) Pri pošiljativah paketov brez navedbe vrednosti se dožene teža po celih ali polovičnih kilogramih, vsak presežek čez pol kilograma se računi polno za pol kilograma.

d) Pri pošiljativah paketov z navedeno vrednostjo se dožene teža po kilogramih in gramih.

e) V primerih b) do d) se zaznamuje teža na pošiljati, pri paketih tudi na poštni spremnici.

3. V primerih enostavnejše oddaje (§ 45) se more tehtanje prepustiti pošiljaču; teža, ki jo

je nastavil, velja za poštnouradno poizvedeno težo, dokler se ne dokaže noprotno; pošta si pridržuje popreskušnjo.

III. Napis.

§ 32. Sestavine naslova.

1. Vsaka pošiljatev mora imeti naslov, ki oznamenja adresata in namembni kraj, ter po potrebi tudi mesto izročitve tako natančno, da je zabranjena vsaka negotovost gledé prevoza in izročitve pošiljatve.

Za to veljajo naslednja natančnejša določila:

a) oznamenilo adresata z dogovorjenimi znamenji, številkami, črkami, besedami ali tvorbami besed ni dovoljeno;

b) kraj naj se natančneje določi s pristavkom imena bližnjega večjega kraja, okraja, dežele, znane reke ali gore, železniške proge ali kaj takega, ako je manj znan ali ako je več krajev istega ali sličnega imena, ali s pristavkom izročilnega poštnege urada, ako v kraju samem ni poštnege urada;

c) mesto izročitve naj se ozameni, zlasti pri pošiljativah v mesta, večje kraje ali večja stanovišča z navedbo mestnega ali poštnege dostavnega okraja, stanovanja, opravljenega prostora, delavnice itd., ako mogoče tudi z navedbo stopnic, nadstropja in številke vrat.

2. Od zaukazov pod št. 1 so naslednje izjeme:

a) na navadnih pisemskih pošiljativah sme pošiljač namesto adresatovega imena namestiti črke, številke in dr., ako ozameni mesto izročitve natančno po št. 1 c);

b) namesto, da navede mesto izročitve, more pošiljač navadne in priporočene pisemske pošiljatve, vrednostna pisma, pakete in poštne nakaznice nastaviti, da ostanejo na pošti; v ta namen morata pisati na nje zaznamek „počaka na pošti“ (poste restante) ali enakopomemben zaznamek;

c) na navadnih pisemskih pošiljativah, ki počakajo na pošti, more pošiljač namesto adresatovega imena navesti številke, črke, besede ali tvorbe besed.

§ 33. Zapis naslova.

1. Naslov se mora pisati, tiskati ali narediti s poljubnim razmnoževalnim postopkom ali pretiskom. Ako se porablja tintni svinčnik, naj se poprej zmoči mesto, ki se popiše.

2. Da se naredi naslov, se ne sme uporabljati:

a) Svinčnik ali postopek pretiskanja:

pri priporočenih pismenih pošiljativah, vrednostnih pismih, paketih, poštnih nakaznicah in kartah s poštnim nalogom;

b) barvni svinčnik:

pri priporočenih pisemskih pošiljativah, pri vrednostnih pismih, pri paketih, na katerih je navedena vrednost z več nego 600 K ali v katerih je brez ozira na navedbo vrednosti po navedbi vsebine denar, vrednostni papirji, zlato ali srebro, zlatnine ali srebrnine ali dragotine, pri poštnih nakaznicah in kartah s poštnim nalogom;

c) tintni svinčnik:

pri vrednostnih pismih, pri paketih, označenjenih pod b), in pri poštnih nakaznicah.

3. Pri priporočenih pismenih pošiljativah, vrednostnih pismih, paketih, poštnih nakaznicah in kartah s poštnim nalogom je prepovedano naslov izpreminjati, prečrtavati ali strugati.

4. Naslov bodi tako razločno čitljiv, da se ne zadržuje poštno ravnanje z njim; posebno očitno je treba napisati ime namembnega kraja ali poštne urada na paketih. Namembni kraj ali poštni urad naj se postavi, kjer je mogoče, na desni pod prejemnikovim imenom.

§ 34. Nameščanje naslova.

1. Naslov je namestiti neposrednje na pošiljati ali na njenem ovoju.

2. Dopusčene pa so naslednje izjeme:

a) Porabljanje listkov ali izveskov.

1° Porabljanje listek za namestitev naslova je dovoljeno pri navadnih in priporočenih pisemskih pošiljativah, ter pri paketih, izvzemši v § 33, št. 2, b) označene pakete.

2° Izvesek se mora rabiti pri navadnih in priporočenih pisemskih pošiljativah in paketih,

ako se naslov zaradi oblike ali drugačne kakovosti pošiljatve ne more namestiti niti neposrednje na pošiljati niti na listku. Izvesek mora biti iz lepenke, pergamentnega papirja, usnja, lesa ali kake druge pripravne trdne tvarine; ako gre za pakete, označene v § 33, št. 2 b), mora imeti izvesek kovinsko ušesce, skozi katero je potegniti vrvico, s katero je ovit paket.

Pošiljač mora pritrditi listek ali izvesek na pošiljati tako trpežno, da ne more lahko odpasti, se odtrgati ali sneti, tudi če se spravi skupaj z drugimi pošiljativami in če se tudi celo ponovno preklada. Če se sprejme pošiljatev, ne da bi se grajala, ne utemeljuje to domnevanja, da se je ustreglo temu predpisu.

b) Pri pismih z okencem.

Pri navadnih pismih more pošiljač namestiti naslov na vsebini pisma sami, ako je del zavitka, ki je nad naslovom, tako prosojen in če se pismo tako dobro prilaga na ovitek, da se more zavito lahko čitati naslov (pismo z okencem); vložek pisma mora biti tako velik, da se v zavitku ne more premikati in naslov mora iti v isti smeri, kakor podolžne strani ovitka.

3. Pri paketih naj vloži pošiljač prepis naslova odprto v pošiljatev. Pri tiskovinah, poslovnih papirjih ali vzorcih blaga more pošiljač znotraj namestiti naslov, ki se ujema z zunanjim.

§ 35. Zaznamki o posebnem ravnanju s pošiljativami.

1. Ako želi pošiljač po poštne redu dopustno posebno ravnanje s pošiljativo gledé prevažanja ali izročitve, je to zahtevo izraziti z zaznamkom na napisni strani pošiljatve, pri paketih vrhutega na sprednji strani poštne spremnice. Kolikor je besedilo zaznamka posebej določeno, se sme rabiti le to besedilo. Zaznamek bodi očitno pisan ali tiskan. Taki zaznamki se morejo delati tudi z listki, ki so nalepljeni s celo površino, razen pri vrednostnih pismih, pri paketih, označenjenih v § 33, št. 2, b), in razen pri poštnih nakaznicah.

2. Ta določila veljajo tudi za druge, s poštne redom predpisane ali dopuščene zaznamke pošiljača o ravnanju na pošti.

§ 36. Drugi zaznamki na zunanji strani pošiljatev.

1. Pošiljač naj navede na zunanji strani pošiljatve svoje ime in svoje stanovanje, da se

pošiljatev lažje vrne, ako se ne more dostaviti; zaznamek se mora namestiti tako, da se ne more zamenjati z naslovom. Pri katerih pošiljativah mora pošiljač namestiti svoj natančni naslov in na katerem mestu, je izrečno določeno.

2. Pri pisemskih pošiljativah brez navedbe vrednosti in pri paketih so na zunanji strani dopuščene še druge navedbe, risbe ali podobe ter odtiski zasebnih pečatov po naslednjih pogojih:

a) Škodovati ne smejo razločnosti naslova in drugih zaznamkov za ravnanje na pošti, preskušnji pravočinskega plačila ter namestitvi poštnih službenih odtiskov pečatov, zaznamkov in nalepljenih listkov.

b) S tem, kako so nameščene, se ne sme oteževati preskušnja, ali so znamke prave in nepoškodovane.

c) Lastnosti pisemskih poročil ne smejo imeti.

d) Risbe ali podobe se morajo tako očitno razlikovati od poštnih znamk, odtiski zasebnih pečatov od poštnih službenih odtiskov gledé barve, oblike in velikosti, da se z njimi ne morejo lahko zamenjavati.

e) Navedbe, risbe ali podobe ne smejo biti žaljive psujoče ali nenravne ali biti iz javnih ozirov spotikljive.

Pri dopisnicah in pri tiskovinah v obliki dopisnic se smejo nameščati navedbe, risbe ali podobe na levi polovici sprednje strani ali na zadnji strani; na desni polovici sprednje strani se smejo nameščati le na gornjem robu risbe ali okraski, ki segajo z leve polovice na desno in v zadostni razdalji od znamke podobe, ako to ne krati prostora za naslov.

3. Kolikor so po sprednjih določilih predpisane ali dopuščene navedbe, risbe ali podobe, se morejo delati tudi z listki, ki so nalepljeni s celo površino, razen pri vrednostnih pismih in pri paketih, oznamenjenih v § 33, št. 2, b).

IV. Ravnanje ob oddaji; kraj in čas.

A. Pri navadnih pisemskih pošiljativah.

§ 37. Oddajanje navadnih pisemskih pošiljatev.

1. Navadne pisemske pošiljatve je vlagati v nabiralnike za pisma, ako ni zaradi njihovega

števila ali njihove kakovosti potrebno oddati jih na poštнем uradu na sprejemnem mestu, določenem za to (poštno okence). V zunanjem okraju se smejo navadne pisemske pošiljatve oddajati tudi selskemu pismonoši, ki je na službenem potu, ali poslovodji poštne nabiralnice. Kolikor je po § 156 urejena služba s torbo, se morejo navadne pisemske pošiljatve oddajati z vlaganjem v torbo.

Gledé kart s poštним nalogom, navadnih brzih pisemskih pošiljatev, pnevmatičnih pošiljatev in kolodvorskih pisem se opozarja na §§ 94, 97, 98 in 102.

2. Oddaje navadnih pisemskih pošiljatev ne potrjuje poštni urad. Izjema je s posebnimi zaukazi določena za neka železniška obvestila železniških postajskih uradov in parniških agencij.

3. Nabiralniki za pisma se postavljajo v poštнем kraju in zunanjem okraju po vsakočasnih potrebah prometa. Železniški poštni vozovi imajo tudi nabiralnike za pisma, ki se odpró, kadar se začnejo poštna službena opravila v železniškem poštнем vozu in se zapró, kadar so končana. Po potrebi so nameščeni nabiralniki za pisma tudi na poštних prevoziilih, na cestah po kopnem in po vodnih potih.

4. Oddajanje ob poštнем okencu je omejeno na uradne ure.

5. Na predlog se morejo postaviti nabiralniki za pisma tudi znotraj v trgovinskih hišah, gostilnah, zavodih in dr. (hišni nabiralniki za pisma). O takih predlogih odločajo poštna ravnateljstva, ki določijo pogoje, zlasti odškodnino za rabo in izpraznjevanje.

B. Pri priporočenih pisemskih pošiljativah, vrednostnih pismih in paketih, ter pri poštних nakaznicah.

a) Neposrednja oddaja.

§ 38. Oddajanje na poštнем uradu.

1. a) Na poštнем uradu je oddajati na sprejemnem mestu, določenem za to (poštno okence).

b) Oddajnik mora izročiti poštному uslužbencu priporočene pisemske pošiljatve, vrednostna pisma in pakete, te s poštними spremnicami, pri poštних nakaznicah denarni znesek z nakaznico.

2. a) Oddajanje je omejeno na uradne ure.

b) Kolikor dopuščajo to krajevne razmere, se sprejemajo priporočene pisemske pošiljatve in brzajavne poštne nakaznice na poštinih uradih, pooblaščenih za to, tudi izven uradnih ur (zakasnele pošiljatve). Natančnejša določila so v službenem pregledu. Za vsako pošiljatev je plačati ob oddaji v gotovini 25 h pristojbine za zakasnitev.

3. Poštni uslužbenec mora oddajo uradno potrditi. To se zgodi s poštno oddajnico ali v poštini oddajni knjigi ali poštini oddajni poli.

4. a) Poštne oddajne knjige morejo rabiti pošiljači, ki navadno hkratu oddajajo več potrjenih pošiljatev iste vrste. Dovoljenje daje poštni urad; ta urad more tako prošnjo odkloniti brez navedbe razlogov ali ustaviti nadaljnje uporabljanje. Cena poštinih oddajnih knjig, ki jih izdaja poštna uprava, se določa s posebnim zaukazom. Druge poštne oddajne knjige, nego tiste, ki jih je izdal poštna uprava, se smejo rabiti le tedaj, ako ustrezajo uradno založenim po obliki, predtisku in drugačni opremitvi. Pošiljači prejmejo podučilo o rabi knjige.

b) V katerih primerih in po katerih pogojih se morejo uporabljati poštne oddajne pole, se določa s posebnim zaukazom.

§ 39. Oddajanje pri selskem pismonoši.

1. Pri selskem pismonoši se smejo oddajati pošiljatve le, dokler je na službenem potu. Pri tem velja § 38, št. 1, b).

2. Njegova dolžnost sprejemati pošiljatve, se razteza na:

- a) priporočene pisemske pošiljatve,
- b) vrednostna pisma z navedbo vrednosti do vštévši 1000 K,
- c) pakete brez navedbe vrednosti ali z navedbo vrednosti do vštévši 1000 K, ako jih more vzeti seboj in varno odnesti,
- d) poštne nakaznice.

3. a) Selski pismonoša mora oddajo uradno potrditi. To se zgodi le s poštinih oddajnicami. Pri pošiljativah z navedbo vrednosti več nego 100 K in pri zneskih več nego 100 K, pri pošiljativah, kojih pristojbine ne more odmeriti ali kojih pripustnosti ne more presoditi, ter tedaj, kadar se mu je v preračunu pristojbin

ali čem enakem primeril pogrešek, se nadomesti oddajno potrdilo, ki ga je izdal selski pismonoša, z novim potrdilom, ki ga izda poštni urad in ki ga mora selski pismonoša na prihodnjem službenem potu izročiti pošiljaču, odvzeti pa potrdilo, ki ga je izdal on.

b) Ako je spoznal poštni urad, da je pošiljatev nedopustna, se dá pošiljaču nazaj, oddajno potrdilo, ki ga je izdal selski pismonoša, pa se odvzame.

c) Ako se oddajnice, ki jih je izdal pismonoša, ne morejo odvzeti, ker jih je pošiljač izgubil, ali ker jih iz drugega razloga ne predloži, se mu vendar izroči oddajno potrdilo poštne urada ali pa se mu vrne pošiljatev, ki se je spoznala za nedopustno; pošiljač mora pismeno potrditi prejem in dejanstvo, da ni vrnil oddajnice.

d) Pošiljačeva stvar je, da zahteva oddajno potrdilo od selskega pismonoše.

§ 40. Oddajanje pri poštini nabiralnici.

1. Kolikor je po službenem pregledu dopuščeno oddajanje priporočenih pisemskih pošiljatev, vrednostnih pisem in paketov ter poštinih nakaznic pri poštini nabiralnici, se morajo oddajati v pravilnem prostoru poštne nabiralnice. Pri tem velja § 38, št. 1, b).

2. a) Poslovodja mora oddajo uradno potrditi. To se godi le s poštinih oddajnicami. Nadomeščajo se vedno z oddajnicami, ki jih izda poštni urad. Zamenjati se morajo pri prvi priložnosti in odvzeti se mora oddajnica, ki jo je izdal poslovodja.

b) Določila § 39, št. 3, b—d, veljajo z mislu primerno tudi za oddajanje pri poštini nabiralnici.

b) Posrednje oddajanje.

§ 41. Prostovoljno posredovanje oddaje po selskem pismonoši ali po poslovodji poštne nabiralnice.

1. Selski pismonoša more na službenem potu ali izven njega prevzeti v § 39, št. 2, označene predmete tudi, če ni na službenem potu, in vrhutega pošiljatve, kojih navedba vrednosti, ali zneske, kojih višina presega tam določene meje, da posreduje njih oddajo; prav tako more poslovodja poštne nabiralnice prevzemati v § 40, št. 1, označene predmete izven pravičnega

prostora poštne nabiralnice in vrhutega pošiljatelja, kojih sprejem sega čez njegov delokrog, v opravi nem prostoru ali izven njega, da posreduje njih oddajo. Ta opravila so stvar svobodnega dogovora med pošiljačem in selskim pismonošo ali poslovodjo, ki pri tem ne veljata za pooblaščenca pošte, temveč pošiljača; za to posredovanje moreta zahtevati plačilo od njega.

2. Niti selski pismonoša, niti poslovodja ne sme v takih primerih uradno potrditi prevzete. Oddajnik se mora brigati za to, da dobi uradno oddajno potrdilo.

§ 42. Oddajanje z vlaganjem v nabiralnike za pisma.

1. S pisemskimi pošiljatkami, vloženimi v nabiralnike za pisma, ki imajo zaznamek „priporočeno“ in torej ustrezajo pogojem za priporočene pisemske pošiljatve, ali s takimi pismi, ki jih je po zunanjih znakih smatrati za vrednostna pisma, se ravna, kakor s priporočenimi pisemskimi pošiljatkami ali kakor z vrednostnimi pismi, tudi če niso zadostno frankirane. Nefrankirane pošiljatve se ne odpravljajo.

2. a) Za oddane veljajo še le tedaj, ko so se vpisale v knjige na pošti. Pošiljač nosi vse nevarnosti, ki zadenejo pošiljatve, ako niso vpisane v knjige na pošti (§ 217, št. 2).

b) Po vpisu v knjige na pošti se izroči oddajno potrdilo, ako ni dvoma o tem, da je tisti, ki ga zahteva, pošiljač predmeta. Izročitev se more zahtevati le v roku, ki je določen in razglašen za hrambo poštne uradne knjig, in se mora pismeno potrditi poštному uradu.

C. Druga določila.

§ 43. Izpraznjevanje nabiralnikov za pisma.

1. Nabiralniki za pisma v prostorih poštne ali ob poštne hišah se izpraznjujejo, kadar nastopi sklepni čas vsake poštne odprave in ob poštne kurzij, ki odhajajo izven uradnih ur, tudi še neposredne pred njih odhodom. Izpraznjevanje ostalih nabiralnikov za pisma se določi po krajevnih potrebah in se obče naznani s službenim pregledom. Ob nedeljah in praznikih se omeji število izpraznitev.

2. Nabiralniki za pisma na kolodvorih se izpraznjujejo kolikor mogoče kratko časa pred voznemu načrtu ustrezajočim odhodom vsakega vlaka, ki vozi pošto in s katerim je poštna zveza.

3. Nabiralnik za pisma ob hiši poštne nabiralnice se izpraznjuje neposredne pred odhodom vsake pošte in pred vsakim dostavnim potom. Kdaj se izpraznjujejo drugi poštne nabiralnici odkazani nabiralniki za pisma, se določi in razglasi po krajevnih potrebah.

§ 44. Sklepni čas za oddajanje poštne pošiljatev.

1. Službeni pregled navaja za vsak poštni kurz, do katerega časa (sklepnege časa) je oddajati pošiljatve ob poštne okencu ali jih vlagati v nabiralnike za pisma v prostoru, kjer so poštne okenca ali ob poštne hiši. Ta čas se določi praviloma za navadne pisemske pošiljatve s pol ure, za druge pošiljatve ter za brze pošiljatve tiskovin v večjih množinah z eno uro pred odhodom poštne kurza. Ti rokovi se razširijo, ako se pošiljatve v navadnih rokih ne morejo v redu obdelati. Iz istega razloga se more posameznim pošiljačem, ki oddajajo navadno hkratu večje množine pošiljatev, naložiti dolžnost, da jih oddajo prej, drugače bi se sprejem ali odprava odložila do poznejše pošte istega ali prihodnjega dne.

2. Za poštne kurze, ki odhajajo izven uradnih ur, pride sklepni čas skupaj s koncem uradnih ur, ako ni izrečno določen prejšnji čas.

3. Gledé nebrzi tiskovin se opozarja na § 55.

§ 45. Enostavnejše oddajanje.

1. Pošiljačem, ki redno oddajajo priporočene pisemske pošiljatve ali pakete v večjem številu, se morejo do preklica prepustiti neka opravila, ki so sicer naložena poštne uradu, kakor na pr. prilepjanje poštne službenih oddajnih listkov na pošiljatve, tehtanje paketov, nastavljanje težne navedbe, da se pospeši njih odpravljanje ob okencu. Natančnejša določila se določijo s posebnimi ukazi in se naznanijo pošiljačem.

2. Po pakete opravi pod št. 1 in oddajajo vsak dan zadostno število takih paketov, lahko v poštne kraju

pošilja pošta. Poštna uprava si pridržuje, da določi dotične kraje in podjetja ter da ustanovi, pri katerem najmanjšem številu paketov, ki se oddaja vsak dan, kdaj in po katerih pogojih se pošilja po nje.

§ 46. Izguba oddajnega potrdila.

1. Za izgubljeno oddajno potrdilo more izgubitelj izdati poštni urad nadomestno potrdilo na ustmeni ali pismeni predlog, ako se izkaže za pošiljača in ako je pošiljatev vpisana v knjige na pošti. Za vsako nadomestno potrdilo je plačati vnaprej 25 h pristojbine. Ako povzroči izdaja večja poizvedovanja, mora pošiljač povrniti stroške, ki niso založeni z gornjo pristojbino in kojih priлично višino mu je naznaniti pred poizvedovanjem. Preden niso plačani stroški, se mu ne izroči nadomestno potrdilo. Na zahtevanje poštnega urada mora predlagatelj dati varščino v gotovini, iz katere se more pošta neposrednje poplačati. Predlogom za izdajo nadomestnega potrdila se ugodile, dokler se hranijo dotične poštné uradne knjige.

2. Oddajna potrdila, ki so se pozabila ob poštnem okencu ali na drugem sprejemnem mestu, se izroče pravilno izkazanemu upravičencu na prejemno potrdilo.

Drugi oddelek.

Posamezne vrste poštnih pošiljatev.

Prvo poglavje.

Pisemske pošiljatve.

Prvo poglavje.

Pisemske pošiljatve brez navedbe vrednosti.

I. Navadne pisemske pošiljatve.

A. Pisma.

§ 47. Kakovost.

1. Z ozirom na težo, obliko, velikost in prostornino so pisma podvržena le tistim omejitvam,

ki so pogoj za poštnoslužbeno ravnanje z njimi (kolikovanje, zvezanje v povezke, pisemske vreče itd.).

2. Način zamota in zapore je prepuščen pošiljaču. Za železniška obvestila (§ 37. št. 2) veljajo posebni zaukazi.

3. Pisma v obliki dopisnic ali dvojnih dopisnic se morejo pošiljati brez ovitka.

4. Izmed reči, navedenih v § 25, se smejo prevažati v pismih le take stvari, kojih svojstvo ali kakovost pripušča to. Posebna določila za pošiljanje so v dodatku 2.

§ 48. Pristojbine.

1. Pisma naj se oddajajo frankirana, vendar se prevažajo tudi deloma frankirana in nefrankirana. Za železniška obvestila veljajo posebni zaukazi.

2. a) Ako se oddajajo pisma frankirana, znaša pristojbina za pismo do 20 gramov . . 15 h, za vsakih nadaljnjih 20 gramov ali začeti del od 20 gramov 5 h.

b) Deloma frankirano ali nefrankirano pismo se obremeni z dvojnimi zneskom, ki manjka do pristojbine za frankirano pismo enake teže, ako nanese tako (§ 11, št. 1, c) zaokroživši na bližnjo višjo, s 5 deljivo številko.

3. Zalepke, ki jih izdaja pošta, so opremljene z natisnjeno znamko za 15 h in se prodajajo po imenski vrednosti te znamke.

B. Dopisnice.

§ 49. Kakovost.

1. Dopisnice morajo biti narejene iz kartona ali trdega, zadosti debelega papirja v obliki ležega pravokotnika z dolžino 10 do 14 in širino 7 do 9 cm. Pripuščene so navadne dopisnice in dvojne dopisnice (dopisnice z odgovorom); dvojne dopisnice sestojé iz dveh, na eni dolžinski strani skupaj držečih se navadnih dopisnic, katerih druga je določena za odgovor. Oznamenila (dopisnica, ali kaj enakega) ni treba.

2. Dopisnice se smejo pošiljati le odprte, in sicer niti v ovitku niti v križnem zavitku, pasku ali povezku in dr. Dvojne dopisnice se morajo, kadar se rabijo prvokrat, dobro skupaj

držati in biti zložene druga na drugo; oba dela (osnovna dopisnica in dopisnica za odgovor) ne smeta biti zaprta s tem, da se sešijeta, zlepi ali povežeta itd.; kadar se rabi dvojna dopisnica za odgovor, je odločiti osnovno dopisnico.

3. a) Desna polovica sprednje strani dopisnice je določena za naslov in poštnoslužbene znamenke.

b) Leva polovica sprednje strani in zadnja stran je na razpolaganje pošiljaču za njegova poročila.

c) Pošiljač dvojne dopisnice more na dopisnici za odgovor napisati svoj naslov in osnutek odgovora.

4. Z dopisnicami, ki ne ustrezajo sprednjim pogojem, se ravna, ako zadoščajo pošiljalnim pogojem za tiskovine, kakor s tiskovinami, sicer pa kakor s pismi in nalaga se jim primerna pristojbina.

§ 50. Pristojbine.

1. Dopisnice naj se oddajajo frankirane, prevažajo pa se tudi deloma frankirane in nefrankirane dopisnice.

2. a) Pristojbina znaša za navadno dopisnicio ali za vsak del dvojne dopisnice in sicer:

1° za dopisnico z vtisnjeno poštno vrednostnico, ki jo je izdala poštna uprava . . . 8 h,

2° v ostalih primerih 10 h;

b) deloma frankirana ali nefrankirana navadna dopisnica ali osnovna dopisnica dvojne dopisnice se obremeni z dvojnimi zneskom, ki manjka na pristojbini za frankirano navadno dopisnico (št. 2, a, 2°), če nanese tako, zaokrožuje na bližnjo višjo, s 5 deljivo številko; z dopisnico za odgovor se ravna, kadar se pošlje nazaj, samostojno, in sicer kakor z navadno dopisnico.

3. a) Navadne in dvojne dopisnice, ki jih izdaja pošta, in sicer od dvojnih dopisnic vsak del, ima natisnjeno pisemsko znamko za 8 h; prodajajo se po imenski vrednosti teh znamk.

b) Navadne dopisnice, ki jih izdaja poštna uprava, se oddajajo tudi v celih polah, toda ne manj nego 100 pol naenkrat. Poštni uradi pol nimajo v zalogi. Naročevati se morajo pri upravi poštne vrednostne poštnega ravnateljstva in hkratu

vposlati kupnina. Dopolnjejo se na naročnikove stroške.

C. Tiskovine.

§ 51. Predmeti, ki jih je smatrati za tiskovine.

1. Da se pošiljajo za tiskovine, so dopuščeni:

a) vsi razmnožki, ki so narejeni na papirju, pergamentu ali lepenki (kartona) s knjigotiskom, bakrorezom, jeklorezom, lesorezom, litografijo, avtografijo, fotografijo, ali s sličnim postopkom, ki se lahko spozna za mehaniški postopek (izvzemši pretiskovanje, stiskalnice za kopiranje ali pisalni stroj);

b) razmnožki s peresom ali pisalnim strojem narejenega spisa, ki so izdelani z mehaniškim razmnoževalnim postopkom (hromografijo, hektografijo in dr.) ter razmnožki, ki so narejeni s črkami iz kavčuka uporablja držaj za tiskanje črk ali pečat, ako se v vseh teh primerih odda ob poštnem okencu naenkrat najmanj 20 popolnoma enakih takih spisov;

c) nerazvredene ali razvredene poštno vrednostnice.

2. Kakor s tiskovino se ravna tudi:

a) ako so razmnožki narejeni z različnimi zaporedoma rabljenimi, po št. 1 a ali b dopustnimi načini postopka,

b) ako so na tiskovinah z mehaniškim postopkom, dopustnim po št. 1 a ali b nameščeni dostavki, ki se izkažejo za razmnožke,

v obeh primerih, ako se rabi način postopka po št. 1 b s tam navedeno omejitvijo.

3. Pošiljatve knjig ali poročil, ki so narejene za rabo slepcev edinole s otipno pisavo s pikami ali bodicami se pripuščajo odprto zamotane po pogojih, veljajočih za tiskovine (tiskovine za slepce) vseeno, ali gre za razmnožke ali ne.

§ 52. Prepoved prememb ali dostavkov na tiskovinah.

1. V § 51 navedeni razmnožki niso dopuščeni za razpošiljanje kakor tiskovine:

a) ako so na njih nameščena znamenja, ki jim jemljejo lastnost občnosti in jim dajejo lastnost

osebnega poročila (v odkritem ali dogovorjenem jeziku), ali

b) ako je besedilo premenjeno drugače, nego je navedeno v § 51, št. 2 b, na pr. ako se besede, številke ali znamenja prelepijo, punktirajo, radirajo, prebodejo, odrežejo ali izrežejo, pridenejo (vstavijo) ali prilepijo; zlasti ako so kakorkoli razmnožene predloge, n. pr. za prejemna potrdila, plačilne pozive, dobavne listke, izkaznice, izpolnjene tako, da ima vsaka deloma drugo besedilo.

2. Tiskovinam za slepce se ne smejo pridajati navedbe z navadno pisavo ali tiskom.

§ 53. Izjeme.

1. Za izjemo od prepovedi § 52 je dovoljeno s katerikoli postopanjem

a) nameščati na poštinih nakaznicah in položnicah poštnega hranilničnega urada, ki se pošiljajo s pristojbino za tiskovine ali se pridenejo tiskovini (in sicer na sprednji strani oddelka, ki je oznamenjen za „položnico“) znesek, ki ga je vplačati, računske številke, črke ali vknjiževalne zaznamke;

b) na tiskanih kartah z imeni, na posetnicah, božičnih in novoletnih kartah pristavljati pošiljačev naslov, njegov stan, ter pozdrave, voščila, zahvale, sožalja in druge izraze uljudnosti, ki so izražene k večjemu s petimi besedami ali z običajnimi kraticami;

c) na tiskovini sami navesti dan odpošiljatve, podpis ali firmo in poklic ter stanovališče pošiljačeve ali prejemnikovo ali preminjati take navedbe;

d) pregledenim popravnim polam tiskovine pridejati rokopis in na teh polah delati premenbe in dostavke, ki se nanašajo na pregled ali popravek, obliko ali tisk dela; ako ni prostora, se morejo in dostavki narediti na posebnih listkih;

e) na drugih tiskovinah nego popravnih polah popravljati tiskovne pogoške;

f) prečrtati dele tiska;

g) take dele, na katere se želi opozoriti, povdariti s črtami ali jih podčrtati;

h) na cenikih, ponudbah, kurznihi listkih, trgovinskih okrožnicah in opravihih naznanilih nastavljaati številke in navedbe, ki jih je smatrait za sestavine določitve cene, ter na oznanilih

opravihih potovanj namestiti ali premeniti ime popotnikovo, dan potovanja in kraj, skozi katerega misli potovati;

i) na oznanilih, ki se tičejo odhoda ali prihoda ladij, navesti dan odhoda ali prihoda in ime ladje;

j) na oznanilih, ki se tičejo odpošiljanja blaga, navesti dan odpošiljatve;

k) na povabilih in pozivnicah navesti ime povabljenca, dan, namen in kraj sestanka;

l) na knjigah, muzikalijah, časnikih, fotografijah in rezih namestiti poklonitev ali jim priložiti račun, ki se tiče predmeta;

m) na knjižnih listkih, to je na kartah (§ 54, št. 3) z napisom „knjižni listek“ in s predtiskom, ki služi za naročbo, preklic naročbe ali ponudbo knjig, časnikov, slik, muzikalij in pripadajočih platnic, knjigotržnih prodajnih stvari ali učnih reči navesti predmete, ki se naročajo, ponujajo ali kojih naročba se preklicuje, kraj in dan oddaje, navedbe cene ali take zaznamke, ki se tičejo naročenega, ponujanega predmeta ali predmeta, čigar naročba se je preklicala, in ki nimajo lastnosti posebnega poročila, ki ni z njim v nikaki zvezi;

n) na izrezkih iz časnikov in listov pristavljati naslov, dan, številko in mesto izdaje tiskovine, z katere je vzet izrezek.

2. Nadalje je dovoljeno za izjemo:

a) poslikati modne podobe, zemljepisne karte in dr.;

b) na tiskovinah za razlaganje ali predočevanje namazati barve ali jim pridajati posebne liste z namazanimi ali naslikanimi barvami.

3. Pri tiskovinah za slepce je dovoljeno z navadno pisavo ali tiskom navesti naslov založnika ali druge zaznamke, ki nimajo lastnosti pisemskega poročila.

§ 54. Kakovost.

1. a) Pošiljatve tiskovin v ploskem omotu (ploske tiskovine) smejo meriti kvečjemu 45 cm v vsaki smeri. Navadni knjižni listki in nezamotane, nezložene tiskovine v obliki dopisnic smejo biti kvečjemu 18 cm dolge in 12 cm široke; večji

knjižni listki so pripuščeni le, ako ne presežejo tega obsega, če se enkrat zložijo.

b) tiskovine, zamotane v zvitkih (tiskovine v zvitkih) smejo biti kvečjemu 75 cm dolge, če znaša premer 10 cm. Tiskovine za slepce v obliki zvitkov niso dopuščene.

2. Pošiljatve tiskovin ne smejo presegati teže 9 kg, tiskovine za slepce pa ne teže 3 kg.

3. Tiskovine se morajo pošiljati odprte.

a) Pri navadnih knjižnih listkih in nezložljivih kartah, ki imajo obseg, naveden pod št. 1 a, ter pri večjih knjižnih listkih, ki so zloženi in ostanejo dobro skupaj, ni treba omota. Pravtako se morejo pošiljati tudi druge večje tiskovine, ki so iz enega lista iz zadosti trdega papirja, brez omota, le zložene, če nimajo, ko so se kvečjemu dvakrat zložile, večjega obsega nego nezamotano pripuščene karte in če ostanejo dobro skupaj, kljub temu da so zložene. Knjižni listki v obliki tridelnih, dvakrat zloženih kart niso pripuščeni za tiskovine.

b) Druge tiskovine se morajo zamotati, in sicer tako, da se lahko pogleda, ali obsegajo le reči, ki so pripuščene za tiskovine. Zatorej morejo biti dejane pod pramni ali križni zavitek, na valje, v škatlje ali v slične shranke, med trde liste ali v odprt tulec ali v odprt ovoj; pri tem se smejo povezati, vrvice pa se morajo dati lahko odvezati ali sneti; ali pa morejo biti brez ovoja le povezane s tako vrvico. Toda tudi knjižni listki in druge pod a) navedene tiskovine se morejo dati pod ovoj ali zavitek ali le povezati z golo vrvico; tak oмот je potreben, ako zložene tiskovine ne ostanejo dobro skupaj.

4. Pri tiskovinah v obliki dopisnic mora biti na prednji strani desna polovica pridržana za naslov in poštne službene navedbe. Tiskovine za slepce morajo imeti na napisni strani razločni zaznamek „tisk za slepce“ in naslov z navadnimi črkami.

5. a) Tiskovinom se lahko pridenejo s poštnimi vrednostnicami opremljene dopisnice, zalepke, pisemski zavitki ali poštne nakaznice, ki imajo tiskan naslov; na dopisnicah, zalepkah in poštnih nakaznicah more biti natisnjeno razentega kako besedilo. Predmeti morajo tudi sicer ustrezati pogojem za tiskovine.

b) S knjigo, pripuščeno za tiskovino ali z nje delom se morejo pošiljati tudi pripadajoče platnice.

6. Dovoljeno ni prilagati tiskovinom zalepljena ali odprta pisma.

§ 55. Brzo in nebrzo prevažanje.

1. Za pošiljatve tiskovin, izvzemši tiskovine, zamotane v zvitkih, se more zahtevati brzo prevažanje, to je enako hitro prevažanje kakor za pisma in dopisnice.

2. Ako so tiskovine zamotane v zvitkih, ali ako se ne zahteva brzo prevažanje, se ravna odprava po obratnih razmerah oddajnega poštnega urada in se odpravlja, ako treba, le enkrat na dan z manj obremenjenimi prilikami poštnega prevažanja; vrhutega je pridržano, da se pošilja dalje s takimi poštnimi kurzi in po takih potih, da se s tem ne krati hitro prevažanje pisem, dopisnic in brzi tiskovin; vročitev se uredi tudi po obratnih razmerah izročilnega poštnega urada in izročča se po potrebi le enkrat na dan z manj obremenjenimi dostavnimi poti in vedno le ob delavnikih.

§ 56. Pristojbine.

1. Pri nebrzem prevažanju:

a) Pošiljatve se morajo oddajati vsaj deloma frankirane.

b) Pristojbina za frankirano pošiljatev (navadna pristojbina) znaša za vsakih 50 g ali njih začeti del 3 h.

c) Le deloma frankirana pošiljatev se obremeni z dvojnimi zneskom, ki manjka na pristojbini za frankirano pošiljatev enake teže, ako nanese tako, zaokrožuje na višjo bližnjo s 5 deljivo številko.

d) Nefrankirane pošiljatve se ne prevažajo.

2. Pri brzem prevažanju:

a) pošiljatve se morajo oddati popolnoma frankirane.

a) Vsaka pošiljatev je zavezana pristojbini po št. 1 b in brez razlike teže prikladni pristojbini 2 h (brzinski priklad), ki se mora plačati z brzinsko znamko.

c) Za pošiljatev, za katero se ni popolnoma plačala zvišana pristojbina in prikladna pristojbina ne z brzinsko znamko, se ne more zahtevati brzo prevažanje. Brzo prevažanje se ne more zahtevati

za pošiljate v obliki zvitkov, tudi tedaj ne, ako se je plačala prikladna pristojbina. Za brze tiskovine do 50 gramov je založena posebna brzinska znamka za 5 h, v kateri je zapopadena tudi navadna pristojbina.

3. Za pošiljatev tiska za slepce:

a) pošiljatev se morajo oddajati vsaj deloma frankirane.

b) Pristojbina za frankirano pošiljatev (pristojbina za tisk za slepce) znaša:

	do	50 gramov		3 h
čez	50	" 100	"	5 "
"	100	" 1000	"	10 "
"	1000	" 2000	"	20 "
"	2000	" 3000	"	30 "

c) Za deloma frankirano ali nefrankirano pošiljatev velja št. 1, c in d.

§ 57. Prevažanje kljub kakovosti, nasprotujoči predpisu.

S tiskovinami v obliki in velikosti dopisnic s pismenimi poročili ali drugimi pri tiskovinah nedovoljenimi dostavki in dr. se ravna s pogojem, da po svoji drugačni kakovosti ustrezajo pogojem za pošiljanje dopisnic, kakor z dopisnicami in z dvakrat ali večkrat zloženimi razglednicami s takimi poročili ali dostavki pa kakor s pismi in nalaga se jim ustrezna pristojbina.

D. Opravilni papirji.

§ 58. Predmeti, ki jih je smatrati za opravilne papirje.

Za opravilne papirje je smatrati spise in listine, ki so docela ali deloma pisani z roko ali podpisani in nimajo lastnosti dopisovanja.

Med nje spadajo zlasti: odprta pisma in dopisnice starejšega datuma, ki so že izpolnile svoj prvotni namen, pravdni spisi, listine, ki so jih naredili javni uradniki, vozni listi, nakladnice, računi, različni opravilni papirji zavarovalnih družb, neuradni prepisi in izpisi aktov, rokopisne partiture ali pisane muzikalije in zase same oddani rokopisi del ali časnikov, nepopravljene in popravljene naloge učencev brez kakršnekoli ocenitve ali presoje dela, vojaške prehodnice, mezдне, poselske ali delavske knjižice.

§ 59. Kakovost.

1. a) Pošiljatev z opravnimi papirji v ploskem omotu smejo meriti k večjem 45 cm v vsaki smeri.

b) Take pošiljatev zamotane v zvitkih ne smejo biti nad 75 cm dolge, če znaša premer k večjem 10 cm.

2. Teža pošiljatev ne sme presegati 2 kilogramov.

3. Opravilni papirji se morajo pošiljati odprti in zamotavati tako, da se lahko pregleda, ali obsegajo le predmete, ki so pripuščeni za opravilne papirje. Zatorej morejo biti dejane pod pramni ali križni zavitek, na valje, v škatlje ali v slične shranke, med trde liste ali v odprt tulec ali v odprt ovoj; pri tem se smejo povezati, vrvice pa se morajo dati lahko odvezati ali sneti; ali pa morejo biti brez ovoja le povezane s tako vrstico.

4. Dovoljeno ni uporabljati pošiljatev za posredovanje dopisovanja.

§ 60. Pristojbine.

1. Pošiljatev se morajo oddajati vsaj deloma frankirane.

2. a) Pristojbina za frankirano pošiljatev znaša za vsakih 50 gramov ali za njih začeti del 5 h, toda najmanj 25 "

b) Le deloma frankirana pošiljatev se obremeni z dvojnimi zneskom, ki manjka na pristojbini za frankirano pošiljatev enake teže, ako nanese tako, zaokrožuje na višjo bližnjo s 5 deljivo številko.

c) Nefrankirane pošiljatev se ne prevažajo.

E. Vzorec blaga.

§ 61. Kakovost.

1. Za vzorce blaga se morejo pošiljati majhne količine blaga in drugi manjši predmeti razen opravnih papirjev.

2. Pošiljatev ne smejo biti daljše nego 30 cm; širina ne sme presegati 20 in višina ne 10 cm, pri pošiljativah, zamotanih v zvitkih, ne sme presegati premer 15 cm.

3. Teža ene pošiljatev ne sme presegati 500 gramov.

4. Vzorci blaga se morajo pošiljati odprto. Zamotani morajo biti tako, da se lahko pregleda, ali obsegajo le predmete, za katere je pripuščena pristojbina za vzorce blaga. V obče je zamotavati v vrečice, škatlje, zabojčke, ovoje ali ovitke; kolikor dopušča kakovost predmeta, se lahko izbere tudi drug način zamotavanja, ki je pripuščen za tiskovine (§ 54, št. 3 b).

5. Naslednji zaznamki so dovoljeni: fabriška ali trgovinska znamka, redovne številke, cene in navedbe o teži, meri, razsežnosti, razpoložni množini, izviru ali naravi blaga in razentega še take navedbe, ki jih je smatrati za sestavine za določanje cene. Ti zaznamki se morejo nameščati na napisu ali na predmetu samem ali, ako jih je več, na vsakem ali na posameznih izmed njih, in sicer tudi z nalepljenimi listki.

6. Dovoljeno ni uporabljati pošiljatev za posredovanje dopisovanja.

7. Izmed reči, navedenih v § 25 se smejo za vzorce blaga pošiljati le take, kojih narava ali kakovost pripušča prevažanje v nezaprtem omotu. Posebna določila za pošiljanje obsega dodatek 2.

§ 62. Pristojbine.

1. Pošiljatve se morajo oddajati vsaj deloma frankirane.

2. a) Pristojbina za frankirano pošiljatev znaša za vsakih 50 gramov ali za njih začeti del 5 h, toda najmanj 25 „

b) Le deloma frankirana pošiljatev se obremeni z dvojnem zneskom, ki manjka na pristojbini za frankirano pošiljatev enake teže, ako nanese tako, zaokrožuje na višjo bližnjo s 5 deljivo številko.

c) Nefrankirane pošiljatve se ne prevažajo.

F. Združitev več pisemskih pošiljatev.

§ 63. Pogoji združitve.

1. Dovoljeno je združiti več pisem ali dopisnic v eno pismo, več tiskovin (§ 51, št. 1 in 2) v eno pošiljatev tiskovin, več tiskovin za slepce v eno pošiljatev tiskovin za slepce, več vzorcev blaga v eno pošiljatev vzorcev blaga in več opravičnih papirjev v eno pošiljatev opravičnih papirjev, ako prihajajo posamezni predmeti od enega pošiljača in so določeni za istega prejem-

nika in ako cela pošiljatev ustreza pogojem za pošiljanje, ki so prepisani za določeno vrsto.

2. Tiskovine (izvzemši tiskovine za slepce), vzorci blaga in opravični papirji, ki prihajajo od istega pošiljača in so določeni za istega prejemnika, se smejo mešano združiti v eno pošiljatev (mešana pošiljatev),

a) ako vsak predmet posamez ne presega zanj določenih mej teže in razsežnosti in ustreza zanj obstoječim predpisom o drugačni kakovosti in

b) ako teža cele pošiljatve ne presega 2 kilogramov.

§ 64. Pristojbine.

1. Pošiljatve po § 63, št. 1, so zavezane pristojbinam, ustanovljenim za določeno vrsto pošiljatev.

2. a) Pristojbina za frankirano mešano pošiljatev znaša za vsakih 50 gramov 5 h, toda najmanj 10 h, ako je pošiljatev sestavljena iz tiskovin in vzorcev blaga in najmanj 25 h, ako obsega tudi opravične papirje.

b) Le deloma frankirana pošiljatev se obremeni z dvojnem zneskom, ki manjka na pristojbini za frankirano pošiljatev enake teže, ako nanese tako, zaokrožuje na višjo bližnjo s 5 deljivo številko.

c) Nefrankirane pošiljatve se ne prevažajo.

II. Priporočene pisemske pošiljatve.

§ 65. Dopustnost priporočbe.

1. Pošiljač more dati navadno pisemsko pošiljatev priporočiti.

2. Od priporočbe so izključene:

a) pisemske pošiljatve, ki imajo mesto adresatovega imena le številke, črke ali besede,

b) pisma z okenci,

c) kolodvorska pisma,

d) pnevmatične pošiljatve,

e) nebrze tiskovine,

f) dopisnica za odgovor, kadar se prvotno pošilja dvojna dopisnica.

Za železniška obvestila veljajo posebni zaukazi.

3. Na priporočene pisemske pošiljatve naj napiše pošiljač na napisni strani zaznamek „priporočeno“.

§ 66. Pristojbine.

1. Priporočene pošiljatve se morajo oddajati popolnoma frankirane. Razen drugih pristojbin je vsaka pošiljatev zavezana še priporočnini 25 h.

2. Za pisemske pošiljatve, ki se najdejo v nabiralnikih za pisma, in s katerimi je ravhati kakor s priporočenimi, velja § 42.

Drugo poglavje.

Pisma z navedbo vrednosti (vrednostna pisma).

§ 67. Kakovost.

1. Pisma, v katerih so bankovci, kovani denar ali vrednostni papirji, se morejo pošiljati z navedbo vrednosti.

2. Za zamotavanje služijo ovitki za vrednostna pisma, ki jih je založila pošta; uporabljati pa se morejo tudi drugi pisemski ovitki, ako so narejeni iz trpežnega papirja, in sicer iz enega kosa in so dobro lepljeni; ovitki z barvnimi robovi, iz rastriranega ali potiskanega papirja ali iz voščenega tafta niso dopuščeni. Na ovitku se ne sme podčrtavati tako, da se more ovitek poškodovati brez očitivnih sledov. Kovani denar se mora zaviti v papir ali kaj takega ali nalepiti na lepenko ali slično hraniti in biti v pismu tako pritrjen, da na prevozu ne more izpremeniti svoje lege.

3. Vrednostna pisma se morejo prinesiti k oddaji zaprta ali odprta.

a) Zaprto oddana vrednostna pisma. Taka pisma mora pošiljač zapreti z odtiski iz dobrega pečatnega voska, ki so narejeni z enakim pečatilom, ki kaže posebno znamenje (ime, črke, grb i. dr.). Na ovitkih, ki jih je založila pošta, zadoščata dva pečatna odtiska na mestih, določenih za to; na drugih ovitkih mora namestiti pošiljač najmanj pet pečatnih odtiskov v takih razdaljah, da so pritrjene vse zaklopke ovitka in da se vsebina ne more poškodovati brez zunanje vidne poškodbe ovitka ali pečatne zapore. Pečatni odtiski morajo biti čisti in razločni, se ne smejo dotikati drug drugega in ne smejo segati na rob ovitka. Pečatne znamke niso pripuščene za zapiranje.

b) Odprto k oddaji prinesena vrednostna pisma.

Odprto se smejo vrednostna pisma prinašati k oddaji le tedaj, ako so v njih tuzemski bankovci v znesku čez 1.200 K. Kovani denar se sme pridajati le za izravnavo in k večjemu do 10 K; za izravnalne zneske je uporabiti kolikor mogoče majhno število kovanih novcev. Vsebinsko vrednosti prešteje prevzemajoči poštni uslužbenec še enkrat; ko je dognana vsebina, se zapre pismo s pošiljačevim pečatom in s pečatom poštne urada tako, da se na poštournadnih ovitkih namesti odtisk pečata poštne urada na obeh mestih, določenih za to, in med njima odtisk pošiljačevega pečata, na drugih ovitkih pa v sredi odtisk pečata poštne urada in okoli njega odtiski pošiljačevega pečata (protipečatenje); popreštevati, zapirati in pečatiti se mora v nepretrganem vrstnem redu pred pošiljačem. Na napisni strani je poleg navedbe vsebine namestiti zaznamek „prešteto“.

4. a) Pri vrednostnih pismih, oddanih s protipečatenjem, se mora navesti resnična vsebina.

b) Pri zaprto oddanih vrednostnih pismih naj navedeni znesek ne presega navadne vrednosti pošiljatve; v tej meji pa je prepuščeno pošiljaču, da poljubno navede vrednost.

c) Vrednost se mora na napisni strani navesti s številkami v kronski vrednosti.

5. Pošiljač mora na pošiljati navesti svoje ime in svoje stanovanje.

§ 68. Pristojbine.

1. Vrednostna pisma se morajo oddajati frankirana.

2. Pristojbina je sestavljena:

a) iz pristojbine za priporočeno pismo enake teže in

b) iz vrednostne pristojbine; ta pristojbina znaša 5 h za vsakih 300 K navedene vrednosti ali njih pričetni del.

Vsa pristojbina za vrednostno pismo znaša najmanj 60 h.

3. Za vrednostno pismo, oddano s protipečatenjem, je plačati k pristojbini po št. 2b, doklado 10 h za vsakih 1200 K navedene vrednosti ali njih pričetni del.

4. Za pisma, ki se najdejo v nabiralniku za pisma in s katerim je ravhati kakor z vrednostnimi pismi, velja § 42.

Drugo poglavje.

Paketi.

§. 69. Teža in obseg.

1. Paketi so pripuščeni do teže 20 kg, ako niso za posamezne vrste meje teže ustanovljene nižje.

2. Gledé obsega, oblike ali razsežnosti ni zanje druge omejitve nego omejitev, ki je določena s tem, kakšno je prevozilo, ki je na razpolaganje; o tem odloča prevdarek oddajnega poštnega urada.

§ 70. Zamotavanje.

1. Za pripravno notranje zamotavanje mora poskrbeti pošiljač (§ 30).

2. Za zunanji omot se more pri paketih s predmeti manjše vrednosti in teže, ki ne trpé s pritiskom, mokroto ali drganjem, smatrati, da v navadnih razmerah zadostuje ovoj iz trdega papirja za zamotavanje. Pri predmetih, ki so izpostavljeni taki nevarnosti, mora biti zunanji omot iz lepenke ali iz močnega platna ali iz voščenega platna (s hrapavo stranjo na zunaj) ali pa se morajo pošiljati v trdnih in po okolnostih še ovitih zabojih ali na sličen način. To velja tudi za pakete z drugimi predmeti, če jih je prevažati na velike daljave, ali če imajo večjo vrednost ali večjo težo. Ako se prevažata tudi po morju, mora biti zunanji omot posebno trden in varovati pred mokroto.

3. Iz enega kosa obstoječih predmetov, kojih pošiljanje brez ovoja je v trgovini običajno, ni treba zamotavati, ako sicer ni pomisleka.

4. Ako obstaja pošiljatev iz več kosov, morajo dobiti ovoj, da se ravna z njimi kakor z enim paketom; da bi se zgolj zvezali, ne zadošča. Le, če so predmeti tako dejani drug v drugega ali ako so povezani s trdno vezjo, opremljeno s plombami ali pečati, tako da tvorijo eno samo, ne lahko ločljivo celoto, se more opustiti zamotavanje.

§ 71. Zapora.

1. Pri paketih brez navedbe vrednosti ali z navedbo vrednosti do 600 K, ako vsebina ni zlatnina ali srebrnina ali lišpovina:

a) ako način omota zadostno varuje vsebino, kakor pri zabojih, kovččkih ali popotnih torbah, ki so opremljeni z zaprtimi ključavnicami, pravtako pri trdno zabutih zabojih, potem pri sodih, ki imajo dobre obroče in dobro zabiti čep, ni treba druge zapore; pravtako pri pošiljativah, omenjenih v § 70, št. 3.

b) Drugače zadošča dobro zavozlano povezanje ali, ako je omot iz papirja za zamotavanje, zapora z dobrim lepilom ali s pečatnimi znamkami. Tudi pri drugih omotih se morejo uporabljati pečatne znamke, ako se z njimi doseže trpežna zapora.

c) Ako vsebina s takimi zaporami ni zadostno zavarovana, se mora paket zapreti z zadostnim številom pečatov (§ 67, št. 3) ali s pločevinskimi ali svinčnimi plombami s posebnim znamenjem. Ako se uporabi za zaporo tudi vrvica, mora biti tako nameščena in zapečaten ali s plombami zavarovana, da se ne more odpreti ali sneti, ne da bi se pokvarili pečati ali plombe.

2. Pri paketih z navedbo vrednosti čez 600 K ali z zlatnino ali srebrnino ali z lišpovino:

Zapečateni morajo biti z zadostnim številom pečatov. Pečate je namestiti tam, kjer se sklepa ovoj (na šivih, špranjah). Ako se uporabi za zaporo tudi vrvica, se sme rabiti le nezvezana vrvica in mora biti nameščena in zapečaten ali zavarovana s svinčnimi plombami tako, da se ne more odpreti, ne da bi se poškodovali pečati ali plombe.

§ 72. Posebne zahteve, kakšen mora biti omot in zapora denarnih pošiljatev.

1. Bankovci, kovani denar ali vrednostni papirji, kovano ali nekovano zlato ali srebro do teže 1½ kg morajo biti zamotani v močen, večkrat ovit, dobro povezan in zadostikrat zapečaten papir in se morajo povezati tako, da gre vrvica čez mesta, ki jih je pečatiti in da jo držé pečati na ovoju in da se ne da sneti, ne da bi se poškodovali pečati. Proste konce vrvice je vpečatiti v enega pečatovih odiskov. Vrvica sme biti le iz enega kosa. Bankovci ali vrednostni papirji, ki so v paketih, morajo biti hranjeni v posebnem ovoju, kovani denar mora biti zavit v zvitkih in zvitki morajo biti pritrjeni tako, da na prevažanju ne morejo spremeniti svoje lege. Take pošiljave se morejo sicer tudi zamotavati in zapirati tako, kakor je predpisano pod št. 2

2. Če znaša teža več nego $1\frac{1}{2}$ kg, se more zamotavati v zavitkih, mošnjah, vrečah ali zabojih.

a) Denarni zavitki morajo biti v trpežnem platnu, v voščenem platnu s hrapavo stranjo na zunaj ali usnju, dobro zašiti in povezani, zapore ali šivi ter vrvice morajo biti zadostikrat zapečateni. Vrvica je tako zapečatiti, da se vrvica ne more sneti ali odpreti, ne da bi se poškodovali pečati. Tudi pri takem zamotu morajo biti bankovci ali vrednostni papirji hranjeni v posebnem ovoju in kovani denar povit v zvitkih.

b) Mošnje ali vreče so dopuščene le za pošiljanje kovanega denarja. Biti smejo iz navadnega močnega platna, ako je denar povit v zvitkih ali združen v paketiče ali hranjen v vrečicah; drugače morajo biti mošnje ali vreče narejene vsaj iz dvojnega platna. Šiv ne sme biti nikoli zunaj. Guša mošnje ali vreče ne sme biti prekratka. Vrvica, ki obdaja gušo, mora biti potegnjena skozi gušo samo. Kjer je vozal zavozlan, in razentega nad koncema vrvica mora biti razločno pritisnjen pečat.

c) Denarni zavoji morajo biti narejeni iz močnega lesa, biti dobro sestavljeni, imeti močne obroče in biti trdno zabiti z enakimi žebli ali imeti dobre ključavnice in naj imajo ročaje (ročne zanjke). Pokrov ne sme segati čez zaboj. Železni oboji morajo biti dobro pritrjeni in tako nameščeni, da ne morejo poškodovati drugih stvari in raniti oseb. Na špranjah zabojev se mora namestiti zadostno število ulitih pečatovih odtiskov. Denar mora biti zamotan v mošnjah, vrečicah ali paketih.

3. Na sprednje predpise je treba paziti tudi tedaj, ako so take vrednostne stvari združene z drugimi predmeti v eno pošiljatev.

§ 73. Vlaganje pisem.

V vsak paket se more vložiti na adresata naslovljeno pismo.

§ 74. Navedba vsebine.

1. Pri paketih se mora navesti vsebina na napisih tako natančno, kakor je potrebno, da se more presoditi dopustnost pošiljanja, primernost zunanjega zamota in zapore ter ravnanje s pošiljateljico na prevozu in ob izročitvi. Obče navedbe, n. pr. „različno“, „raznotero“ ne zadoščajo.

2. Pri paketih z vsebino, zavezano užitenim v kraje, kjer je tak davek, se mora navesti vsebina natančno po davku zavezani vrsti in množini, n. pr. po kilogramih, kosih, litrih.

§ 75. Navedba vrednosti.

Paketi se morejo pošiljati z navedbo vrednosti. Za navedbo vrednosti velja § 67, št. 4 b in c.

§ 76. Paketi z rečmi, navedenimi v § 25.

Gledé posebnih določil za pošiljanje se opozarja na dodatek 2.

§ 77. Poštne spremnice.

1. Paketi morajo biti opremljeni s poštnimi spremnicami.

2. K eni poštni spremnici smejo spadati kvečjemu trije paketi, ki jih odda hkratu isti pošiljač za istega adresata; dovoljeno pa ni pošiljati k eni poštni spremnici:

pakete z navedbo vrednosti in pakete brez navedbe vrednosti,

pakete z navedbo vrednosti do 100 K s paketi, ki imajo navedbo vrednosti čez 100 K

frankirane pakete z nefrankiranimi,

nujne z nenujnimi,

pakete, ki jih je dostavljati po brzih sluh, z drugimi.

3. Poštne spremnice so po tarifni številki 101, I, A, b, zakona z dne 13. decembra 1862. l. (drž. zak. št. 89), zavezane kolkovnici za vozni list z 10 h.

4. Poštne spremnice oddaja pošta z natisnjenim kolkom po 12 h; pošiljaču ni dovoljeno uporabljati za svoj račun narejene poštne spremnice.

5. a) Poštna spremnica se mora predtiskoma ustrezno izpolniti vsa, razen oddelkov za poštne zabeleške, soglasno z navedbami na pošiljateljico. Naslov se mora namestiti tudi na listku, ki ga je s celo ploskvijo nalepiti na prostor, ki je določen zanj. Ako spada k poštni spremnici več paketov, mora biti v primeru navedbe vrednosti, navedena

vrednost tako, da ni dvoma o tem, h kateremu paketu spada vsaka navedba vrednosti. Pravtako je pri enostavnejšem oddajanju posebej nastaviti težo vsake pošiljatve.

b) Na levem odrezku poštne spremnice mora pošiljač navesti svoje ime in svoje stanovanje; ako kraj oddaje ni tudi njegovo stanovališče, se more navesti tudi stanovališče. Razentega more pošiljač nalepiti podobice za okras ali druge podobice ali oglase, toda le tako, da ne segajo čez rob odrezka in da ne zakrivajo na sprednji strani za potrebne zabeležke in za odtisk pečata puščenega prostora.

§ 78. Drugi spremni papirji.

V koliko je paketom zaradi njihove vsebine pridajati oblastvena potrdila ali druge oblastvene papirje, izjave in dr., se ravna po zadevnih predpisih.

§ 79. Paketi s posebno opreznostjo.

1. Kakor z blagom s posebno opreznostjo se ravna s paketi:

a) gledé katerih je izrečno predpisano oprezno ravnanje;

b) gledé katerih zahteva pošiljač oprezno ravnanje (§ 101);

c) ki v katerikoli razsežnosti presegajo 1·5 m;

d) ki so, če so kvečjemu 10 kg težki, daljši nego 1 m in pri tem široki ali globoki več nego 0·5 m;

e) ki se morejo poškodovati, če se pritiskana, in ki so pri teži največ 5 kg daljši nego 1·05 m in pri tem presegajo širino in globino skupaj 0·4 m;

f) ki se sploh zaradi svoje nenavadne oblike ali zaradi svoje drugačne kakovosti ne dajo lahko naložiti z drugimi pošiljatkami in zahtevajo večji prostor ali posebno ravnanje.

2. Pošta posveča pošiljatkam s posebno opreznostjo, kolikor gre za kakovost pošiljatve in kolikor je mogoče brez motenja poštne obrata, posebno skrbnost.

§ 80. Pristojbine.

1. Paketi se morejo oddajati frankirano ali nefrankirano.

2. Za pakete se pobira težna pristojbina, ako je navedena vrednost, tudi vrednostna pristojbina.

3. Pristojbine, ako se oddaja frankirano:

a) težna pristojbina:

1° navadna težna pristojbina znaša za paket:

do	1 kilograma	60 h
čez	1 „ 5 kilogramov	80 „
„	5 „ 10 „	200 „
„	10 „ 15 „	300 „
„	15 „ 20 „	400 „

2° Znižana težna pristojbina:

V prometu med kraji, ki imajo več nego 30.000 prebivalcev (glavni kraji) in kraji, ki leže okoli njih v pogodovanem okrožju (zunanji kraji), se znižuje težna pristojbina za pakete do 5 kg na 60 h.

Polumer pogodovanega okrožja znaša:

aa) za Dunaj 75 km

bb) za glavne kraje, ki imajo več nego 100.000 prebivalcev . . 50 „

cc) za ostale glavne kraje 25 „

Deželna glavna mesta, ki imajo manj nego 30.000 prebivalcev, se enačijo glavnim krajem pod cc).

Znižana pristojbina velja pri glavnih krajih tudi za promet v poštnem kraju, med njim in zunanjim okrajem in v zunanjem okraju glavnega kraja. Za promet zunanjih krajev glavnega kraja med seboj pa ne velja.

Uvrstitev glavnih krajev se ravna po posledku nazadnje izvršenega uradnega popisavanja ljudij.

Kraje, ki pridejo v poštrev, razglasi poštna uprava.

3° Zvišana težna pristojbina:

Za paket s posebno opreznostjo se zviša težna pristojbina za polovico.

b) Vrednostna pristojbina znaša 5 h za vsakih 300 K navedene vrednosti ali njih pričetni del, najmanj pa 10 h.

4. Pristojbine, ako se oddaja nefrankirano:

Nefrankiran paket se obremeni s pristojbinami kakor za frankiran paket in z doklado 20 h.

Tretje poglavje.

Nakaznice.

I. Poštne nakaznice.

§ 81. Dopustnost.

1. S poštno nakaznico se morejo vplačevati zneski do vštveši 1000 K, da se izplačajo določenemu adresatu. Poštna nakaznica se pošlje izročilnemu poštnemu uradu po pošti (navadna poštna nakaznica). Na pošiljačevo zahtevanje se more temu poštnemu uradu nakazati brzojavno z omejitvijo pod št. 2 (brzojavna poštna nakaznica); po telefonu se ne nakazuje.

2. Navadne poštne nakaznice se sprejemajo na vseh poštah, brzojavne le na poštah, ki imajo poštne urade, in na tistih brez poštne urade, v katerih stoji pošta. Poštne nakaznice so dopustne v vse kraje; ako ni zveze po državnem telegrafu do izročilnega poštne urada, mu pošlje zadnji državni brzojavni urad brzojavno nakaznico po pošti.

§ 82. Oddajni pogoji.

1. Za poštne nakaznice se smejo uporabljati le obrazci, ki jih je izdala poštna uprava. Taki obrazci so za navadne in za brzojavne poštne nakaznice. Cena obrazca navadne poštne nakaznice znaša 3 h; obrazci za brzojavne poštne nakaznice se oddajajo pošiljačem od primera do primera brezplačno.

2. a) Pošiljač mora izpolniti obrazec po predtisku razen oddelkov za poštne zabeleške; navesti svoje ime in stanovališče pa je dolžen le pri poštah, ki jih je dostavljati po brzih slih in pri brzojavnih poštah. Na predpise, ki veljajo za naslov pri poštah, je paziti tudi pri ostalih vpisih.

b) Zneski se morajo navajati v kronski vrednoti, in sicer krone s številkami in besedami, vinarji le s številkami. Ako ima znesek vinarjev le ednice, je treba pred številko postaviti ničlo, n. pr. 05 h. Znesek se ne sme prečrtavati ali izpreminjati.

c) Prostor na odrezku se more pri navadnih poštah uporabljati za poročila prejemniku, druge navedbe, podobne ali risbe, se morejo

namestiti na njih s pogoji §§ 36, št. 2, in 77, št. 5, b.

Izven odrezka se smejo namestiti le navedbe, ki jih zahteva predtisk ali ki jih izrečno dovoljuje poštni red.

3. a) Brzojavko, s katero se pri brzojavnih poštah nakazuje izročilni poštni urad (poštna nakazna brzojavka), odpravi poštni urad. Pošiljač more za to brzojavko po pogojih, ustanovljenih v telegrafskem redu, zahtevati nujno obravnavanje, primerjavo (kolacijoniranje), plačan odgovor in prejeto potrdilo. Za več hkratu oddanih brzojavnik poštah enega pošiljača, ki so določene za istega adresata, je treba prav toliko brzojavk. Obrazec poštne nakaznice (založena nakaznica), ki ga je izpolnil pošiljač brzojavne poštne nakaznice, se pošlje za brzojavko izročilnemu poštnemu uradu.

b) Pošiljač more v poštah nakazni brzojavki dati adresatu sporočiti tudi kako poročilo, ki ga mora posebej pisмено oddati poštnemu uradu.

§ 83. Pristojbine.

1. Poštne nakaznice se morajo oddajati frankirano.

2. Pristojbina za navadne poštne nakaznice je sestavljena:

a) iz osnovne pristojbine 15 h za vsako poštno nakaznico in

b) iz vrednostne pristojbine 5 h za vsakih 50 K ali njih pričetni del.

3. Za brzojavno poštno nakaznico mora plačati pošiljač:

a) pristojbino, kakor za navadno poštno nakaznico;

b) pristojbino za poštno nakazno brzojavko in za morda z njo odpravljen poročilo prejemniku po pristojbinskih določilih, obstoječih za brzojavke; to pristojbino je plačati v gotovini.

c) pristojbino za brzo dostavo, ako poštna nakaznica ni naslovljena, da počaka na pošti.

Za odpravljanje poštne nakazne brzojavke od poštne urade brez brzojavnega obrata do državnega brzojavnega urada ali od zadnjega državnega brzojavnega urada do izročilnega poštne urada se ne pobira nikaka pristojbina.

II. Poštne plačilne nakaznice.

§ 84. Dopustnost; kakovost.

1. S poštними plačilnimi nakaznicami se izplačujejo izplačila poštних ravnateljstev po posebnih predpisih.

2. Poštne plačilne nakaznice so dopustne do 10.000 K; čez ta znesek se po višini zneska napišeta dve nakaznici ali več nakaznic. Nakaznice izdaja računski oddelek poštnega ravnateljstva.

3. Vsaka poštna plačilna nakaznica sestoji iz nakaznice s prostorom za izplačilne pogoje in za potrdilo prejema ter iz knjižnega izpiska.

Četrto poglavje.

Poštne pošiljatve za izterjevanje denarnih zneskov.

I. Poštna povzetja.

§ 85. Obče.

1. Pošiljač priporočene pisemske pošiljatve, vrednostnega pisma ali paketa, more pošiljatev obremeniti s povzetjem do vseh 1000 K, da se izterja ta znesek od prejemnika in zahtevati, da se izterjani znesek povzeta preodkaze neposrednje njemu ali poštному hranilničnemu uradu, banki ali drugemu zavodu, ki oskrbuje prevzemanje denarja za tuj račun, da se zapiše v imetek na določen račun.

2. Določila o izvršitvi povzeta so v §§ 162 do 165.

§ 86. Posebna oprema pošiljatev s povzetjem.

1. V napisu pošiljatve s povzetjem mora biti zgoraj razločno nameščeno oznamilo „povzete“, in znesek povzeta naveden v kronski vrednoti, in sicer krone s številkami in besedami, vinarji pa le s številkami; neposrednje pod to navedbo mora pošiljač navesti svoj naslov ali, ako naj se znesek, ki ga je izterjati, preodkaze poštному hranilničnemu uradu ali banki itd., napisati preodkazni nalog po naslednjem zgledu: „Znesek je preodkazati c. kr. poštному hranilničnemu uradu na Dunaju, da ga zapiše v imetek na račun

št. . . I. I. v I.“ Na priporočenih pisemskih pošiljativah ali vrednostnih pismih more namestiti pošiljač razentega blagajniški ali vknjiževalni zaznamek.

Da se zabranijo zmote, mora ostati med temi navedbami in naslovom primeren prostor ali pa se morajo navedbe ločiti kako drugače.

2. Povzete je neodvisno od navedbe vrednosti in ne velja za navedbo vrednosti.

§ 87. Poštne spremnice s povzetjem.

1. Vsakemu paketu, obremenjenemu s povzetjem, mora biti pridejana za službo s povzetjem urejena poštna spremnica. Take poštne spremnice so spojene s pošto nakaznico za izterjani znesek. Poštna uprava jih izdaja kolkovane in jih prodaja po 12 h eno; za svoj račun narejene poštne spremnice se ne smejo uporabljati.

2. Oba dela poštne spremnice s povzetjem mora izpolniti pošiljač na sprednji strani po predtisku razen oddelkov za poštne zabeležbe in za navedbo zneska po določenih, veljajočih za poštne spremnice in za poštne nakaznice; le na odrezku poštne nakaznice se smejo razen navedb, ki jih terja predtisk, namestiti zgolj zaznamki za vknjižbo ali obračun izterjanega zneska. Prejemnika povzeta zneska je na nakaznici s poštним povzetjem oznamiti soglasno z navedbo na pošiljati.

3. Poštna spremnica in poštna nakaznica s povzetjem morata biti ob oddaji pošiljatve s povzetjem nezalepljeni in v nepoškodovani zvezi.

§ 88. Pristojbine ob oddaji.

§ 1. S povzetjem obremenjeni paketi se ne smejo oddajati nefrankirano.

2. Pošiljač mora plačati ob oddaji razen pristojbin za pošiljatev samo 10 h pokazne pristojbine za vsako pošiljatev.

II. Poštni nalogi.

§ 89. Obče.

1. S poštним nalogom se more pošti izročiti, da izterja denarne terjatve; naročevalec more

zahtevati, da se izterjani znesek preodkazuje neposredno njemu ali poštenu hranilničnemu uradu, banki ali drugemu zavodu, ki oskrbuje prevzemanje denarja za tuj račun, da se zapiše v imetek na določen račun.

2. Zato sta dve obliki: pismo s poštnim nalogom in karta s poštnim nalogom.

3. Določila o izvršitvi poštne naloga so v §§ 166 do 170.

A. Pisma s poštnim nalogom.

§ 90. Višina in vrste terjatev.

S pismom s poštnim nalogom se morejo izterjati terjatve do vseh 1000 kron, ki so plačne brez stroškov in o katerih je dolžniku izročiti ob plačilu listine (zadolžnice, pobotnice, račune, na ukaz glaseče se plačilne obljube, menice, deležnice obresti in dobičkov, izžrebane vrednostne papirje in sploh vse trgovinske in druge vrednostne papirje).

V naslednjem se imenujejo listine, pridejane pismom s poštnim nalogom, „terjatvene listine“.

§ 91. Odprava poštne naloga.

1. Poštni nalog se podeli s posebnim naročilnim listom, ki sestoji iz naročilnice in iz poštne nakaznice z nalogom; naročilne liste izdaja pošta za 3 h list. Naročiteljem ni dovoljeno, porabljati za svoj račun narejene naročilne liste.

2. Z enim naročilnim listom se more izterjati le ena terjatev iz ene terjatvene listine; terjatve iz več obrestnih listov, ki spadajo k enaki vrsti vrednostnih papirjev, se štejejo za eno samo terjatev in obrestni listi za eno samo terjatveno listino.

3. a) Naročitelj mora naročilni list izpolniti predtisku ustrezno, izvzemši oddelke za poštne zabeležke in navedbo zneska v poštni nakaznici z nalogom, po določenih, veljajočih za poštne spremnice s povzetjem. Na sprednji strani poštne nakaznice z nalogom more naročitelj zapisati zaznamek o vknjižbi ali zaračunu izterjanega zneska.

b) Ako se naj znesek preodkazuje na čekovni račun poštne hranilničnega urada, more naročitelj priložiti tudi neizpolnjeno položnico na ta račun. Ako se priloži položnica, ni izpolniti poštne

nakaznice z nalogom. Na sprednji strani dela, ki je označen za „položnico“, more naročitelj zapisati zaznamek o vknjižbi ali zaračunu izterjanega zneska.

c) Druge navedbe ali pripomnje se ne smejo napisati niti na naročilnici, niti na poštni nakaznici z nalogom ali na položnici.

4. a) Terjatveno listino je priložiti naročilnemu listu. V listini mora biti navedeno ime in naslov dolžnika in znesek, ki ga je izterjati, v kronski vrednoti, in sicer vsota v kronah tudi z besedami; le pri obrestnih listih ni treba navedbe z besedami. Ako je izterjati drug znesek, nego je naveden v listini, ali, ako v listini ni naveden tudi z besedami, mora naročitelj nastaviti vsoto, ki jo je izterjati, na gornjem robu listine, in sicer krone s številkami in besedami, vinarje pa s številkami. Računi in druge listine, ki se po običnem običaju plačujejo le na prejemno potrdilo, morajo biti potrjeni. Pismenih poročil za plačilnega zavezanca ne sme biti v listini.

b) Priloge, ki spadajo k listini, morajo biti priložene na njo. Sestajati smejo le iz terjatvenih izkazov (konosementov, povratnih računov, zapisov, protestov in dr.), ki jih je izročiti dolžniku, kadar se izplača listina, ne pa iz zaprtih ali odprtih pisem, in sploh ne smejo služiti za dopisovanje.

§ 92. Podpis pisma s poštnim nalogom.

1. Naročitelj mora izpolnjeni naročilni list s terjatveno listino in kakimi prilogami vred zalepiti v zavitku in za adresata pisma označiti poštni urad, ki naj izterja znesek. Več naročilnih listov se ne sme združiti v eno pismo s poštnim nalogom. Naročitelj mora na pismu z nalogom navesti svoje ime in stanovanje.

2. Za zapiranje pisem s poštnim nalogom se morejo porabljati razen pisemskih zavitkov, ki jih zato izdaja poštna uprava, tudi drugi; toda na takih zavitkih se mora z očitno pisavo namestiti označilo „poštni nalog“ ali „pismo s poštnim nalogom“.

§ 93. Oddaja in pristojbine.

1. Pisma s poštnim nalogom je oddajati kakor priporočena pisma, toda ne prej, nego sedem dni pred dnem, ki je določen za to, da se pokažejo.

2. V nabiralniku za pisma najdena nefrankirana ali nezadostno frankirana, za poštni nalog oznamenjena pisma se vrnejo pošiljaču, ako pa ni naveden na pismu, se ravna z njimi, kakor da se ne morejo vročiti (§ 194, št. 1, e).

B. Karte s poštnim nalogom.

§ 94. Višina terjatve; kakovost kart s poštnim nalogom; oddaja.

1. Denarne terjatve do vštevi 20 K, ki so plačne brez izročitve posebne listine, se morejo izterjevati s kartami s poštnim nalogom.

2. a) Karte s poštnim nalogom izdaja poštna uprava. Karte imajo vtisnjeno pisemsko znamko za 10 h in se prodajajo po imenski vrednosti znamke. Dovoljeno ni, porabljati za svoj račun narejene karte s poštnim nalogom.

b) Karta s poštnim nalogom sestoji iz dveh delov, iz prave karte s poštnim nalogom in iz poštna nakaznice z nalogom. Oba dela mora izpolniti naročitelj predtisku ustrezno. Na zadnji strani odrezka so pripuščena le poročila, ki se tičejo zneska, ki ga je izterjati. Karta s poštnim nalogom in poštna nakaznica z nalogom morata biti ob oddaji odprti in v nepoškodovani zvezi.

3. Pristojbina za oddajo karte s poštnim nalogom znaša 10 h; plača se s tem, da se kupi karta.

4. Karte s poštnim nalogom veljajo za navadne pisemske pošiljatve in oddajati jih je tako, kakor te pošiljatve; toda dovoljeno je in priporoča se tudi oddajanje ob okencu poštne urada; priporočena oddaja in zahteva brze vročitve ni dopustna.

Tretji del.

Posebne oblasti pošiljačeve ob oddaji in med prevozom.

Prvi oddelek.

Ob oddaji.

§ 95. Zahteva povratnice ali izplačilnega potrdila.

1. Pošiljač priporočene pisemske pošiljatve, vrednostnega pisma ali paketa more ob oddaji

zahtevati, da se mu preskrbi prejemnikovo potrdilo o izročitvi pošiljatve (povratnica), in pošiljač pošne nakaznice, da se mu preskrbi potrdilo o izplačilu nakazanega zneska (izplačilno potrdilo). Zahtevo je izraziti z zaznamkom: „Povratnica“ ali „Izplačilno potrdilo“; pošiljač mora na pošiljati navesti svoj naslov.

2. Paketi, za katere zahteva pošiljač povratnico, se ne smejo oddajati nefrankirano.

3. Da se preskrbi povratnica ali izplačilno potrdilo, za to mora pošiljač plačati ob oddaji 25 h pristojbine. Za več paketov, ki spadajo k eni poštni spremnici, je plačati le enkratno pristojbino za povratnico.

Pri pisemskih pošiljativah, ki so se oddale tako, kakor je oznamenjeno v § 42, in imajo zaznamek „povratnica“, mora biti vsaj pristojbina za povratnico plačana z nalepljenimi znamkami, drugače se ne vpoštevata zaznamek.

4. Povratnica ali izplačilno potrdilo se pošlje oddajnemu poštnemu uradu ali poštnem uradu, ki je sicer pristojen za oddajo pošiljaču, čim je prejemnik oddal potrdilo.

§ 96. Zahteva vročitve v roke adresatu.

1. Pošiljač pošiljatve, za katero se je zahtevala povratnica ali izplačilno potrdilo, more z zaznamkom „svojeročno“ ali „v roke adresata“ zahtevati, da se vroči pošiljatev v roke adresata, izključivši vsako drugo osebo.

2. Zaznamek „svojeročno“ ali „v roke adresata“ na drugih pošiljativah, nego pod št. 1, se šteje, kakor da ga ni.

3. Posebni za pošne plačilne nakaznice in za plačilne nakaznice poštne hranilnične urada ter za uradni promet obstoječi zaukazi ostanejo neizpremenjeni.

§ 97. Zahteva brze vročitve.

1. Pošiljač navadne ali priporočene pisemske pošiljatve, vrednostnega pisma, paketa ali pošne nakaznice more zahtevati, da se pošiljatev ne vroči z ostalimi pošiljativami, ki jih je izročiti, temveč po posebnem slu (brze pošiljatve); zahteva se mora izraziti z zaznamkom: „po brzem slu“ ali z nedvomnim zaznamkom, ki pomenja isto,

Ako se naj vroči tudi po noči po brzem slu, se mora glasiti zaznamek: „po brzem slu, tudi ponoči“, in ako se naj ne vroči pred določeno uro zjutraj, „po brzem slu, ne pred ... uro zjutraj“. Zaznamek je namestiti očitno. Razentega mora pošiljač na pošiljati navesti svoj naslov. Zahteva brze vročitve tudi ponoči je nedopustna pri pošt-nih nakaznicah in pri pošiljatih, ki so obreme-njene s povzetjem.

2. Navadne brzopisemske pošiljatve naj se oddajajo ob pošt-nem okencu ali izročivši jih sel-skemu pismonoši ali poslovodji poštne nabiral-nice, vendar je dopuščena tudi oddaja z vlaganjem v nabiralnike za pisma.

3. Navadne pisemske pošiljatve, za katere se zahteva brza vročitev, so ne smejo oddajati deloma frankirane ali nefrankirane, paketi pa ne nefrankirani.

4. a) Pošiljač mora plačati za brzo vročitev brzinsko vročnino ob oddaji; ta pristojbina znaša

50 h za vsak paket in

30 h za vsako drugo pošiljatev.

b) Pri pisemskih pošiljatih, oznamenjenih v § 42, ki imajo brzinski zaznamek, mora biti vsaj brzinska vročnina plačana z nalepljenimi pisemskimi znamkami, drugače se zaznamek ne vpošteva. Isto velja za navadne brzopisemske pošiljatve, oddane s tem, da se vložijo v nabiralnike za pisma.

c) Pošiljač brze pošiljatve, ki se glasi na prejemnika v zunanjem okraju izročilnega pošt-nega urada ali pri kateri je dvomljivo, ali jo je vročiti v krajnem dostavnem okraju izročilnega pošt-nega urada ali izven njega, more vzeti nase plačilo potnine (§ 140, št. 2). V takih primerih mora namesto brzinske vročnine plačati potnino 1 K 50 h za vsako pošiljatev ob oddaji. Ako je bilo pošiljatev vročiti v pošt-nem kraju, se mu vrne razlika med potnino in brzinsko vročnino.

§ 98. Zahteva pnevmatične odprave.

1. Pošiljač navadnega pisma ali navadne dopisnice (ena ali dvojna dopisnica) more zahte-vati, da se pošlje pošiljatev s pnevmatično pošto.

2. Pošiljanje s pnevmatično pošto obsega:

a) pri pošiljatih v področju naprave pneu-matične pošte pošiljanje z vlaki pnevmatične pošte in pospešeno vročitev po posebnem slu;

b) pri pošiljatih na zunaj pošiljanje z vlaki pnevmatične pošte do izstopa pošiljatve iz pod-ročja naprave pnevmatične pošte; dalje se od-pravljajo in oddajajo pošiljatve kakor navadne pošiljatve;

c) pri pošiljatih od zunaj pošiljanje po njihovem vstopu v področje naprave pnevmatične pošte z vlaki pnevmatične pošte in pospešeno vročitev po posebnem slu.

3. Kraje z napravo pnevmatične pošte raz-glasi pošt-na uprava.

4. Pisma ne smejo biti daljša nego 15·5 cm in ne širja nego 11 cm in ne smejo tehtati več nego 20 g; imeti ne smejo trdih ovitkov in v njih ne smejo biti niti trdi ali zdrobljivi predmeti ali kovani denar, niti ne smejo biti zapečateni s pe-čatnim voskom. Na pošiljatih ne smejo biti na-lepljene trde ali zdrobljive snovi.

5. a) V krajih z napravo pnevmatične pošte naj se oddaja na uradih pnevmatične pošte ali z vlaganjem v nabiralnike za pisma pnevmatične pošte, toda pošiljatve se morejo oddajati tudi kakor navadne pisemske pošiljatve.

b) Izven krajev z napravo pnevmatične pošte se oddaja kakor pri navadnih pisemskih pošiljatih.

6. Pnevmatične poštne pošiljatve morajo imeti napis „pnevmatična pošta“:

a) ako se vložijo v krajih z napravo pneu-matične pošte v navadne nabiralnike za pisma in ako se ne uporabljajo pnevmatične poštne celote, ki jih izdaja pošt-na uprava;

b) ako se oddajajo izven krajev z napravo pnevmatične pošte.

7. Kako dolgo traja pnevmatični pošt-ni promet in kolikokrat se izpraznijo nabiralniki za pnevmatično pošto, določi in razglasi pošt-no rav-nateljstvo po krajevnih razmerah.

8. Razen drugih pristojbin so pošiljatve za-vezane 30 h doklade za pnevmatično pošto za vsako pošiljatev s pnevmatično pošto.

9. Pošiljač mora pošiljatev vsaj toliko fran-kirati, da je plačana doklada pnevmatične pošte in, ako se naj pošilja s pnevmatično pošto tako v kraju oddaje, kakor v kraju izročitve, obe do-kladi pnevmatične pošte.

10. Pnevmatične poštné zalepke, ki jih izdaja poštna uprava, imajo natisnjeno pisemsko znamko za 45 h in pnevmatične dopisnice natisnjeno pisemsko znamko za 38 h in se prodajajo po imenski vrednosti teh znamk.

11. Pnevmatične poštné pošiljatve se pošiljajo z navadnimi poštними kurzi in so izključene od vročitve po posebnem slu:

a) ako ne ustrezajo določilom pod št. 4 ali 6;

b) ako ni plačana vsaj doklada pnevmatične pošte;

c) ako se oddajajo nefrankirano.

12. S pogoji § 97 more pošiljač na zunaj določene pnevmatične poštné pošiljatve zahtevati tudi brzo vročitev.

§ 99. Pošiljanje zračne pošte.

Natančnejša določila se ustanove s posebnimi zaukazi, ko se uredi ta služba.

§ 100. Zahteva nujnega ravnanja.

1. Pri paketih more pošiljač zahtevati nujno ravnanje; v njem je zapopadeno pošiljanje z najhitrejšimi za to pripravnimi prilikami za pošiljanje pošte, ki se nudijo ter, ako pošiljatev ni naslovljena, da počaka na pošti, brza vročitev po pogojih, ustanovljenih za njo.

2. Poštna uprava označeni z razglasom predmete, pri katerih se dopušča ta zahteva, in prometne smeri, v katere se nujno pošilja.

3. Nujni paketi ne smejo biti težji nego 5 kg in ne smejo v nobeno smer meriti več nego 60 cm. Zahtevo nujnega ravnanja je staviti z zaznamkom „nujno“, ki ga je z debelim, črnim tiskom ali izjemoma z veliko rokopisno pisavo namestiti na barvnem listku.

4. Nujni paketi se morajo oddajati frankirano. Pošiljač mora razen drugih pristojbin in brzinske vročnine plačati 1 K 20 h posebne pristojbine za nujno ravnanje z vsakim paketom; ako je določeno, da čakajo paketi na pošti, se ne pobira brzinska vročnina.

§ 101. Zahteva ravnanja s posebno opreznostjo.

Pošiljač paketa more zahtevati posebno oprežno ravnanje tudi tedaj, ako ni že zaukazano

s predpisi za oddajanje (§ 79). Zahteva se stavi z zaznamkom „posebna opreznost“ ali z znamenjem „Sp.“ (Sperrgut) ali z navadnim znamenjem za posebno opreznost (podoba steklenice).

§ 102. Zahteva ravnanja za kolodvorska pisma.

1. Pošiljač more zahtevati, da se pisma, ki jih redno pošilja določenemu prejemniku in ki se prevažajo vedno z istim železniškim vlakom, izročajo prejemniku na kolodvoru neposrednje po prihodu vlaka.

2. Za taka pisma veljajo naslednja določila:

a) Zahtevo mora zglasiti pošiljač pismeno na oddajnem poštnem uradu. Za posebno ravnanje mora plačati 10 K na mesec, ako se ne odda več nego eno pismo na dan; ako se odda več pisem, je plačati pristojbino tolikokrat, kolikor znaša najvišje število pisem, ki se pošljejo na en dan. Plačati jo je treba naprej za kolodarski mesec brez ozira na to, ali se začne uporaba te uredbe še le v teku mesca, ali se neha že, preden poteče mesec.

b) Pisma morajo imeti na napisni strani vsaj 1 cm širok rdeče obrobljen rob in zgoraj v sredi z velikimi črkami označiti „kolodvorsko pismo“ in neposrednje pod njim številko železniškega vlaka in ime oddajne postaje. Zadaj mora pošiljač navesti svoje ime in svoje stanovanje.

c) Kolodvorska pisma se morajo oddajati frankirano. Oddajajo se lahko ob poštnem okencu ali v roke selskemu pismonoši ali poslovodji poštne nabiralnice ali v nabiralnik za pisma.

d) Kolodvorska pisma se prevažajo le z vlaki, katere spremljajo poštni uslužbenci.

e) Pošiljač mora prejemnika obvestiti, da pride na kolodvor po pisma.

f) Določila o oddaji kolodvorskih pisem so v § 151.

§ 103. Zahteva pošiljača, ako se menja adresatovo stanovišče.

Pošiljač poštné pošiljatve more, ako se menja adresatovo stanovišče ali bivališče, vnaprej z zaznamkom zahtevati,

1. da se pošlje pošiljatev za njim,
2. da se brzojavne poštna nakaznice pošljejo brzojavno za njim ali
3. da ni treba nič pošiljati za njim.

§ 104. Zahteva pošiljača, ako se pošiljatev ne more vročiti.

1. Pošiljač navadne pošiljatve tiskovin ali vzorcev blaga more to pošiljatev, ako se ne more vročiti, vnaprej z zaznamkom prepustiti pošti.

2. Pošiljač paketa more, ako se ne more vročiti, naprej z zaznamkom

a) zahtevati:

1° da se odda paket drugemu prejemniku v istem kraju,

2° da se pošlje drugemu prejemniku v drug kraj,

3° da se mu pošlje nazaj,

4° da se vsebina po poštnem redu proda na njegov račun;

b) paket prepustiti pošti.

Izmed zahtev pod a) sme pošiljač staviti hkratu k večjemu dve, izmed katerih je izvršiti drugo, ako se prva ne da izvesti.

Odredbo pod b) more pošiljač ukreniti samostojno ali jo pridejati eni pod a) dopuščenih zahtev.

3. Pošiljač paketa, ki stavi zahtevo po št. 2, a, 1° ali 2°, more tudi zahtevati, da se na svoje stroške pisмено obvesti, kateremu izmed obeh prejemnikov se je izročil paket. Pristojbina za obvestilo, ki jo je izročiti pošiljaču zaprto, znaša 25 h in se pobira ob izročitvi.

4. Pošiljač paketa more vnaprej z zaznamkom zahtevati, da se mu pošlje paket nazaj, ko je potekel skladarine prosti čas (§ 123).

5. Pošiljač pisma s poštnim nalogom more, ako se listina ne plača, vnaprej z zaznamkom na poštni naročilnici zahtevati:

a) da se listina pošlje takoj nazaj ali, ne da bi se znesek iztirjal, izroči drugi, imenoma označeni osebi;

b) da se takoj obvesti.

Zaznamek se mora glasiti:

V primeru a): „Ako se ne plača, nazaj“ ali „ako se ne plača, takoj I. I.“,

v primeru b): „ako se ne prevzame takoj, obvestite!“

Drugi oddelek.

Po oddaji.

I. Poštna pošiljatev se zahteva nazaj; prememba naslova; prememba povzetja in poštne naloge.

§ 105. Obseg pravice; doba veljavnosti.

1. Pošiljač navadne ali priporočene pisemske pošiljatve, vrednostnega pisma, paketa ali poštne nakaznice more zahtevati:

a) da se mu pošiljatev vrne, ali

b) z omejitvijo v § 107, št. 2, da se premeni naslov pošiljatve. Za premembo naslova je šteti, ako se premeni adresatovo ime, priimek, lastnost (stan, poklic, opravilo), namembni kraj ali mesto izročitve, in sicer ali le ena teh navedb ali več ali vse navedbe hkratu.

c) Pošiljač poštne nakaznice, ki stavi zahtevo po a) ali b), more zahtevo raztegniti tudi na to, da se znesek preodkaze brzojavno.

2. Pošiljač s povzetjem obremenjene priporočene pisemske pošiljatve, takega vrednostnega pisma ali paketa more z omejitvijo § 107, št. 2, zahtevati, da se povzetje zmanjša ali črta.

3. Pošiljač pisma s poštnim nalogom more z omejitvijo § 107, št. 2, zahtevati:

a) da se mu listina pošlje takoj nazaj brez poskusa vročitve,

b) da se navedbe v poštni naročilnici, ki se ne ujemajo z listino, popravijo po listini, ali

c) da se popravi navedba dneva plačnosti terjatve; pri tem se pa novi dan plačnosti ne sme odložiti na dalje nego 7 dni po dnevu, ki je naveden v naročilnici, končno

d) da se premeni njegova lastna navedba naslova ali, ako se preodkaze kaj poštnemu hranilničnemu uradu ali banki ali drugemu zavodu (§ 89, št. 1), da se premeni oznamenilo računa ali zavoda.

4. Pošiljač dopisnice s poštnim nalogom more zahtevati:

a) da se mu dopisnica vrne, ali

b) da se z omejitvijo § 107, št. 2 premeni njegova lastna navedba naslova ali, ako se preodkaze kaj poštnemu hranilničnemu uradu ali banki ali drugemu zavodu (§ 89, št. 1), da se premeni oznamenilo računa ali zavoda.

5. Zahteva ima moč, dokler še ni izročena pošiljatev, terjatvena listina ali odrezek dopisnice s poštnim nalogom ali nakazani znesek. Veljavnost se s tem ne ovira, da se je prejemniku že izročila prejemnica. Ako je došla zahteva izročilnemu poštnemu uradu, ko je vročevalec že nastopil pot vročitve, se ustreže zahtevi le tedaj, ako se je vročevalec vrnil na poštni urad po brezuspešnem poskusu vročitve.

§ 106. Uveljavljanje zahteve.

1. Zahteva se more staviti na vsakem pošt-nem uradu.

2. Ako gre za priporočeno pisemsko pošiljatev, za vrednostno pismo, paket, poštno nakaznico ali pismo s poštnim nalogom, mora predlagatelj poštnemu uradu:

a) pokazati uradno oddajno potrdilo; ako se pokaže, velja to za dokaz upravičenosti, da stavi zahtevo; nadalje

b) izročiti pismeno izjavo, v kateri je pošiljatev oznamenjena in zahteva natančno določena in

c) izročiti popolnoma enak vzorec pisemskega ovitka ali napisa pošiljatve, pri paketih in poštinih nakaznicah zapis, ki se ujema z izvirno pisavo na poštni spremnici ali na poštni nakaznici, opustivši pismena poročila na odrezku, pri pismih s poštnim nalogom zapis, ki se ujema z izvirno pisavo na listu s poštnim nalogom; ako je bila pošiljatev zapečatená, mora prinesiti razen tega odtisk pečata.

Zahteva se zaznamuje v oddajnem potrdilu in potrdilo se potem vrne predlagatelju.

3. Pri navadni pisemski pošiljatvi ali dopisnici s poštnim nalogom se more staviti zahteva na poštne uradu pismeno (št. 2, b) ali ustno. Razentega mora predlagatelj izročiti poštnemu uradu popolnoma enak vzorec pisemskega ovitka ali napisa pošiljatve, pri dopisnicah s poštnim nalogom zapis, ki se ujema z izvirno pisavo na dopisnici in, ako je bila pošiljatev zapečatená, mora prinesiti odtisk pečata.

§ 107. Izvršitev; pristojbine za izvršitev.

1. a) Ako se stavi zahteva na oddajnem poštnem uradu in ako je pošiljatev še tam, je ta poštni urad pristojen jo izvršiti,

b) sicer izročilni poštni urad.

2. V primerih št. 1, a) se pošiljatev vedno vrne; ako se naj spremeni naslov priporočene pisemske pošiljatve, vrednostnega pisma, paketa ali poštne nakaznice ali ako se naj zmanjša ali črta povzetje ali ako gre za pisma ali dopisnice s poštnim nalogom, je pošiljačeva stvar, da odda pošiljatev na novo.

Navadne pisemske pošiljatve se vračajo brezplačno, druge pošiljatve za pristojbino 10 h.

3. a) Ako je pošiljatev že odšla od oddajnega poštne urada, ali ako se je stavila zahteva na drugem poštnem uradu, se pošlje pismeno ali brzojavno, kakor se želi, na izročilni poštni urad.

Za to, da se pošlje pismeno, mora plačati predlagatelj 25 h pristojbine, da se brzojavi, pristojbino za brzojavko po pristojbinskih določilih, veljajočih za brzojavke. Ako hoče pošiljač terjati nazaj hkratu več za istega adresata določenih pošiljatev, ali ako hoče na takih pošiljativah dati enako spremeniti naslov, se pobere pristojbina le enkrat.

b) 1° Ako zoper zahtevo ni pomisleka, jo izvrši izročilni poštni urad. Ako se je zahtevala sprememba naslova brzojavno, se najprej pošiljatev samo ne izroči in zahteva se izvrši šele, ko pride pismeni odpravek. Pri brzojavni poštni nakaznici je treba vedno čakati, da pride pripadajoča poštna nakaznica.

Poštni uslužbenec zabeleži na naslovu pošiljatve, na paketovem napisu in poštni spremnici, na poštni nakaznici in terjatveni listini ali karti s poštnim nalogom odredbo, preden se izvrši, in pristavi svoj podpis in odtisk krajnega in dnevnega pečata.

2° Ako povzroča zahteva pomisleke, se izvršitev odloži in pomislek odstrani.

3° Ako izvršitev ni mogoča, se pošlje zahteva z navedbo vzroka nazaj na oddajni poštni urad, ki obvesti o tem pošiljača.

4° Ako se je poslala pošiljatev ali terjatvena listina v drug kraj, se napravi isto tudi z zahtevo; brzojavna zahteva se lahko s pogoji, navedenimi v brzojavnem redu, brzojavno pošlje za pošiljateljico.

4. Ako se da pošiljatev nazaj, velja sledeče:

a) V primerih št. 1, a) jo dobi predlagatelj takoj nazaj, in sicer se, ako gre za potrjene pošiljate, oddajni list odvzame ali se napravi zaznamek v oddajni knjigi ali poli;

b) drugače se da pošiljatev po predpisih nazaj, ki veljajo za oddajanje pošiljatev prejemniku. Ako je treba vrniti zneske poštne nakaznice, odvzame poštni urad razentega oddajni list ali zaznamuje v oddajni knjigi ali poli, da je vrnil znesek; ako pošiljač ne more predložiti oddajnega potrdila ali ako je kak pomislek zoper pristnost poštne nakaznice, je treba najprej ugotoviti, da se je vpisalo v poštne knjige, da se je znesek oddal, da se pa še ni zaračunilo, da bi se bil izplačal.

5. Pošta ne jamči, ako se je ravnavalo s pošiljateljico po njenih prvotnih podatkih proti poznejši pošiljačevi zahtevi.

§ 108. Pristojbinsko ravnanje s pošiljateljico samo.

1. Ako se ustreže zahtevi na oddajnem poštne uradu:

Pošiljatev z nalepljenimi, še ne razvrstjenimi znamkami se dajo v enakem stanu nazaj, za druge frankirane pošiljate, razen za navadne pisemske pošiljate, se vrnejo plačane pristojbine, potrditi pa se mora to in izročiti je ovitke ali druge predmete, na katerih so nalepljene znamke, pristojbine, ki se drže nezadostno frankirane ali sploh nefrankirane pošiljate, pa se črtajo.

Kupnina poštne spremnice se ne vrača.

2. Ako se ustreže zahtevi na izročilnem poštne uradu:

a) Ako se zahteva pošiljatev nazaj, se ravna s pristojbino, kakor če se pošlje pošiljatev nazaj (§ 192). Za brzojavno pošiljaču nazaj preodkazano poštne nakaznico se preračunijo pristojbine, kakor

za novo, na polni znesek glasečo se brzojavno poštne nakaznico in se odbijejo od nakaznega zneska.

b) Ako se s spremenjenim naslovom spremeni namembni kraj, se ravna s pristojbino, kakor če se pošlje pošiljatev za kom (§ 183). Za poštne nakaznico, ki se naj pošlje brzojavno v novi namembni kraj, se preračunijo pristojbine kakor za novo, na polni znesek glasečo se brzojavno poštne nakaznico in se odbijejo od nakaznega zneska.

II. Popravki.

§ 109. Pogoji; izvršitev.

1. Pri navadnih pisemskih pošiljateljicah more pošiljač navedbo namembnega kraja ali izročilnega mesta tudi popraviti na pismeno ali brzojavno zahtevo, ki se stavi neposredno na izročilnem poštne uradu brez formalnosti, ki so predpisane za premembo naslova.

2. Izročilni poštne urad izvrši zahtevo, ako ni pomisleka; drugače se izvršitev odloži in povzroči, da oddajni poštne urad odstrani pomislek.

3. Za goli popravek se ne pobira posebna pristojbina.

III. Zahteva povratnice ali izplačilnega potrdila.

§ 110. Pogoji; izvršitev.

1. Pošiljač priporočene pisemske pošiljate, vrednostnega pisma ali paketa more zahtevati tudi po oddaji povratnico, pošiljač poštne nakaznice izplačilno potrdilo. Zato mora plačati 25 h pristojbine za vsako pošiljatev. Zahteva se more staviti na vsakem poštne uradu; predlagatelj mora pokazati oddajno potrdilo, ki se mu vrne, ko je poštne urad na njem zabeležil zahtevo.

2. Izročilni poštne urad dobi od prejemnika potrdilo na povratnici ali na izplačilnem potrdilu in ga pošlje oddajnemu poštne uradu ali poštne uradu, ki je pristojen, da ga izroči pošiljaču. Ako prejemnik odreče potrdilo ali ako se iz drugih razlogov ne more priskrbeti, vstavi izročilni poštne urad po knjigah poštne urada dan izročitve pošiljate ali izplačila zneska.

3. Pošiljačeva pravica ugasne, ko poteče rok za hrambo knjig poštne urada.

Četrto del.

Izročanje.

Prvi oddelek.

Obča določila.

§ 111. Poštni okraj; krajni dostavni okraj (poštni kraj), zunanji okraj.

Z razglasom se objavi:

1. kateri del okraja poštnega urada (poštnega okraja) tvori krajni dostavni okraj (poštni kraj); ostali del poštnega okraja tvori zunanji okraj;

2. ako se v poštnem okraju ustanovi poštna nabiralnica, področje poštne nabiralnice.

§ 112. Plačilne nakaznice v čekovnem prometu poštnega hranilničnega urada.

Določila za izročanje veljajo tudi za plačilne nakaznice poštnega hranilničnega urada, s katerimi se predokazujejo v čekovnem prometu zneski, da se izplačajo v gotovini.

§ 113. Izročilna služba v obče.

1. a) Kjer je pošta uredila dostavno službo, se prinašajo praviloma pošiljke in s poštami nakaznicami, poštami plačilnimi nakaznicami in s plačilnimi nakaznicami poštnega hranilničnega urada nakazani zneski v hišo. Kolikor se to ne godi, se prinese prejemnica ali se drugače obvešča o prihodu predmeta na pošto; po oznanjene predmete same se mora hoditi na pošto.

1° Navadna dostavna služba je urejena:

v poštnem kraju: v celem njegovem obsegu,

v zunanjem okraju: v okrajih selskih pismonoš, v razširjenem krajnem dostavnem okraju in pri tistih poštah nabiralnicah, ki imajo na to nanašajoč se delokrog; dostavno področje se razglasi.

2. Brzinsko dostavljanje se vrši v vse kraje poštnega okraja.

b) Vsakemu je dano na voljo, pridržati si, da hodi po pošiljke na pošto.

2. Kjer ni urejena dostavna služba, se mora hoditi po vse poštne stvari.

3. V kraje zunanjega okraja se more posredovati izročanje tudi s torbami, ki se zaklepajo.

4. Pošiljke z zaznamkom „počaka na pošti“ (Posteestante) in zneski k takim poštami in pla-

čilnim nakaznicam se imajo pripravljene na poštnem uradu in se morejo tam sprejemati.

5. Pošiljke, ki so zavezane užitninskemu ali dohodarstvenemu ravnanju in ki jih pošta ne oprosti sama na pristojnem uradnem mestu, morajo prejemniki dvigati na tem mestu; o tem se posebej obveščajo.

6. Posebne uredbe veljajo za izročanje:

- a) vojaškim osebam moštva,
- b) gojencem v zgojevališčih in osebam, ki stanujejo v samostanih,
- c) bolnikom in negovancem v bolnišnicah in preskrbovalnicah,
- d) osebam, ki so v zaporu,
- e) pošiljke, ki so zasežene.

Kolikor s temi uredbami ni zaukazano nič drugega, veljajo obča določila.

7. Na pošiljke se pritisne ob prihodu le tedaj pečat, ki naznanja prihod, ako to zahteva obrat poštnega urada.

8. Posebni zaukazi uravnavajo pošto uradno posredovanje pri carinskem ravnanju s poštami pošiljkami in pristojbine, ki jih je pobirati za to.

114. Prejemnik.

1. Prejemnik pošiljke je adresat; ako je pa po zakonu, po posebnem redu zavoda ali po posebnem zaukazu adresata druga oseba upravičena za sprejemanje, stopi ta oseba na adresatovo mesto.

2. Adresat.

a) Ako je adresat posamezna oseba, se izroči pošiljke njemu.

b) Ako je na trgovinskem sodišču protokoli-rana firma (posamezna firma, trgovinska družba, pridobitna in gospodarska zadruga), so merodajna določila, ki so vpisana v vpisnik o pravici zastopanja in ki so naznanjena po listih, določenih za to.

c) Ako je adresat ne v vpisnik vpisano podjetje, društvo, družba, ravnateljstvo, odbor, pisarna, opravilišče (poslovnica), komite in dr. in ako naslov ne oznamenja imenom osebe, kateri je izročiti pošiljke, se izroči tisti osebi, ki je pošti znana za imetnika, ravnatelja, predstojnika, upravičenega zastopnika ali ki se brezdvomno izkaže za tako osebo.

d) Ako je več oseb imenovanih za adresata, ne da bi se uporabljala določila za firme, ali ako je v naslovu navedena druga oseba, ki ne služi edinole za razločnejše oznamenilo prve osebe, se more pošiljke izročiti vsaki izmed njih.

3. Prejemnik po zakonu,

a) Sodno postavljeni upravniki imovine itd.

1° Ako se je razglasil konkurs nad adresatom ali poravnalno postopanje, se uporabljajo predpisi konkurznega reda ali poravnalnega reda.

2° Za izročanje pošiljatev podjetja, ki se prisilno upravlja, veljajo predpisi izvršilnega reda.

3° Za izročanje oskrbovancem itd. so merodajni zaukazi sodišča.

Sodni zaukazi se naznanijo poštnemu uradu v vseh teh primerih.

b) Substituti odvetnikov ali notarjev.

Ako je odbor odvetniške zbornice postavil za odvetnika substituta (prevzemnika pisarne), se izročajo na odvetnikov naslov prihajajoče navadne in priporočene pisemske pošiljatve, vrednostna pisma ter poštne in plačilne nakaznice substitutu (prevzemniku pisarne), ako ni v naslovu za kraj izročitve navedeno stanovanje različno od pisarne, ali, ako ni posneti iz drugih okoliščin, da se pošiljatev ne nanaša na odvetnikovo poklicno delovanje. Ako kdo odvetnika zastopa za določen rok, določi odbor odvetniške zbornice konec roka.

Po sprednjem predpisu se izročajo tudi za notarja prihajajoče pošiljatve sodno postavljenemu substitutu.

Odvetnikov substitut se mora izkazati z namestilnim dekretom odbora odvetniške zbornice, notarjev substitut pa s sodnim namestilnim dekretom.

4. Prejemnik po posebnem redu zavoda.

Pravica prejetanja po posebnem redu zavoda je uravnana v tretjem oddelku.

5. Prejemnik po posebnem zaukazu adresata (pooblaščenec).

a) Adresat more pooblastiti osebo, da sprejema na njegov naslov prihajajoče pošiljatve v njegovem imenu. V ta namen mora izdati pismeno pooblastilo in v njem natančno oznameniti vrste pošiljatev, katere sprejemati bodi upravičen pooblaščenec; podpis pooblastilca mora biti sodno ali notarsko poverjen, ako njegova pravilnost in pristnost ni popolnoma brezdvomna.

Adresat more istočasno pooblastiti tudi dve osebi, toda le tako, da bodi vsaka teh dveh oseb upravičena samostojno sprejemati.

Za poštna pooblastila daje pošta tiskovine brezplačno. Pooblastila, ki so izdana brez uporabe takega lista, se sprejemajo, ako bistveno ustrezajo njegovi vsebini. Poštna pooblastila s pogoji in pridržki se ne sprejemajo.

Poštno pooblastilo je položiti na pristojnem poštnem uradu; ta urad se mora, ko ga prevzame, prepričati, ali je pooblastilec upravičen dati pooblastilo. Na trgovinskem sodišču vpisane firme morajo na zahtevanje predložiti izpisek iz registra ali sodno potrdilo gledé oseb, ki imajo pravico podpisovati firmo. Pri jurističnih osebah, kakor pri javnih ali zasebnih korporacijah, ustanovah itd. je primerno dokazati pooblastilčevo oblast zastopanja, ako treba, z oblastvenim potrdilom.

b) Ali daje adresatovo pooblastilo pravico sprejemati tudi tiste pošiljatve, ki mu jih je izročiti po zakonu ali posebnem redu zavoda, se podaje iz oblastvenega zaukaza, iz reda zavoda ali iz dogovora, ukrenjenega po redu zavoda.

6. Prejemnik mora prevzemati pošiljatve osebno, kolikor nasledno ni zaukazano nič drugega.

7. Ako je na naslovu pošiljatve veljaven zaznamek „v roke adresatu“ ali „svojeročno“ (§ 96), se sme izročiti pošiljatev le adresatu osebno; v primerih pod št. 3, a) in b) pa ostane ta zaznamek neupošteván, ako bi sicer izročitev nasprotovala tam omenjenim posebnim določilom.

§ 115. Adresatova smrt.

1. Ako ni druge odredbe, se izročajo navadne pisemske pošiljatve na mestu izročitve odraslim rodbinskim udom, o katerih je znano, da so s pokojnikom živeli v skupnem gospodarstvu do njegove smrti; z drugimi pošiljatkami se ravna, kakor da se ne morejo vročiti.

2. Ako je predloženo poštno pooblastilo, ki velja tudi za primer smrti, se izročajo pošiljatve nadalje pooblaščenecu, kakor daleč sega obseg pooblastila; sicer se ravna s pošiljatkami, kakor da se ne morejo vročiti.

3. Ako zapuščinsko sodišče ukrene odredbo o izročanju za umrlega prihajajočih pošiljatev, je ta odredba edino merodajna, kakor daleč sega njen obseg; čez njen obseg se uporabljajo določila pod 1 ali 2.

§ 116. Dokaz identičnosti.

V poštнем redu zahtevani dokaz identičnosti se poda:

1. s predložbo izkazne listine;
2. s tem, da poštному uslužbencu znana, zaupanja vredna oseba s svojim podpisom izrečno potrdi identičnost.

§ 117. Izkazne listine.

1. Za izkazne listine se smatrajo:
 - a) poštne izkaznice;
 - b) druge listine, ki so opremljene s popisom osebe, fotografijo ali svojeročnim podpisom imetnika in ki so jih izdala oblastva ali uradi za izkazovanje kakor potni listi in vojaške prehodnice, delavske in poselske knjižice, trajne železniške vozne izkaznice dvornih in državnih uslužbencev.
 - c) Listine, ki se glasé na imena in ki so jih izdala državna ali samoupravna oblastva ali javni zavodi o imetnikovi posebni pravici in pri katerih se more pričakovati, da se zaradi obče prisojene jim vrednosti skrbno hranijo, kakor odpravki o imenovanju in namestitvi, obrtni listi.
2. Kljub temu, da se pokaže taka izkazna listina, imajo poštni uslužbenci, ako se podajo dvpmi o zakoniti posesti pokaznika ali o njegovi identičnosti, pravico zahtevati, da to zanesljivo dokaže na drug način.

3. Izkazne listine, kojih doba veljavnosti je potekla, ne zadoščajo za dokaz identičnosti.

4. Ako po okolnostih za poštne uslužbenca ni bilo vzroka, da bi dvomil o pristnosti ali pravilnosti izkazne listine ali o zakonitosti posesti, ne nasprotuje izročitev redu, ako se pokaže, da je to mnenje napačno.

§ 118. Poštne izkaznice.

1. Poštne izkaznice imajo fotografijo, kratek popis osebe in svojeročni podpis imetnika. Veljavne so eno leto, računaje od dne izdaje.

2. Izkaznice more izdajati vsak poštni urad. Ako prosilec izdajajočemu poštному uslužbencu ni osebno znan, da je tisti, za katerega se naj izda izkaznica, se mora izkazati z izpričevalom

drugih, poštному uslužbencu znanih oseb ali na drug zanesljiv način, da je tista oseba.

3. Za izdajo poštne izkaznice se pobira 50 h pristojbine.

4. Vse škode, ki nastanejo iz izgube ali zlorabe poštne izkaznice, zadenejo tistega, na čigar ime se glasi izkaznica.

§ 119. Prejemalnica.

1. Za prejemalnico služijo:
 - a) pri priporočenih pisemskih pošiljkatvah, vrednostnih pisemih in terjatvenih listinah izročilnica,
 - b) pri paketih poštna spremnica,
 - c) pri brzojavnih poštних nakaznicah po-botnica,
 - d) pri ostalih poštних nakaznicah, pri poštних plačilnih nakaznicah, in pri plačilnih nakaznicah poštne hrani-lničnega urada nakaznica.
2. Prejemalnica služi tudi za to, da se dobi prejemno potrdilo o pošiljlatvi ali znesku.

§ 120. Prejemno potrdilo.

1. Primeri, v katerih je potrditi prejem pošiljatve, so posebej ustanovljeni v naslednjem.
2. Prejem se potrdi s tem, da poda prejemnik na prejemalnici ali na drugi, njemu predloženi tiskovini svoj podpis in pristavi dan pre-jema. Ako prejema ne potrdi adresat sam, temveč druga oseba, mora ta oseba pristaviti svojemu podpisu dostavek, s katerim se izraža njeno raz-merje do adresata, na pr. J. J., sin, J. J., po-oblaščenec.
3. Pri osebah, ki ne znajo pisati, nadomešča ročno znamenje podpis, ako ga pred poštnim uslužbencem poveri znana mu zaupanja vredna oseba s svojim podpisom s pristavkom „Za A. B. — J. J., podpisnik imena in priča“; za ročno znamenje velja tudi podpis s črkami, ki so neznane poštному uslužbencu. Za osebe, ki zaradi telesne hibe ne morejo podpisati, mora podpisati priča in pristaviti vzrok, n. pr.: „Za A. B., ki ne more pisati, ker ima zlomljeno roko, J. J. podpisnik imena in priča“.

4. Prejemno potrdilo se mora pisati s tinto ali tintnim svinčnikom.

5. Pri pošiljativah s povratnico mora prejemnik podpisati vedno tudi povratnico, pri poštnih nakaznicah z izplačilnim potrdilom tudi to potrdilo.

§ 121. Verjetno potrdilo pristnosti podpisa na prejemnem potrdilu.

Za tako potrdilo velja v zmislu tega dela poštnege reda potrdilo po poslovodji poštne nabiralnice ali po občinskem predstojniku ali po drugi uradni osebi, ki ima javen pečat (kakor župnik, šolski vodja). Uradna oseba mora namestiti poverilni zaznamek, ki razločno izraža namen osvedočbe, na pr. „pristnost podpisa se potrjuje“ in pristaviti svoj podpis ter odtisniti svoj službeni pečat ali kolek.

§ 122. Ravnanje s pismi kakor s kolodvorskim pismi na prejemnikovo zahtevanje.

1. Prejemniki pisem, ki jim jih redno pošilja določen pošiljač z določenim železniškim vlakom, morejo zahtevati, da se jim izročajo ta pisma na kolodvoru neposrednje po prihodu vlaka.

2. Za to velja naslednje:

a) prejemnik mora zglasti zahtevo pismeno na svojem pristojnem poštnem uradu.

b) Prejemniku je naloženo, da se porazume s pošiljačem, da oddaja pisma pravočasno istemu železniškemu vlakom.

c) V ostalem veljajo določila za ravnanje s pismi kakor s kolodvorskimi pismi (§ 102), ki ga zahteva pošiljač, tudi tedaj, ako prejemnik to zahteva; pristojbino pa mora plačevati prejemnik.

d) Določila o izročanju kolodvorskih pisem so v § 151.

§ 123. Skladarina.

1. Vsak paket, ki leži na pošti nedvignjen brez njene krivde, se obremeni s skladarino, k. znaša za vsak paket in za vsak dan ležanja 5 h

2. Toda skladarine prosti ostanejo:

a) dan prihoda na poštni urad,

b) neposrednje sledeča dva dneva in

c) dan, katerega se dvigne

3. Paketi za vojaške osebe moštva so oproščeni skladarine.

§ 124. Pošiljatve z nepopolnim ali nenatančnim naslovom.

1. Poštni uradi ukrenejo vse, kar se da združiti z varovanjem poštne tajnosti in poštnege obrata, da poizvedo pravega prejemnika, če je naslov nenatančen ali nepopoln, ali da izsledijo prejemnika, ako ga pod navedenim naslovom ne morejo najti.

2. Ako zahteva več oseb ali opravilnic in dr. izročitev pošiljatve in ako ni kar tako dognano, za katerega izmed njih je določena, ne preiskuje pošta natančneje razlogov, na katere opirajo udeleženci svoje zahteve, temveč postopa po številki 1. Ako se tudi po tej poti ne more dognati prejemnik, se izroči pošiljatev v teh primerih le tedaj, ako je pravica do nje dognana s sodniškim izrekom, ali ako se udeleženci sporazumejo o izročitvi. Pošta ni dolžna preskušati, niso li še tudi druge osebe, ki bi mogle staviti isto zahtevo, in odklanja gledé tega vsako odgovornost. Ako kdo dodatno ugovarja zoper še neizvršeno izročitev, ali ako pošta po drugi poti izve za take zahteve, izgubi sporazumljenje svojo moč nasproti pošti.

§ 125. Pošiljatve z drugimi nedostatkami.

1. Ako se opazijo na došliih predmetih drugi znatni nedostatk, ki ovirajo izročitev in ako se dajo odstraniti s tem, da se popraša na oddajnem poštnem uradu, ne da bi se moral predmet poslati nazaj na ta urad, more prejemnik, čim ga je obvestil poštni urad, zahtevati, da se nedostatk brzojavno odstranijo. Prejemnik mora plačati pristojbino za brzojavko; ako je pošta zakrivila nerednost, se mu vrnejo plačane pristojbine za brzojavko.

2. Ako pride poštna nakaznica na izročilni poštni urad tako poškodovana ali izpremenjena, da manjkajo bistvene sestavine, ali da so bistveni znaki ali vpisi nečitljivi, ukrene poštni urad, da se odpravi nedostatek in dožene, ali je poštna nakaznica v knjigah pošte zaračunjena za vplačano.

3. Ako se opazijo taki nedostatk na plačilni nakaznici poštnege hranilničnega urada, se ravna nadaljni postopek po posebnih predpisih.

4. Pri nedostatk, na pismih s poštnim naslovom velja naslednje:

a) Ako se pokaže, ko se je odprlo na poštni urad poslano, četudi le deloma ali nefrankirano pismo, da je pismo s poštanim nalogom, na katerem ni oznamenila, ali ako manjka na pismu z nalogom zunaj ali znotraj oznamenilo pošiljača, ne ovira to izvršitve naloga, ki sicer ustreza predpisom.

b) Ako manjka terjatvena listina ali list s poštanim nalogom, se dobijo ti predmeti s posredovanjem oddajnega poštnega uradu od naročnika.

c) Ako je v pismu s poštanim nalogom več nego en poštni nalog, ali ako poštni nalog, terjatev ali listina ne ustreza pogojem, se pošlje pismo s poštanim nalogom takoj nazaj, ker nasprotuje poštному redu.

d) Ako je terjatvena listina opremljena z nedopustnimi prilogami, se pridržé na poštнем uradu dotlej, da se izvrši poštni nalog. Na listu s poštanim nalogom samim nameščene nedovoljene pripomnje ostanejo neupoštevane.

a) Vročevalec more take pošiljatve na izročilnem mestu (na pr. v stanovanju, v opravljenem prostoru, uradu, delališču) izročiti kakemu rodbinskemu udu prejemnika ali tam zaposleni ali uslužbeni osebi, ali frankirane take pošiljatve pustiti v izročilnem mestu, ako mu je dovoljen dostop. Ako je zunaj izročilnega mesta nameščen nabiralnik za pisma ali ako so pri hišniku ali v veži postavljeni za prebivalce hiše posebej oznamenjeni nabiralniki za pisma, more vlagati frankirane pošiljatve, kojih kakovost to dopušča, v nabiralnike za pisma.

b) Ako niso dani pogoji pod a, se morejo navadne pisemske pošiljatve izročati stanodajalcu, ako ni prejemnik v naprej ugovarjal zoper to. Ako je na naslovu navedena za izročilno mesto gostilnica, se more pošiljatev razen stanodajalcu (posestniku gostilnice) vročiti tudi poslovodji ali vratarju, in sicer tudi tedaj, ako prejemnik še ni došel. Ako se navede gostilnica ali kavarna za izročilno mesto, se more vročevati poslovodji ali natakarku, kateremu se plačuje, in dr.

c) Posebni zaukazi veljajo za železniška obveštila, oznamenjena v § 37, št. 2.

2. Za priporočene pisemske pošiljatve, vrednostna pisma, pakete, poštne in plačilne nakaznice, velja naslednje:

a) Ako se prejemnik ne najde na izročilnem mestu, ki je navedeno na naslovu ali ki pride sicer v pošto, ako se vročevalcu ne dovoli dostop k prejemniku ali ako mu iz drugih razlogov ni mogoč dostop, se morejo

priporočene pisemske pošiljatve,

vrednostna pisma z navedbo vrednosti do vštévši 100 K,

paketi brez navedbe vrednosti ali z navedbo vrednosti do vštévši 100 K,

(pisemske pošiljatve in paketi tudi tedaj, ako so obremenjeni s povzetjem ne več nego 100 K),

zneski k poštним in plačilnim nakaznicam do vštévši 100 K,

ali kolikor se take pošiljatve le napovedujejo, prejemalnice,

vročevati v naslednje oznamenjenim osebam (nadomestnim prejemnikom) z močjo, kakor da so se izročile prejemniku, ako ni prejemnik v naprej ugovarjal zoper to na izročilnem poštнем uradu, in sicer:

Drugi oddelek.

Obče izročilne uredbe.

Prvo poglavje.

Vročevanje.

I. Navadno vročevanje.

§ 126. Vročevanje prejemniku.

1. Prejemniku se vroča na izročilnem mestu, ki je oznamenjeno v naslovu ali pride sicer v pošto.

2. Prejemnik nima pravice zahtevati, da se predmeti vročajo ob določenih urah ali ob določenih dneh na različnih izročilnih mestih ali na vročevalnem potu izven izročilnega mesta.

§ 127. Nadomestno vročevanje.

Od določila § 126, št. 1, veljajo naslednje izjeme:

1. Navadne pisemske pošiljatve se smejo brez poskusa posebne vročitve prejemniku vročiti nadomestnemu prejemniku ali pustiti na izročilnem mestu. Za to velja naslednje:

1° Ako je navedeno stanovanje ali opravilnica (pisarna) za izročilno mesto, tam navzoči odrasli osebi, o kateri ve vročevalec, da spada k prejemnikovi rodbini in da živi z njim v skupnem gospodarstvu ali da je prejemnikov nameščenec, uslužbenec ali posel; ako se ne najde nobena teh oseb, se sme vročiti stanodajalcu. Ako stanuje prejemnik v podnajemu, se more vročevati rodbinskemu udu, ustrezajočemu gornjim pogojem, ali stanodajalcu ali njegovemu nadomestnemu prejemniku;

2° ako je gostilnica navedena za izročilno mesto, njenemu posestniku, poslovodji ali vratarju, in sicer tudi tedaj, ako adresat še ni prišel tja;

3° ako je učilišče navedeno za izročilno mesto, vratarju ali šolskemu slugi zavoda;

4° ako je borza, fabrika ali kako drugo podjetje (na pr. rudnik, zgradba) navedeno za izročilno mesto, uradniku ali drugemu uslužbencu, ki ga je borza ali podjetje pisмено naznanilo poštному uradu.

b) Po a) dopuščeno nadomestno vročevanje je izključeno:

1° pri pošiljavi s povratnico ali pri poštni nakaznici z izplačilnim potrdilom,

2° pri terjatvenih listinah in dopisnicah s poštnim nalogom,

3° pri vrednostnem pismu ali paketu, na katerem so se na prevozu pri preiskavi, ki se je izvršila po § 204, št. 1, opazili nedostatki, ki morejo imeti za posledico jamstvo poštnege zavoda za zmanjšanje ali poškodbo,

4° pri vračilu nepravilno izročenih pošiljatev (§ 174).

§ 128. Obseg vročevanja.

1. V poštne kraje in v okraju selskega pismonoše.

a) V poštne kraje in v krajih, v katerih je urejena služba selskega pismonoše, se vročajo:

1° navadne pisemske pošiljate,

2° priporočene pisemske pošiljate,

3° vrednostna pisma z navedbo vrednosti do všteti 1000 K,

4° paketi brez navedbe vrednosti ali z navedbo vrednosti do všteti 1000 K, in sicer:

v poštne kraje do teže 3 kg,

v okraju selskega pismonoše, kolikor so posamez ali skupaj po obsegu ali teži taki, da jih more selski pismonoša varno odnašati. Ako je

več paketov, nego jih more vzeti selski pismonoša seboj, določi poštni urad, kateri izmed njih naj se odnesejo; pri tem bodi merodajna vsebina pošiljate, kolikor se more posneti iz navedbe vsebine; zaostali paketi se odnesejo na prihodnjem ali na poznejšem vročevalnem obhodu, ako prejemnik med tem časom ne pride ponje;

pošiljate pod 2°—4° tudi tedaj, ako so obremenjene s povzetjem;

5° zneski k navadnim poštnim nakaznicam,

6° zneski k plačilnim nakaznicam do všteti 1000 K,

7° terjatvene listine in dopisnice s poštnim nalogom.

b) Pošta določi po potrebah prometa in poštne obrate, ali in do katere teže meje se vročajo v poštne krajih paketi z več nego 3 kg, ter ali in do katere meje vrednosti se vročajo v poštne krajih vrednostna pisma in paketi z navedbo vrednosti več nego 1000 K in zneski k plačilnim nakaznicam na več nego 1000 K.

2. V razširjenem krajnem dostavnem okraju.

Vročevanje do mej, navedenih pod št. 1 se more urediti tudi v izročilne kraje v tistem delu zunanjega okraja, ki neposrednje meji ob poštni kraj, ako prometne potrebe kažejo, da je to potrebno (razširjeni krajni dostavni okraj); vrste pošiljatev, na katere se razteza vročevanje, se razglase.

3. Pri poštne nabiralnicah z vročevalno službo.

a) Poštne nabiralnice vročajo v svojem vročevalnem področju navadne pisemske pošiljate in prejemalnice.

b) Vročevanje pa se lahko raztegne na:

1° priporočene pisemske pošiljate,

2° vrednostna pisma,

3° pakete brez navedbe ali z navedbo vrednosti,

4° zneske k poštnim nakaznicam;

5° zneske k plačilnim nakaznicam,

6° terjatvene listine,

7° dopisnice s poštnim nalogom,

ako v primerih 2°—6° navedba vrednosti ali znesek, ki ga je vročiti ali poterjati, ni višji nego 100 K.

Priporočene pisemske pošiljate, vrednostna pisma in paketi se morejo vročati tudi tedaj, ako so obremenjeni s povzetjem, toda ne višje nego 100 K v posameznem primeru.

c) Izjemoma se more vročevanje raztegniti še dalje do mej, dopuščenih v okraju selskega pismonoše.

4. Pri predmetih, s katerimi je ravnati užitninsko ali dohodarstveno, je vročitev navezana na pogoj, da pošta sama oskrbi oprostitev.

5. Kolikor se po določitih pod št. 1 do 4 ne vročajo pošiljatve, zneski in terjatvene listine same, se vroči prejemalnica. To se mora zgoditi vselej pri plačilnih nakaznicah, pri katerih je predložiti uradno potrdilo. Naznanjene pošiljatve in zneski se morajo dvigniti na poštne uradu tudi tedaj, ako je prejemalnico vročila poštna nabiralnica, razen ako je izjemoma določeno kaj drugega za posamezne poštne nabiralnice.

6. Ako spada več paketov k eni poštni spremnici in ako tudi le pri enem ni pogojev za vročitev se naznanijo vsi paketi le s prejemalnico.

§ 129. Omejitev obsega vročevanja.

1. Katere vrste pošiljatev se ne dostavljajo ob nedeljah, določijo poštna ravnateljstva; v mestih se dostavljajo ob nedeljah praviloma le pisemske pošiljatve brez povzeta in paketi. Poštna ravnateljstva morejo omejiti vročevanje tudi ob praznikih na enako mero in v posameznih primerih začasno docela ali deloma razveljaviti omejitve za nedelje in praznike.

2. Pošta more izključiti vročevanje v stanoviščih ali obratovališčih, ako je zaradi poti, po katerih se ne more hoditi, ali iz drugih razlogov združeno z nerazmerno velikimi težavami. Prav tako si pridržuje pošta, da v posebnih razmerah in dokler trajajo te razmere, n. pr. ako posamezni kraji ali deli krajev niso varni, ustavi vročevanje pošiljatev z navedbo vrednosti in zneskov k poštnim in plačilnim nakaznicam ali da zniža mejo vrednosti.

§ 130. Čas vročevanja.

1. a) Število dostavnih obhodov in čase, v katerih je vročevati pošiljatve, določi po potrebi poštno ravnateljstvo.

V razširjenem krajnem dostavnem okraju se ne uredé redni dostavni obhodi; dostavni obhodi se vršé le, ako je kaj pošiljatev za tak okraj.

b) Ako je naveden v naročilnici določen dan, katerega se naj pokaže terjatvena listina ali, ako

je v primeru, da ni take navedbe v naročilnici, iz listine same razviden ta dan (dan plačnosti), se vroči tega dne, ako je ta dan nedelja, pa naslednjega dne, toda ne da bi pošta jamčila, da se bo držala določenega dne.

2. a) Ob nedeljah veljajo naslednje omejitve:

V poštne kraje se dostavlja praviloma le enkrat, in sicer dopoldne; v poštah krajih, kamor prihaja edina ali najvažnejša pošta opoldne ali popoldne, se more dostavni obhod preložiti na popoldan.

V okraju selskega pismonoše se dostavlja ob nedeljah le izjemoma, ako prometne razmere to brezpogojno terjajo;

b) poštna ravnateljstva morejo število dostavnih obhodov ob praznikih omejiti po prometnih razmerah do najmanjše izmere, ki je dopuščena ob nedeljah;

c) pooblaščen so v posebnih primerih začasno docela ali deloma razveljaviti omejitve za nedelje in praznike.

3. a) V koliko nastopijo omejitve pri ne nujnih tiskovinah, se podaja iz § 55.

b) Ob povodih, ob katerih se izredno nakupijo pošiljatve, n. pr. ob novem letu, se more vročitev preložiti na poznejše nego prihodnje dostavne obhode. To se more zgoditi tudi sicer gledé predmetov, ki zaradi svojega obsega ali teže nerazmerno obremenjajo vročevalce.

§ 131. Obnovljena vročitev.

1. Ako se na prvem dostavnem obhodu pošiljatev ni mogla vročiti in ako pošiljatve ni niti poslali za adresatom niti ni po okolnostih smatrati, da se ne da vročiti, se ravna tako-le:

a) Navadne pisemske pošiljatve se dadó po potrebi vročevalcu seboj, da vnovič poskusi vročitev;

b) pri priporočeni pisemski pošiljati. vrednostnem pismu, paketu, poštini ali plačilni nakaznici, terjatveni listini ali dopisnici s poštnim nalogom, se ponovi poskus vročitve na enem prihodnjih dostavnih obhodov, ako obeta uspeh. Ako se ga ni nadejati ali ako se predmet tudi pri drugem poskusu vročitve ni mogel izročiti in ako se tudi sedaj ne kaže, da je predmet poslani za adresatom ali da je ravnati ž njim, kakor da se ne dá vročiti, se obvesti prejemnik z listkom. Ta listek

je predati eni izmed oseb, katerim se more vročiti kakor nadomestnim prejemnikom, da ga izroči prejemniku, ali ga je vložiti v nabiralnik za pisma, ki je nameščen ob njegovem stanovanju, ali ga je pritrditi na vratih stanovanja.

2. Ako se pokaže pri vročitvi v gostilnici, da adresat še ni došel, in ako se ne more vročiti namestniku, je treba ponovno-povprašati in nadzorovati prihod adresata ali nastop pogojev, da se pošlje za njim, ali da se ne more vročiti.

Šele, ako je po prihodu popotnika ostal prvi poskus vročitve brez uspeha, se ravna po št. 1.

§ 132. Rokovi dviganja.

1. Ako se oznani le s prejemalnico, ali obvesti z listkom, ostane pošiljatev ali znesek na poštнем uradu, ali v poštni nabiralnici, da se more dvigniti v roku dviganja. Ko je brez uspeha potekel rok, je smatrati, da se pošiljatev ne more vročiti.

2. Rok dviganja znaša:

a) en teden, ako je mesto izročitve v poštнем kraju ali v kraju poštne nabiralnice;

b) dva tedna, ako je sicer v zunanjem okraju, ali ako se dvomi o mestu izročitve.

Za teden velja čas od ponedeljka (prvi dan) do nedelje (zadnji dan). Entedenski ali dvatedenski rok se prične s ponedeljkom po prihodu pošiljatve; ako pride v ponedeljek sam, se prične rok s tem dnem;

c) pri paketih z živimi živalmi k večjemu 48 ur po prihodu paketa na poštni urad ali poštno nabiralnico.

3. Od tega veljajo naslednje razlike:

a) Ako stavi pošiljač zahtevo po § 104:

1° Ako je paket vročiti, ko se ni mogel dostaviti, drugemu prejemniku v istem kraju, začne teči novi rok neposrednje po pretekleu.

2° Ako je paket poslati nazaj po preteku skladarine prostega časa, se konča rok s potekom tega časa.

b) Ako stavi pošiljač zahtevo po § 105:

1° Ako je poslati pošiljatev nazaj pošiljaču, ali jo poslati naprej drugemu prejemniku (dolžniku) v drugem kraju, se konča rok s časom, ko dospe pošiljačeva odredba.

2° Ako je pošiljatev izročiti drugemu prejemniku v istem kraju, se začne novi rok neposrednje po preteku tedna, v katerem dospe pošiljačeva odredba.

3° Ako dospe odredba po § 105, št. 2, tako pozno, da se v teku ostalega roka ne more več izvršiti, se podaljša rok za en teden.

4. Ako se zaradi nenatančnega naslova ali zaradi drugih nedostatkov ali ovir najprej ni mogla vročiti prejemalnica, ali mogel adresat obvestiti z listkom, se preračuni rok dviganja tako, kakor da bi bila dospela pošiljatev dne, katerega se je dostavila prejemalnica, ali obvestil adresat z listkom, ko se je odstranil nedostatek, ali ko je odpadla ovira.

5. V prometu poštних nalogov veljajo posebni rokovi §§ 166 in 170.

6. Nadaljne razlike se podajajo iz določil petega dela (§§ 181 do 203).

7. Pošta more od časa do časa, kadar se nakopičijo paketi, po katere je priti na pošto, okrajšati pod št. 2 določeni rok dviganja; taka odredba se razglasi s tem, da se nabije na poštнем uradu.

§ 133. Izročitev; prejemno potrdilo.

1. Ravnanje pri navadnih pisemskih pošiljatih:

Pri navadnih pisemskih pošiljatih ni treba dokazati identičnosti. Vročevalec pa sme, kadar so osnovani dvomi, zahtevati tak dokaz. To velja tudi za dopisnice s poštним nalogom.

Posebni zaukazi veljajo za železniška obveštila (§ 37, št. 2).

2. Ravnanje pri drugih pošiljatih:

a) Ako se izroči po vročevalcu priporočena pisemska pošiljatev, vrednostno pismo, paket, terjatvena listina ali znesek k poštni nakaznici, poštni plačilni nakaznici ali plačilni nakaznici poštnega hranilničnega urada, mora podati prejemnik (nadomestni prejemnik) vročevalcu dokaz identičnosti, ako vročevalcu ni znan, da je tisti, ki je naveden za adresata ali ki pride sicer v pošte za prejemnika ali nadomestnega prejemnika, in mora vrhu tega potrditi prejem.

b) Prav tako je ravnati, kadar se izroči prejemniku (nadomestnemu prejemniku) prejemalnica, ako se ne vročajo predmeti pod a) sami, temveč le prejemalnice. Pošiljatve same in zneski k poštним in plačilnim nakaznicam se izroče potem na izročitvenem poštнем uradu (poštni nabiralnici) tistemu, ki se zglaši, da jih prevzame in ki odda

s prejemnikovim prejemnim potrdilom opremljeno prejemalnico; poštni uslužbenec ni dolžen preiskovati, ali je tisti, ki se zglašuje za prevzete, upravičen za to in ali je podpis na prejemalnici pristen.

c) Ako smatra vročevalec, da ni podan dokaz identičnosti, ne sme izročiti pošiljatve ali zneska (a), ali prejemalnice (b), temveč mora dotičnika opozoriti, da mora, če hoče dobiti pošiljatev ali znesek, sam priti na poštni urad ali poštno nabiralnico in tam podati dokaz identičnosti.

d) Ako se zglašuje kdo neposredno na poštne urade ali poštni nabiralnici, da dvigne pošiljatev, ne da bi bilo sploh prišlo do vročevanja pošiljatve ali zneska (a) ali prejemalnice (b), se ugotovi taki zahtevi, ako to dopušča službeni obrat; za izročitev veljajo določila pod a.

§ 134. Pristojbine za vročevanje.

1. Pri navadnem vročevanju se pobira:

a) za vrednostno pismo z navedbo vrednosti do 1000 K 10 h, čež 1000 K se zviša ta pristojbina za 10 h za vsakih 1000 K ali za njih začeti del,

b) za paket brez navedbe vrednosti, ali z navedbo vrednosti do 1000 K

1° na Dunaju 25 h,

2° v vseh ostalih krajih 20 h,

ako znaša navedba vrednosti več nego 1000 K, se zviša pristojbina za 10 h za vsakih 1000 K ali za njih začeti del;

c) za znesek k poštni nakaznici ali k plačilni nakaznici do 1000 K

1° do všteti 10 K 5 h,

2° čez 10 K 10 h,

čež 1000 K se zviša pristojbina za 10 h za vsakih 1000 K ali za njih začeti del;

d) za naznanilo vrednostnih pisem ali paketov s prejemalnico 5 h za vsako pismo ali vsak paket.

2. a) Pristojbine se pobirajo le, če se res vroči; resnični vročitvi se enači, ako prejemnik iz kateregakoli vzroka ne sprejme takoj pošiljatve ali zneska, ki ga je prinesel vročevalec, in ga pozneje dvigne na poštne urade.

b) Ako se paket, ki ga je naznanil selski pismoša, dodatno vroči, mora prejemnik pristojbino

za vročitev prejemalnice dopolniti na pristojbino za vročitev paketa.

§ 135. Selski pismonoša ali poslovodja poštne nabiralnice hodi prostovoljno po naznanjene pošiljatve.

Ako selski pismonoša ali poslovodja pri predmetih, h katerim je dostavil le prejemalnico, pride na prejemnikovo prošnjo po pošiljatev ali znesek, je to stvar svobodnega dogovora med njima. Selski pismonoša ali poslovodja, ki velja v takem primeru zgolj za prejemnikovega postavljenca, sme od njega zahtevati odškodnino.

II. Brzinsko vročevanje.

§ 136. Primeri brzinskega vročevanja.

1. Brzinsko se vročajo (vročevanje po brzem slu):

a) ako je to zahteval pošiljač (§ 97);

b) brzojavne poštne nakaznice (§ 83);

c) nujni paketi (§ 100);

v primerih b in c, ako pošiljač ni določil, da počaka pošiljatev na pošti;

d) na pismeno zahtevanje prejemnika, ako natančno oznameni pošiljatev ali pošiljatve in ako se more ustreči taki zahtevi, ne da bi se škodovalo službenemu obratu;

e) pošiljatve z živimi živalmi tudi brez pošiljačevega ali prejemnikovega zahtevanja, ako terjajo to okolnosti;

f) kolodvorska pisma, po katere se ne pride pravočasno (§ 151).

2. Kolikor v naslednjem ni zaukazano kaj drugega, veljajo tudi za brzinsko vročevanje določila za navadno vročevanje.

3. V koliko je uporabljati §§ 137 do 139 na pnevmatične pošiljatve, določi poštno ravateljstvo.

§ 137. Obseg brzinskega vročevanja.

1. Po brzem slu se vročajo:

a) navadne;

b) priporočene pisemske pošiljatve;

c) vrednostna pisma z navedbo vrednosti do všteti 1000 K;

d) paketi brez navedbe vrednosti ali z navedbo vrednosti do vseh 1000 K, ako jih more brzi sel po obsegu in kakovosti odnesti na mesto izročitve;

e) zneski k poštnim nakaznicam.

Pri pošiljkih, s katerimi je treba ravnati užitinsko ali dohodarstveno, je pogoj, da oskrbi pošta oprostitev.

2. Kolikor se prejemnikom ne prinašajo pošiljke in zneski sami, dostavi brzi sel prejemalnice.

3. Pošta si pridržuje omejitve po krajevnih razmerah, tako:

a) da se dostavljajo ponoči ali v zgodnjih jutranjih ali poznih večernih urah le pošiljke z navedbo nižje vrednosti ali nižji zneski, nego določa št. 1,

b) da dostavi ponoči ali izven poštne kraja tudi podnevu brzi sel namesto predmeta le prejemalnice, ali

c) da se tudi v poštne kraje, ako terja to varnost, prejemalnice ne dostavljajo ponoči, temveč po začetku dnevnih ur.

4. Kjer je potreba in kjer ni pomislekov, se more odrediti tudi vročevanje predmetov večje vrednosti.

5. Prejemnik, kateremu vroči brzi sel le prejemalnice, more zahtevati, da se mu prinese naznanjeni predmet ali denarni znesek na prihodnjem rednem dostavnem obhodu, ako se more tako vročevanje sploh izvršiti po določenih za navadno vročevanje.

§ 138. Čas brzinskega vročevanja.

1. Z zneski k poštnim nakaznicam in s pošiljkami, ki so obremenjene s povzetjem, se odpravljajo brzi sel le v uradnih urah.

2. Drugače velja naslednje:

a) če se glasi brzinski zaznamek „po brzem slu“ brez nadaljnega pristavka, se odpravi brzi sel le v času od 6 ure zjutraj do 10 ure zvečer,

b) ako se glasi „po brzinskem slu, tudi ponoči“, se odpravljajo tudi od 10 ure zvečer do 6 ure zjutraj;

c) ako pošiljač ne zahteva vročitve pred določeno uro zjutraj, se odpravi brzi sel ob takem času, da prejme prejemnik pošiljatev kakor hitro mogoče po navedenem času;

d) vsaka omejitev časa ostane neupoštevana, ako je nevarnost odlagati, kolikor more poštni urad to presoditi po okoliščinah.

3. Kolikor se ne podaja iz št. 1 in 2 kaj drugega, odpošlje poštni urad brzega sla na mesta izročitve, ki so v poštne kraje, takoj, drugače pa kakor hitro mogoče.

4. Ako dospel s poštne kurzom več pošiljatev za različne prejemnike, ni pošta dolžna, da bi dala vsako pošiljatev odnesti po posebnem brzem slu, temveč lahko dá enemu slu pošiljatev za več prejemnikov seboj.

§ 139. Obnovljena vročitev.

1. Ako ostane poskus brzinske vročitve brez uspeha in ako pošiljatev ni niti poslati za adresatom, niti ni smatrati, da se ne more vročiti,

a) se poskusi pri navadni pisemski pošiljki vnovična vročitev z navadnimi dostavnimi obhodi;

b) pri priporočeni pisemski pošiljki, vrednostnem pismu, paketu ali poštni nakaznici se obvesti prejemnik po brzem slu takoj o prihodu pošiljke z listkom. Ako ni prišel med tem časom ponjo, se dá seboj, da se vroči z navadnimi dostavnimi obhodi.

2. Ako ostane pri brzinski pošiljki, ki jo je oddati v gostilnici, prvi poskus vročitve zaradi tega brezuspešen, ker še ni došel adresat, se ravna s pošiljko tako, kakor v primeru navadne vročevanja in prvi poskus vročitve je torej narediti po prihodu popotnika le na navadnih dostavnih obhodi.

§ 140. Pristojbine, ki jih mora plačevati prejemnik.

1. Ako je dostaviti kaj na mesto izročitve, ki je v poštne kraje, mora plačati prejemnik brzinske vročitve v enaki izmeri, kakor pošiljač ob oddaji brzinske pošiljke,

a) ako je zahteval brzinsko vročitev,

b) ako gre za paket z živimi živalimi, čigar brzinsko vročitev zaukaže poštni urad, ali

c) ako gre za kolodvorsko pismo, po katero se ne pride pravočasno.

V primeru a mora plačati pristojbino prejemnik, kadar zgleda svojo zahtevo, za vsako

pošiljatev, koje brzinsko vročitev zahteva; ako dospe zanj več pošiljatev, ki jih je vročiti po istem slu, se preračuni le enkratna brzinska vročina in sicer, ako je vmes paket, po postavku za paket, in eventualni presežek se vrne prejemniku. V primerih *b* in *c* je plačati brzinsko vročino ob izročitvi.

2. Ako je vročevati izven poštne kraja, je obremeniti pošiljatev s selnino, ako je ni plačal že pošiljač ob oddaji. Selnina znaša brez razlike oddaljenosti mesta izročitve od oddajnega poštne urada 1 K 50 h.

Pri tem se ravna tako-le:

a) Ako je zahteval pošiljač brzinsko vročitev, ter pri brzajnih poštah nakaznicah in pri nujnih paketih se naprej plačana brzinska vročina zaračuni na selnino in se pošiljatev obremeni le z razliko na selnino. Ako je hkratu po istem brzem slu vročiti za istega prejemnika več predmetov, se vračunijo naprej plačane brzinske vročine vseh pošiljatev v selnino; ako presegajo te pristojbine skupaj selnino, se ne pobere od prejemnika nič, toda vse brzinske vročine zapadejo.

b) Ako zahteva prejemnik brzinsko vročitev, se preračuni vsa selnina za vsako tako pošiljatev in se izterja od prejemnika, kadar zgodi svojo zahtevo. Ako je odnesti prejemniku več predmetov hkratu po istem slu, se preračuni selnina le za eno pošiljatev in kak presežek se vrne prejemniku.

c) Pri paketih z živimi živalimi ali pri kolo-dvorskih pismih, po katere se ne pride pravočasno, se obremeni pošiljatev z vso selnino; ako je odnesti prejemniku več predmetov hkratu po istem brzem slu, se preračuni selnina le za eno pošiljatev.

3. Ako presega navedba vrednosti vrednostnega pisma ali paketa ali znesek plačilne nakaznice 1000 K, se obremeni razen tega pošiljatev za višji znesek vedno s pribitkom pristojbine 10 h za vsakih 1000 K ali njih začetni del (§ 134).

4. Ako se prejemniku, kateremu je vročil brzi sel le prejemalnicu, na njegovo zahtevanje dodatno prinese naznanjeni predmet, ali, ako se vroči pošiljatev, če je bil prvi poskus vročitve brezuspešen, na navadnih dostavnih obhodih, mora plačati prejemnik zato navadno vročino.

5. Ako je bilo treba vročiti po brzem slu, pa se je iz kakršnegakoli razloga vročilo na navadnem dostavnem obhodu, velja pravica zahtevati povračilo brzinskih vročin ali plačane selnine, odbivši navadno vročino. Prejemniku se vrnejo pristojbine, ki jih je plačal, ako ni prispela pričakovana pošiljatev.

Drugo poglavje.

Pridržek, da se hodi po pošiljatev.

§ 141. Uveljavljanje in obseg.

1. *a)* Izjavo pridržka, da bode kdo sam hodil po pošiljatev na pošto ali da bode pošiljal ponje (§ 113, št. 1, *b*), je izročiti pismeno na pristojnem poštnem uradu v besedilu, ki ga je predpisala poštna uprava. Tiskovina zato se izroči predlagatelju brezplačno. Za poveritev predpisa veljajo isti predpisi, kakor pri poštah pooblastilnih.

b) Pridržek, da bode kdo hodil ali pošiljal po pošiljatev, velja tudi za take pošiljatev, ki jih prejme pridržnik po § 114 po zakonu ali posebnem redu zavoda ali kakor pooblaščenec. Pridržek posestnika ali voditelja gostilnice, da bode pošiljal po pošiljatev, se razteza tudi na navadne pisemske pošiljatev za njegove goste, na katerih je gostilnica navedena za mesto izročitve in sicer tudi tedaj, ako gost še ni došel.

c) Pridržnik more izjavo, da bode hodil ali pošiljal po pošiljatev, združiti s poštah pooblastilom (§ 114, št. 5).

2. Pridržek, da bode kdo hodil ali pošiljal po pošiljatev, se more raztezati na vse vrste pošiljatev ali pa na eno ali več naslednjih skupin:

- a)* navadne pisemske pošiljatev,
- b)* priporočene pisemske pošiljatev,
- c)* vrednostna pisma,
- d)* pakete,
- e)* poštne nakaznice,
- f)* plačilne nakaznice poštne hranilnične urada.

3. Ako se nanaša pridržek na priporočene pisemske pošiljatev, vrednostna pisma, pakete in nakazane zneske, se mora hoditi tudi po prejemalnice.

4. Od pridržka, da bode kdo hodil ali pošiljal po pošiljatev, so izključene in se torej vročajo kljub pridržku:

- a)* pošiljatev, ki se glasé veljavno v roke adresata,
- b)* pošiljatev, ki jih je vročiti po brzem slu, ako prejemnik ni odredil izrečno kaj drugega;

- c) plačilne nakaznice, pri katerih je predložiti uradno potrdilo;
- d) terjatvene listine in dopisnice s poštnim naglavjem;
- e) paketi z živimi živalimi, ako terjajo to okolnosti.

5. Pošta ima pravico nabiti o poštnem uradu, da odklanja sprejem nadaljnjih pridrzkov, da bo kdo hodil ali pošiljal po pakete vobče za določen ali nedoločen čas.

§ 142. Posebne uredbe, da se hodi po pošiljkatve.

1. Da se hodi po pošiljkatve, se morejo porabljeni na zahtevanje posebne, po § 143 urejene knjige, s katerimi se hodi po poštni pošiljkatve.

2. Da se hodi po pošiljkatve, zato služijo tudi predali, ki se dajo zaklepati.

§ 143. Knjige, s katerimi se hodi po poštni pošiljkatve.

1. Zalaga jih pošta in jih prodaja za ceno, ki se ustanovi s posebnim ukazom. Uporabljajo pa se lahko tudi druge knjige, s katerimi se hodi po poštni pošiljkatve; te knjige morajo gledé oblike in predtiska ustrezati uradno založenim knjigam.

2. Pridrznik more pravico tistega, ki hodi po pošiljkatve, vnaprej za vse ali posamezne vrste pošiljatev po skupinah, pripuščenih v knjigi, omejiti na golo prevzemanje prejemalnice; kolikor ne določi take omejitve, velja tisti, ki pokaže knjigo, za pooblaščenega, sprejemati tudi naznanjene pošiljkatve in zneske in pravnoveljavno potrjevati prejem.

3. Pridrznik prejme podučilo o uporabljanju knjige.

4. Ako opusti pridrznik rabo knjige, s katero hodi ali pošilja po pošiljkatve, pridržek pa ostane v moči, mora izdati novo izjavo, da bo hodil ali pošiljal po pošiljkatve.

§ 144. Predali, ki se zaklepajo.

1. Predali, ki se zaklepajo, se postavljajo le na poštne uradih in do njih se da priti s ključem iz prostora za občinstvo in sicer od zunaj.

2. V predale, ki se zaklepajo, se vlagajo navadne pisemske pošiljkatve; izvzete so take, ki so obremenjene s poštninami ali izdatki, ali ki

zaradi svojega velikega obsega v predalu nimajo prostora. Da je kaj takih pošiljatev, ter, ako se pridržek razteza tudi na priporočene pisemske pošiljkatve, vrednostna pisma, pakete, poštni ali plačilne nakaznice, da je kaj takih pošiljatev, se naznani z listkom, ki se položi v predal.

3. Pridrzniku se da na razpolaganje ključ za dobo, dokler rabi predal, ki se zaklepa.

Zguba ali poškodba ključa ter poškodba na ključavnici predala se mora takoj naznani pošt-nemu uradu. Poštni urad mora brez odloga skrbeti za izmenjavo ali premembo ključavnice poštne predala na pridrznikove stroške. Niti njemu, niti njegovim ljudem ni dovoljeno, da bi smel nabaviti nove ključee; tudi ne smejo na ključih ali predalih nič premenjati ali popravljati ali dati premenjati ali popravljati.

Vse škode, ki nastanejo s tem, da se ključ izgubi, da sicer izgine ali da se zlorablja, ali s tem, da se samovoljno nabavljajo ključii itd., zadenejo pridrznika.

§ 145. Kraj in čas izročanja.

1. Izroča se le na poštnem uradu.

2. Prejemalnice, pošiljkatve in zneski se izročajo ob poštnem okencu v uradnih urah.

Le v predale, ki se zaklepajo, vložene pošiljkatve in obvestilne listke je prevzemati iz predala; to se more goditi, dokler je prostor, v katerem so nameščeni zaklenjeni predali, odprt za obči promet; kako dolgo velja to, naznanja službeni pregled.

3. S poštami prihajajoče navadne pisemske pošiljkatve je treba pripraviti za izdajo v uradnih urah, najkasneje pol ure po prihodu; iz prometnih ozirov se more izdaja preložiti.

4. V predale, ki se zaklepajo, se vloga tudi izven uradnih ur, ako se obdelajo ob tem času prihajajoče pošte.

§ 146. Rok dviganja.

1. Poštne pošiljkatve in nakazani zneski, ki so pridržani, da se hodi ali pošilja ponje, ostanejo v roku dviganja na poštnem uradu, da se dvignejo. Ko je brezuspešno potekel rok, je smatrati, da se pošiljatev ne more vročiti.

2. a) Rok dviganja znaša:

1° en teden, ako stanuje pridrznik ali v primeru § 141, št. 1, c, pooblaščenec v poštnem kraju,

2° dva tedna, ako stanuje pridržnik ali pooblaščenec v zunanjem okraju.

Za teden velja čas od ponedeljka (prvi dan) do nedelje (zadnji dan); en- ali dvatedenski rok se začne s ponedeljkom po prihodu pošiljatve; ako dospe na sam ponedeljek, se začne rok s tem dnevom;

3° pri paketih z živimi živalimi k večjemu 48 ur po prihodu paketa na poštni urad.

b) Razlike v preračunjanju roka dviganja v primeru vročitve veljajo tudi za rok dviganja v primeru pridržka, da se hodi ali pošilja po pošiljatve.

3. Ako se je rok dviganja za pakete na poštnem uradu skrajšal po določitih, veljajočih za vročevanje, velja to tudi za pakete, o katerih se je pridržalo, da se hodi ali pošilja ponje.

§ 147. Izročitev; prejemno potrdilo.

1. Ravnanje pri navadnih pisemskih pošiljativah:

a) Te pošiljatve se izroče, ne da bi se preskušala upravičenost, tisti osebi, ki se zglesi, da jih prevzame.

b) V predale, ki se zaklepajo, vloženi navadni pisemskih pošiljatev ne izroča poštni uslužbenec. Tisti, ki prihaja ponje mora predal sam odpreti in vzeti vložene predmete; posest ključa velja za pooblastilo, da se izprazni zaklenjeni predal.

2. Ravnanje pri priporočenih pisemskih pošiljativah, vrednostnih pismih in paketih, ter v nakaznem prometu.

a) Najprej se izroči le prejemalnica, in sicer:

1° če se uporablja knjiga, da se hodi z njo na pošto, tistemu, ki pokaže to knjigo,

2° drugače tistemu, ki se zglesi za prevzetje.

b) Pošiljatev ali znesek sam se izroči:

1° če se uporablja knjiga, da se hodi z njo na pošto, tistemu, ki pokaže to knjigo, in ako njegova oblast po § 143, št. 2, ni omejena, potrdi poštnemu uslužbencu prejem, če je pa oblast omejena, ki odda prejemalnice, opremljeno s prejemnim potrdilom pridržnika ali njegovega pooblaščenca;

2° drugače tistemu, ki se zglesi za prevzetje in odda prejemalnice, opremljeno s prejemnim potrdilom pridržnika ali njegovega pooblaščenca.

c) Pošta ni dolžna preskušati, ali je tisti, ki se zglesi, upravičen, in ali je podpis na prejemnici pristen.

§ 148. Pristojbine.

1. Zato, da se stvari hranijo in imajo pripravljene, mora plačevati pridržnik predalnice za pisma, denar ali pakete, pri paketih razen tega pristojbine od kosov po naslednjih določitih.

2. Ako se razteza pridržek na navadne in priporočene pisemske pošiljatve in na vrednostna pisma, ali le na eno ali dve teh dveh skupin, znaša predalnice za pisma mesečno:

ako ni zaklenjenega predala 2 K
za navaden zaklenjeni predal 3 „
za večji zaklenjeni predal 4 „

3. Ako se razteza pridržek na nakaznice, znaša predalnice za denar mesečno:

a) na Dunaju 10 K
b) v vseh ostalih krajih 5 „

4. Ako se razteza pridržek na pakete, znaša

a) predalnice za pakete mesečno:

1° na Dunaju 10 K — h
2° v vseh ostalih krajih 5 „ — „
b) pristojbina od kosa — „ 05 „

in sicer v krajih, kjer se dostavljajo paketi brez ozira na njihovo težo, za vsak paket, v ostalih krajih le za tiste pakete, ki bi jih bilo dostaviti, ako ni pridržka, da se pride ponje.

Predalnicam za pakete in pristojbinam od kosov niso zavezani prejemniki, ki stanujejo v okraju selskega pismonoše ali v področju pošne nabiralnice.

5. a) Predalnice je treba plačati vsaj za en mesec naprej. Ako vstopi pridržnik v teku kalendarkega mesca, se pobere cela pristojbina, če pride začetek pridržka pred 16. dnem, polovična, če pride na šestnajsti ali na poznejši dan. Plačilo se potrjuje.

b) Pristojbine od kosov je plačevati, kolikokrat se pride ali pošlje po pošiljatve, ki so zavezane tej pristojbini.

§ 149. Konec pridržka.

1. Pridržnik more vsakčas odstopiti od pridržka.

2. Pošta ima vsakčas pravico izjaviti, da pridržek nima moči.

3. Ako se konča pridržek pred 16. dnem mesca, se vrne za tekoči mesec polovica predalnine, ako se konča 16. dan mesca ali kak poznejši dan, se nič ne vrne za tekoči mesec; za poznejše mesce plačane predalnine se vrnejo v polnem znesku.

§ 150. Po pošiljatelj se hodi ali pošilja izjemoma.

1. Ako hoče kdo le izjemoma sprejemati na pošti posamezne pošiljatelj, se ustreže taki zahtevi, ako je to izvršljivo, ne da bi se motil službeni obrat. Zahtevati se more ustno ali pismeno in v poslednjem primeru ni treba poveritve podpisa. Če se prejemnik tako odreče vročevanju, ga to ne odvezuje dolžnosti plačevati vročnine; predalnine in pristojbine od kosov se ne pobirajo.

2. Pošiljatelj ali znesek k poštni ali plačilni nakaznici se izroči tistemu, ki se zglašuje za sprejem, le tedaj, ako dokaže identičnost, če ni znan poštenu uslužbencu (§ 133, št. 2, a). Tudi pri navadnih pisemskih pošiljatelj se more zahtevati dokaz upravičenosti za sprejemanje, ako so dani osnovani pomisleki. Prejem se mora potrditi v tistih primerih, v katerih se mora zgoditi to tudi ob vročevanju.

§ 151. Hodi ali pošilja se po kolodvorska pisma.

Zato, da se hodi ali pošilja po kolodvorska pisma, veljajo naslednja določila:

1. Poštni urad namembne železniške postaje izda prejemniku izkaznico.

2. Po pisma se mora priti na kolodvor namembne železniške postaje, in sicer, ako je na postaji poštni urad, na tem uradu, drugače pa pri poštenu uslužbencu, kateremu je poverjeno, da prevzema pošto z vlaka.

3. Izročajo se tistemu, ki pokaže izkaznico poštnega urada.

4. Ako se nikdo ne zglašuje pravočasno, se vročijo prejemniku po brzem slu (§ 136).

Tretje poglavje.**Izročanje prejemalnikom v krajih zunanjega okraja brez vročevalne službe.****§ 152. Kako se izroča.**

1. Ako je mesto izročitve v zunanjem okraju in ako ne spada niti k razširjenemu krajnemu dostavnemu okraju, niti k okraju selskega pismo-noše, niti v področje poštne nabiralnice, se mora hoditi na poštni urad po pošiljatelj in po prejemalnice. Kolikor je sicer mogoče, se dajejo navadne pisemske pošiljatelj in prejemalnice o drugih pošiljatelj seboj priličnim slom, da jih izroči prejemniku, ako prejemnik ni vnaprej ugovarjal zoper to na izročilnem poštenu uradu.

2. Ako spada mesto izročitve v področje poštne nabiralnice, pri kateri ni urejena vročevalna služba, se mora po navadne pisemske pošiljatelj in prejemalnice k drugim pošiljatelj hoditi ali pošiljati v poštno nabiralnico, po predmete pa, ki so naznanjeni s prejemalnico, na poštni urad, ako ni izjemoma dopuščeno, da se hodi ali pošilja tudi po te predmete v poštno nabiralnico.

§ 153. Rok dviganja.

1. Pošiljatelj, pripravljene za izročitev, in nakazani zneski so na poštenu uradu ali v poštni nabiralnici pripravljene, da se dvignejo v roku dviganja. Ko je brezuspešno potekel rok, se smatra, da se ne morejo vročiti.

2. a) Rok znaša:

1° za pakete z živimi živalimi k večjemu 48 ur po prihodu na poštni urad ali poštno nabiralnico;

2° za vse ostale pošiljatelj dva tedna. Za teden velja čas od ponedeljka (prvi dan) do nedelje (zadnji dan). Dvatedenski rok se začneja s ponedeljkom po prihodu pošiljatelj, ako dospe na sam ponedeljek, se začne rok s tem dnevom.

b) Razlike v preračunu roka v primeru vročitve veljajo tudi, ako se izroča prejemnikom v krajih zunanjega okraja brez vročevalne službe.

3. V prometu poštne nalogov veljajo posebni rokovi (§ 166 do 170).

§ 154. Izročanje; prejemno potrdilo.

1. Ravnanje pri navadnih pisemskih pošiljatelj.

a) Izročajo se tistemu, ki se zglašuje zanje na poštenu uradu ali na poštni nabiralnici; dolžnosti ni, da bi se moralo preskusiti, ali je upravičen.

Prejem se ne potrjuje.

b) Določila pod a) veljajo tudi za dopisnice s poštne nalogom.

Ako tisti, ki se zglašuje, da je prišel po dopisnico, ne plača terjatvenega zneska, se mu izroči začasno le obvestilni listek. Tudi prilični sel, ki ga je poslal poštni urad, prejme le obvestilni listek. Kdor prinese po obvestilu znesek, prejme odrezek karte (§ 166).

2. Ravnanje pri priporočenih pisemskih pošiljativah, vrednostnih pismih, paketih, nakaznicah in terjatvenih listinah.

a) 1° Najprej se izroči le prejemalnica tistemu, ki je prišel ponjo, ali priličnemu slu, prejem pa mora potrditi; pošta ni dolžna preskušati, ali je upravičen tisti, ki se zglesi. Tudi priličnemu slu, ki ga pošlje poštni urad, ni treba dokazati identičnosti.

2° S prejemalnico naznanjene pošiljatve in zneski se izročajo na poštnem uradu ali, ako je dopuščeno, da se izjemoma hodi ponje v poštno nabiralnico, v poštne nabiralnici tistemu, ki izroči s prejemnikovim potrdilom opremljeno prejemalnico; prejemnikov podpis mora biti verjetno potrjen. Ako pride prejemnik sam, da dvigne pošiljatev, se mu predmet tudi izroči, ne da bi bilo treba verjetnega potrdila njegovega podpisa, ako je znan poštному uslužbencu (§ 133, št. 2, a) ali ako dokaže identičnost in izroči s svojim prejemnim potrdilom opremljeno prejemalnico.

b) Ako pride prejemnik na poštni urad, ali v izjemnih primerih § 152, št. 2, v poštno nabiralnico, da dvigne pošiljatev, znesek, ali terjatveno listino, ne da bi mu bila poprej došla prejemalnica, se mu izroči pošiljatev, znesek ali terjatvena listina (§ 166), ako je znan poštному uslužbencu (§ 133, št. 2, a) ali, ako dokaže identičnost in potrdi prejem na prejemalnici.

§ 155. Poslovodja poštne nabiralnice hodi prostovoljno po pošiljatve.

Poslovodja poštne nabiralnice, ki izroči prejemalnico, lahko dvigne na prejemnikovo prošnjo pošiljatev ali nakazani znesek na poštnem uradu. Na tako posredovanje se uporablja § 135.

Četrto poglavje.

Služba s torbo.

§ 156. Uredba službe s torbo.

1. Prejemnikom v zunanjem okraju poštne urada, mimo kojih stanovališč ali obratovališč gredó redni poštni kurzi ali ki so v zvezi s takimi poštnimi kurzi, se smejo na njihov predlog pošiljati navadne pisemske pošiljatve v zaklenjenih

torbah, vseeno, ali je v te kraje urejena redna dostavna služba, ali ne. Predlog se more staviti na izročilnem poštnem uradu ustno ali pismeno.

2. Predlagatelj mora sam priskrbeti torbo. En ključ mora biti na poštnem uradu.

3. Katere kurze je uporabljati za pošiljanje torbe, se dogovori s poštnim uradom.

4. Zaklenjena torba z vloženimi pisemskimi pošiljativami se prinese na dogovorjeno mesto in se tam izroči tistemu, ki se zglesi, da jo prevzame. Pošta ni dolžna preskušati njegove upravičenosti.

5. Prejemnik lahko uporablja torbo, kadar jo pošlje nazaj, za oddajanje navadnih pisemskih pošiljatev.

§ 157. Pristojbine.

1. Predlagatelj mora za posredovanje poštne urada plačevati 2 K pristojbine na mesec, ako se torba ne pošilja česče, nego enkrat na dan; ako se pošilja česče, je plačati pristojbino tolikokrat, kolikorkrat se želi, da se pošilja na dan.

2. Pristojbine je treba plačati vedno za 3 mesece naprej. Mesec, v katerem se začne služba s torbo, se računi za polni mesec. Plačilo potrdi poštni urad.

§ 158. Konec službe s torbo.

1. Predlagatelj more vsakčas opustiti službo s torbo, obvestiti pa mora pismeno poštni urad o tem.

2. Pošta ima vsakčas pravico ustaviti službo s torbo.

3. Pristojbine, ki so se plačale naprej za oskrbovanje službe s torbo, se vrnejo, razen pristojbin za tekoči mesec.

Peto poglavje.

Pošiljatve, ki naj počakajo na pošti.

§ 159. Rok hrambe; kraj in čas izročitve.

1. Poštne pošiljatve, ki naj počakajo na pošti, se hranijo za adresata na izročilnem poštnem uradu, da jih dvigne.

2. Rok znaša:

a) za pakete z živimi živalimi k večjemu 48 ur po prihodu;

b) za pošiljatve, ki so obremenjene s povzetjem, en teden. Za teden velja čas od ponedeljka (prvi dan) do nedelje (zadnji dan); entedenski rok se začne s ponedeljkom po prihodu pošiljatve; ako dospel na sam ponedeljek, se začne rok s tem dnem;

c) za druge pošiljatve dva polovična mesca po prihodu. Za polovico mesca velja čas od 1. do 15. dne in od 16. do zadnjega dne mesca; za začetek roka hrambe velja prihodnji 1. ali 16. dan mesca po prihodu pošiljatve, ako pa pride 1. ali 16. dne samega, ta dan.

Ko je brezuspešno potekel rok, je smatrati, da se pošiljatev ne da vročiti.

d) Razlike v preračunu roka v primeru vročitve veljajo tudi za poštne pošiljatve, ki naj počakajo na pošti.

3. Izroča se ob poštne okencu v uradnih urah.

4. V poštni nabiralnici se hranijo le navadne pisemske pošiljatve, ki naj počakajo na pošti, in sicer v času, omenjenem pod št. 2, c.

§ 160. Izročanje.

1. Ravnanje pri navadnih pisemskih pošiljativah:

Izročé se tistemu, ki se zglašuje za sprejem. Dokaz identičnosti ni potreben; poštneju uslužbencu pa je pripušeno, ako mu dotičnik ni znan (§ 133, št. 2, a) in ako so osnovani dvomi zoper njegovo identičnost ali njegovo pravico, povpraševati po pošiljativah, da zahteva dokaz o tem.

2. Ravnanje pri priporočenih pisemskih pošiljativah, vrednostnih pismih, paketih in nakaznicah:

Kdor se zglašuje, da jih sprejme, mora dokazati identičnost, ako ni znan poštneju uslužbencu (§ 133, št. 2, a).

Prejem se mora potrditi.

§ 161. Vročitev kljub zaznamka, naj počaka na pošti.

1. Ako kdo zahteva, da se nanj naslovljene pošiljatve z zaznamkom „počaka na pošti“, pri-

nesejo v določeno stanovanje ali na določeno mesto izročitve, se ustreže taki zahtevi.

2. V zdraviliščih ali v krajih z velikim prometom tujcev, kjer se izdajajo imeniki zdraviliških gostov ali tujcev, se pošiljatve, ki naj počakajo na pošti, dostavljajo v stanovanje, ki je razvidno iz imenikov, ako prejemnik ni ugovarjal zoper to.

3. Ako si dadó osebe s stalnim bivališčem pošiljati svoje poštne pošiljatve redno, da počakajo na pošti, z očitnim namenom, da se ognejo določilom o plačevanju za izročanje ustanovljenih pristojbin, ima pošta pravico, da se ne ozira na zaznamek „počaka na pošti“ in dostavlja take pošiljatve po običih določilih.

Šesto poglavje.

Posebna določila v prometu s povzetjem in nalogom.

I. Izvršitev povzetja.

§ 162. Pobiranje povzetega zneska.

1. S povzetjem obremenjena pošiljatev se izroči le, če se takoj plača polni znesek povzetja; toda prejemnik lahko pri prvem poskusu vročitve pošiljatve začasno odloži nje sprejem in plačilo povzetja in zahteva, da bodi do konca navadnega roka dvignjenja pripravljena, da jo dvigne.

2. Ako se je prejemniku iz katerega koli vzroka izročila pošiljatev, ki jo je pošiljač obremenil s povzetjem, ne da bi se bilo pobralo povzetje, ali tako, da se je pobral premajhen znesek povzetja, je prejemnik dolžan, na dodatno zahtevanje pošte plačati znesek povzetja ali razliko med pobranim in pravilnim zneskom.

§ 163. Preodkazanje pobranega zneska povzetja.

1. Pri priporočenih pisemskih pošiljativah in pri vrednostnih pismih se preodkazuje pobrani znesek povzetja s poštno nakaznico, ki jo brezplačno priskrbi poštni urad, kakor je zaukazal pošiljač pošiljatve. Na odrezku poštne nakaznice se pripomni, na katero pošiljatev se nanaša poštna nakaznica; razen tega se tam vpišejo vknjižbeni zaznamki, ki jih je pošiljač namestil na pošiljati.

2. Pri paketih se preodkazuje znesek s poštno nakaznico, ki se je odločila od poštne spremnice.

§ 164. Pristojbine.

Za preodkazanje pobranega zneska povzetja se pobira pristojbina, kakor za navadno na polni znesek povzetja glasečo se poštno nakaznico, od bivši jo od pobranega denarja, in se porabi za frankiranje poštne nakaznice.

§ 165. Povzetje se na prejemnikov predlog zmanjša ali črta.

1. Prejemnik more, kadar se mu predloži pošiljatev, da jo reši, izjaviti, da sprejme pošiljatev, ako pošiljač povzetje zmanjša ali črta, in zahtevati, da se pošiljač obvesti o tem. Prejemnik mora izročiti to izjavo pismeno na poštnem uradu najdalje v 3 dneh potem, ko se mu je pokazala pošiljatev. Pošiljačeva odredba se dobi po § 186, pristojbino 25 h pa mora plačati prejemnik in sicer ko odda svojo izjavo. Na prejemnikovo željo se lahko tudi brzojavno dobi odredba, ako plača pristojbine za potrebne brzojavke. Dotlej, da pride odredba, ostane pošiljatev na poštnem uradu ali v poštni nabiralnici, toda k večjemu en teden po preteku navadnega roka dviganja.

2. Pošiljač more le odrediti, da se povzetje zmanjša ali črta, ali pa prejemnikovo zahtevo odkloniti.

3. Pristojbina, ki jo je plačal prejemnik, ostane pošti, tudi če prejemnikova zahteva nima uspeha.

II. Izvršitev poštne naloga.**§ 166. Izterjanje terjatvenega zneska (rešitev).**

1. Terjatvena listina ali odrezek karte s poštanim nalogom se izroči le, če se takoj plača polni znesek, ki ga je izterjati.

2. a) Ako se ni takoj plačalo in ako se sprejem ni odrekel ali ako ni niti poslati za adresatom, niti ni dana okolnost, da se ne more vročiti, ostane listina ali karta s poštanim nalogom še sedem dni pripravljena na pošti, da se dodatno reši.

b) Rok se začne

1° v področju navadne dostavne službe

z dnem, ki sledi prvemu poskusu vročitve, ako se vnovič dostavi, dnevu, katerega se je pustil obvestilni listek,

2° v zunanjem okraju brez dostavne službe z dnem, ki sledi dnevu, katerega pride prilični sel po prejemalnico ali obvestilni listek, ali ga prevzame, ali v primeru § 154, št. 2, b dnevu, katerega se listina predloži prejemniku.

c) Ako se v tem roku ne reši, se

1° v področju navadne dostavne službe pred pretekom roka še enkrat poskusi vročitev,

2° v zunanjem okraju brez dostavne službe po možnosti prejemnik opomni na pripraven način.

3. Pošta ni dolžna ukreniti kakršnekoli naredbe, da se varujejo upnikove pravice ali da se dožene, da se nalog ni rešil, in ne jamči za zakasnitev izterjanja terjatvenega zneska ali izvršitve drugih dolžnosti, ki so združene z izvršitvijo poštne naloga.

§ 167. Preodkazanje izterjanega zneska.

1. Izterjani znesek se preodkaže s poštno nakaznico naloga ali s položnico, ki jo je naročnik priložil listu poštne naloga. Na odrezku poštne nakaznice ali na zadnji strani položnice se zapišejo znaki pisma s poštanim nalogom, s katerim se je poslala listina v rešitev in v danem primeru zaznamek vknjižbe.

2. Na karto s poštanim nalogom izterjani znesek se preodkaže s poštno nakaznico naloga, ki je pridejana karti.

§ 168. Pristojbine.

1. Ako se je rešitev izvršila, se pobere pristojbina za predložitev in pristojbina za preodkazanje izterjanega zneska.

2. a) Pristojbina za predložitev znaša 10 h za vsako listino ali za vsako karto s poštanim nalogom.

b) Za preodkazanje izterjanega zneska, vseh, kako se preodkaže, se pobira pristojbina kakor za navadno poštno nakaznico. Odmeri pristojbine za poštno nakaznico se da v podlago izterjani znesek, odračunivši pristojbino za predložitev.

c) Pristojbine pod a) in b) se pridržé od izterjanega zneska.

§ 169. Nerednosti.

1. a) Ako se v primerih § 125, št. 4, a, terjatvena listina reši in ako je naslov, na katerega je predkazati izterjani znesek ali posneti iz nalagovega pisma ali se je zvedel pri dolžniku, velja § 167 in 168; ako se naslov ni mogel pozvedeti, se ravna z izterjanim zneskom po odbitku pristojbin § 168 kakor da se ne more izročiti (§ 194, št. 1, c).

b) Ako se terjatvena listina ne reši, se pošlje pošiljaču nazaj, ali ako se ni mogel pozvedeti, se ravna ž njo, kakor da se ne more izročiti (§ 194, št. 1, a).

c) Ako je bilo pismo s poštanim nalogom le deloma frankirano ali ni bilo frankirano, se manjkajoči znesek ali odbije od izterjanega zneska, ali se ž njim obremeni terjatvena listina.

2. V primerih § 125, št. 4, d, se pisma in dr. pošljejo nazaj in se izroči pošiljaču brez stroškov, z navedbo razloga, po njegovem pristojnem poštne uradu.

§ 170. Izvršitev zahteve, ki jo je stavil pošiljač ob oddaji, ako bi se nalog ne rešil.

Ako je pošiljač pisma s poštanim nalogom zahteval, da se mu pošlje listina, če se ne reši, takoj nazaj, ali da se odda dalje drugi osebi, ali da se takoj obvesti, da se ni rešila (§ 104), se ravna tako-le:

1. a) V področju navadne dostavne službe se ta zahteva

1° takoj izvrši, če je ostal prvi poskus vročitve listine same ali prejemalnice brez-uspešen, ker se je sprejem odrekel,

2° izvrši po preteku dneva, ki sledi prvemu poskusu vročitve, ako se pri prvem poskusu vročitve ni rešila listina iz kakega drugega razloga ali ni vročila prejemalnica in je ni poslati za adresatom;

b) v zunanjem okraju brez dostavne službe se zahteva

1° takoj izvrši, ako se v primerih § 154, št. 2, b, listina ni rešila,

2° izvrši po preteku dneva, ki sledi dnevu, katerega je prišel prilični sel po listino, ali jo je prevzel, ako se je prišlo ali poslalo po prejemalnico, ali ako se je dala seboj priličnemu slu;

c) kolikor zahteve ni izvršiti takoj, se more rešiti listina še v teku roka do izvršitve; prejemnika je treba opozoriti na to.

2. Ako je naročnik zahteval obvestilo, ako se listina ne reši, se obvesti z obvestilnim pismom, ki se mu izroči zaprto, plačati pa mora obvestilno pristojbino 25 h. Obvestilo se razteza tudi na to, kar je zvedel poštni uslužbenec o vzroku, da se listina ni rešila.

Sedmo poglavje.

Sprejem se odreče; dostavljene pošiljatve, ali pošiljatve, po katere se je poslalo, se vrnejo.

I. Sprejem se odreče.

§ 171. Primeri.

1. Vsakemu je dano na voljo, da odreče sprejem zanj došlih pošiljatev brez navedbe vzroka.

2. Odreki sprejema se enači, ako se prejemnik brani:

a) sprejeti prejemalnico,

b) potrditi prejem,

c) podpisati povratnico ali izplačilno potrdilo, ali, ako zahteva, da se mu

d) izroči pošiljatev brez plačila poštne pristojbin in izdatkov, ki se je držé, ali za plačilo le enega dela, ali pred plačilom (§ 12, št. 1),

e) izroči s povzjetjem obremenjena pošiljatev, terjatvena listina ali odrezek karte s poštanim nalogom brez plačila povzjetja ali terjatvenega zneska, ali za plačilo v delnih zneskih, ali le enega dela, ali pred plačilom (§ 162, št. 1 in § 166, št. 1),

f) dovoli odpreti zaprto pošiljatev pred izročitvijo ali da jo odpre izročajoči poštni uslužbenec, kolikor ne določajo kaj drugega §§ 204 do 206.

3. Sprejem prejemalnice ne izključuje pravice, da se odkloni sprejem naznanjenega predmeta.

§ 172. Izjava, da se odreka sprejem.

1. Izjava, da se odreka sprejem, se mora podati, čim predloži poštni uslužbenec predmet

ob vročitvi ali, kadar se pride ponj, prejemniku, da ga prevzame. Odprte pošiljatve, katerih se drže poštne pristojbine ali izdatki, se prejemniku ne smejo predložiti tako, da more zvedeti za vsebino.

2. Ko se je pošiljatev vročila, ali ko se je prišlo ponjo, se morejo le naslednji predmeti dodatno zavrniti s pogojem, da so se v prvotnem ovoju ali omotu, da se niti na omotu, niti na pošiljlatvi drugače niti izpremenilo, razen zaznamka, omenjenega v št. 3 in da se vrnitev ni neopravičeno zakasnila:

a) navadne zaprte pisemske pošiljatve,

b) priporočene pisemske pošiljatve, vrednostna pisma in paketi, ki so se vročili nadomestnemu prejemniku, take pošiljatve s povzetjem pa le tako dolgo, dokler izročilni poštni urad še ni odpravil poštne nakaznice povzetja; za take pošiljatve s povzetjem, ki so se vzele nazaj, se vrne znesek povzetja.

Pošiljatve pisem in paketov s prepovedanimi žrebi ali z drugačno vsebino, ki se tiče udeležbe prepovedane loterije, se morejo zavrniti vsakčas tudi potem, ko so se odprle, toda, ne da bi mogel prejemnik pri pošiljlatvah, ki so bile obremenjene s povzetjem, zahtevati vrnitev zneska povzetja, ako je izročilni poštni urad že odpravil poštno nakaznico s povzetjem.

3. a) Odreko sprejema naj zaznamuje prejemnik na pošiljlatvi, pri paketih na poštni spremnici.

Zaznanek se mora glasiti: „sprejem se odreka“, ali „se ne sprejme“, ali „nazaj“; zakaj se ne sprejme, ne sme navajati zaznamka. Zaznamki s črkami, ki niso znane poštnemu uslužbencu, niso dopustni. Nedopustne zaznamke naredi poštni urad nečitljive.

b) Ako prejemnik odkloni namestiti zaznanek, ali, ako gre za odprte pošiljatve, katerih se drže pristojbine ali izdatki, mora poštni uslužbenec namestiti zaznanek in ga podpisati.

§ 173. Pristojbine.

Ob izročitvi plačane poštne pristojbine, izvzemši pristojbine za vročitev prejemalnice, ter izdatke, vrne poštni urad in obremeni s temi zneski zopet pošiljatve, kakor pred izročitvijo.

II. Dostavljene pošiljatve ali pošiljatve, po katere se je prišlo, se vrnejo.

§ 174. Vrnitev nepravilno izročenih pošiljatev.

Ako se je pošiljatev nepravilno izročila, jo vzame pošta nazaj, tudi, če je odprta, in vrne ob izročitvi pobrane pristojbine in izdatke in plača izterjani znesek povzetja nazaj, pošiljatev pa izroči pravilnemu prejemniku. Na pošiljlatvi naj prvi prejemnik namesti zaznanek o nepravilni izročitvi, ali, ako je to opustil, naj stori to poštni uslužbenec. Ob izročitvi vrednostnih pisem in paketov pravilnemu prejemniku se na njegovo zahtevanje dožene vsebina po določenih šestega dela.

§ 175. Dostavljene pošiljatve ali pošiljatve, po katere se je prišlo, se zopet oddajo na pošto.

Ako hoče prejemnik dostavljeno pošiljatev ali pošiljatev, po katero se je prišlo na pošto, dati pošiljaču po pošti nazaj, dodatna odreka sprejetja pa ni dopustna ali ni več dopustna, mora predmet na novo dati na pošto. Z navadnimi odprtimi pisemskimi pošiljlatvami, ki ne ustrezajo temu pogoju, se ravna, kakor da se ne morejo izročiti (§ 194, št. 1, e).

Tretji oddelek.

Posebne izročilne uredbe.

§ 176. Izročanje osebam, ki so podrejene posebnemu redu zavoda.

1. Izročanje vojaškim osebam.

Izročanje osebam moštva ter moštvu vojnih ladij je uravnano s posebnimi dogovori z vojaško upravo.

2. Oddajanje gojencem v vzgojevališčih in osebam v samostanih.

Pošiljatve za take osebe se izročajo na podstavi dogovorov, ki se ukrenejo s predstojniki zavodov, osebam, katerim so to naročili.

3. Izročanje bolnikom in negovancem v bolnicah in preskrbovalnicah.

Na te osebe naslovljene pošiljatve se smejo izročati, ako pravila zavoda ne dovoljujejo dostopa k bolniku ali negovancu, predstojniku zavoda,

njegovemu namestniku, ali drugi za to določeni osebi. Da je oseba določena za to, mora predstojnik zavoda izdati pismo in položiti na poštnem uradu.

4. Izročanje osebam, ki so v zaporu.

Izroča se sodnemu predstojniku, preiskovalnemu sodniku, upravitelju kaznilnice, ali predstojniku dotičnega oblastva.

§ 177. Izročanje poštnih pošiljatev, ki so zasežene.

Take pošiljatve se izročajo oblastvu, ki je izreklo zasego.

Četrty oddelek.

Poizvedovanje po pravilni izročitvi.

I. Pri priporočenih pisemskih pošiljativah, vrednostnih pismih, paketih, poštnih nakaznicah in poštnih nalogih.

§ 178. Uveljavljanje in izvršitev.

1. a) Pošiljač ima pravico zahtevati, da se uradno poizveduje po pravilni izročitvi pošiljatve s povpraševalnim pismom. To se lahko zahteva na vsakem poštnem uradu. Poštnemu uradu je pokazati oddajno potrdilo in navesti natančni naslov pošiljatve. Poštni urad potrdi na oddajnem potrdilu stavljeno zahtevo in pritisne krajni in dnevni pečat.

b) Ako je pošiljač naslovil zahtevo naravnost na pošto ravnateljstvo, se smatra, da je stavljena tistega dne, ki je razviden iz pečata prihoda na pošto ravnateljstvo.

2. Pri pošiljativah, ki so obremenjene s povzetjem in pri poštnih nalogih se razteza poizvedovanje tudi na pravilno preodkazanje zneska.

3. Pošiljaču se pismo naznani posledek poizvedovanja.

§ 179. Pristojbine.

1. Za poizvedovanje je plačati, razen pri kartah s poštnim nalogom, 25 h za vsako pošiljatev. Ako se povprašuje za več paketov, spadajočih k eni poštni spremnici, je plačati le navadno pristojbino.

2. Pristojbino je treba plačati naprej, v primerih § 178, št. 1, b, s tem, da se nalepijo znamke na pismo, s katerim se stavi zahteva.

3. Pristojbina se vrne, ako se je povpraševanje povzročilo po krivdi pošte.

4. Pri pošiljativah na povratnico ali izplačilno potrdilo ni plačati nikake pristojbine za zahtevo poizvedovanja, ako povratnica ali izplačilno potrdilo ni došlo nazaj v 14 dneh po dnevu oddaje.

II. Pri navadnih pisemskih pošiljativah.

§ 180. Pogoji poizvedovanja.

1. Po izročitvi navadnih pisemskih pošiljatev, se more poizvedovati na pošiljačevo ali prejemnikovo zahtevanje.

2. Ako se stavi zahteva na poštnem uradu, mora predlagatelj izpolniti vprašalno polo, ki se pošlje potem drugi stranki, naj da pojasnilo, in se potem s pojasnilom izroči predlagatelju.

3. Poizveduje se brezplačno.

Peti del.

Neizvršljivost izročitve.

Prvi oddelek.

Pošiljanje za adresatom.

§ 181. Primeri pošiljanja za adresatom; pogoji.

1. Ako je izročitev na kraju namembe neizvršljiva, ker je prejemnik izpremenil svoje stanovališče ali bivališče, se pošiljajo pošiljatve za njim v njegovo novo stanovališče ali bivališče po naslednjih določilih:

a) na njegovo zahtevanje.

Zahtevo mora izjaviti pismo. Ako ne zahteva trajnega pošiljanja za njim ali pošiljanja za določeno dobo, se ustavi po štirih tednih, na novo zahtevanje pa se nadaljuje. Prejemnik more zahtevanje tudi omejiti na določene vrste pošiljatev; zato velja § 141, št. 2. Pri poštnih nakaznicah lahko tudi zahteva, da se pošiljajo brzojavno za njim.

b) Brez njegovega zahtevanja.

Brez zahteve se pošiljajo pošiljatve razen paketov za adresatom, ako je znano novo stanovanjsko ali bivališče.

c) Na pošiljačevo zahtevanje.

Ako je pošiljač vnaprej zahteval, da se pošlje pošiljatev za adresatom, se to zgodi, ako je znano novo stanovanjsko ali bivališče; razen tega, ako je pošiljač po §§ 105 do 109 navedel drug kraj namembe.

2. Za adresatom se ne pošilja:

a) Ako je pošiljač to izrečno izključil z zahtevo ob ali po oddaji;

b) ako prejemnik to izključi s pismeno izjavo izročilnemu poštному uradu. Prejemnik more pošiljanje za njim izključiti trajno ali začasno in omejiti izključitev na določene vrste pošiljatev (§ 141, št. 2);

c) ako je to izključeno po poštнем redu.

3. Ako prideta na izročilni poštni urad glede pošiljanja za adresatom nasprotujoči si zahtevi prejemnika in pošiljača, je merodajna pošiljačeva zahteva.

§ 182. Posebni zaukazi o izročanju na novem kraju namembe.

1. Na novem kraju namembe se preračunijo na novo vsi rokovi in ležarine prosti čas po določenih četrtega dela.

2. Novi izročilni poštni urad opravlja brzo vročitev:

a) ako jo zahteva prejemnik na novem kraju namembe;

b) ako zahteva pošiljač ali prejemnik poštne nakaznice, da se pošlje brzojavno za njim;

c) pri paketih z živimi živalimi, ki so se poslali za adresatom, ako terjajo okolnosti;

končno

d) ako se pošiljatev, ki jo je vročiti po brzem slu, na prvotnem kraju namembe ni vročila po brzem slu.

§ 183. Pristojbine, zneski povzetja in izdatki.

1. Pristojbine, zneski povzetja in izdatki, s katerimi je bila pošiljatev obremenjena, ko se je poslala za adresatom, ostanejo na njej.

2. a) Za pošiljanje za adresatom ni zaračunati novih pristojbin.

b) Izjeme od tega:

1° Paketi se obremenjajo od kraja do kraja namembe s težno pristojbino brez pribitka in paketi z navedbo vrednosti tudi s pristojbino od vrednosti; to pa ne velja za pakete vojaškim osebam moštva, ki jih je pošiljati za adresati zaradi izprememb garnizije, premikanja čet ali manevrov;

2° za poštne nakaznice, ki se pošiljajo brzojavno za adresatom, se preračunajo pristojbine kakor za nove, na polni znesek glaseče se brzojavne poštne nakaznice in se odbijajo od nakaznega zneska.

Drugi oddelek.**Nevročljivost.****I. Obča določila.****§ 184. Nastop nevročljivosti.**

Pošiljatve, ki so pripravljene za izročitev, je smatrati za nevročljive:

1. Ako se prejemnik končnoveljavno ni mogel poizvedeti;

2. ako je izpremenil svoje stanovanjsko ali bivališče in ni mogoče ali ni dopustno pošiljati za njim;

3. ako se ne more izročati po določenih četrtega dela;

4. ako sicer nastopi dogodek, ki ima po poštнем redu posledico, da se ravna s pošiljativo, kakor da se ne more vročiti.

II. Nadaljnje ravnanje s pošiljatkami, ako je pošiljač stavil zahtevo za primer nevročljivosti.

A. Ako je pošiljač stavil zahtevo o oddaji (§ 104).

§ 185. Izvršitev zahteve.

1. Ako je pošiljač pošiljatve ob oddaji stavil za primer nevročljivosti zahtevo, ki je po poštнем redu dopustna, je merodajna ta zahteva po nastopu nevročljivosti.

2. Ako je pošiljač prepustil pošiljatev pošti, se vsebina otuji, drugače izkoristi ali uniči. Do-

seženo izkupilo, ter najdena gotovina se prevzame v prid poštni blagajnici.

3. Izvršitev zahteve, ki jo je stavil pošiljač v prometu poštnega naloga, določa § 170.

B. Dodatna odredba pošiljača.

a) O nevročljivih paketih.

§ 186. Dobi se pošiljačeva odredba.

1. Pri paketih se po nastopu nevročljivosti dobi pošiljačeva odredba o nadaljnjem ravnanju ž njo, ako ni pošiljač že vnaprej stavil za ta primer dopustne zahteve.

2. V ta namen obvesti izročilni poštni urad pošiljača s posredovanjem njegovega pristojnega poštnega urada takoj o nastopu in vzroku nevročljivosti. Ako nastopi nevročljivost, ker je potekel rok dviganja, more izročilni poštni urad odložiti obvestilo, toda k večjemu za en teden čez rok dviganja, ako je upravičeno smatrati, da se more v tem času pošiljatev izročiti.

3. Obvesti se z obvestilnim pismom, ki se izroči pošiljaču zaprto, ako plača obvestilno pristojbino 25 h. Ako gre za več paketov, ki prihajajo od istega pošiljača in so hkratu oddani na isti naslov, se pobere pristojbina le enkrat.

4. Pošiljač mora svojo odredbo zapisati na ustreznem mestu obvestila in jo v sedmih dneh po prejemu obvestila z oddajnim potrdilom izročiti poštnemu uradu; ta urad zaznamuje odredbo v oddajnem potrdilu in mu ga zopet vrne. Pozneje izročene odredbe se ne vpoštevajo.

Druga oblika odredbe, zlasti neposrednje naročilo pošiljača izročilnemu poštnemu uradu, ni dopustna; odredba, ki temu uradu ne dojde po predpisani poti, se pošlje oddajnemu poštnemu uradu v redno obravnavanje, kar pa ne izpreminja ravnanja s paketom samim.

5. Gledé paketov z živimi živalimi se opozarja na dodatek 2.

6. Med tem časom leži paket na poštnem uradu; ležarina teče dalje.

§ 187. Dopustne odredbe pošiljača.

1. Pošiljač sme odrediti:

a) da se naslov popravi ali popolni,

b) da se še enkrat poskusi vročiti prejemniku,

c) da se izroči paket drugemu prejemniku v istem kraju,

d) da se pošlje v drug kraj in tam izroči ali prvotnemu prejemniku ali drugi osebi,

e) da se izroči s povzetjem obremenjeni paket prvotnemu prejemniku ali drugi osebi, če plača nižji nego prvotni znesek povzetja, ali brez povzetja,

f) da se paket, ki ga prejemnik ni sprejel zaradi obremenitve s pristojbinami ali izdatki, njemu izroči brez pristojbin ali izdatkov,

g) da se vsebina paketa otuji na njegov račun po poštnem redu,

h) da se mu pošlje paket nazaj v njegovo sedanje bivališče ali v drug kraj;

končno more

i) paket prepustiti pošti.

2. Pošiljač sme v svoji izjavi navesti hkratu k večjemu dve izmed odred pod a—i, izmed katerih je izvršiti drugo, ako prva ni izvršljiva.

3. Pošiljač mora v primeru št. 1, f, ob izročitvi svoje odredbe poštnemu uradu plačati pristojbine ali izdatke, katerih hoče prejemnika odvezati.

§ 188. Izvrševanje odredb.

1. Pošiljačeva odredba, ki pride na izročilni poštni urad, je edino merodajna za nadaljnje ravnanje s pošiljateljivo. Dotlej se morejo za nevročljive zglašeni paketi izročiti prejemniku na njegovo zahtevanje ali poslati za njim. Pošiljač se obvesti o tem in pri tem se mu vrnejo eventualno plačane pristojbine ali stroški; za obvestilno pismo pobrana pristojbina ostane pošti.

2. Ako je v prvotnem kraju preračunati nove robove dviganja, je za to merodajen prihod pošiljačeve odredbe.

3. Ako je pošiljač prepustil pošiljatev pošti, se vsebina otuji, drugače izkoristi ali uniči. Do-seženo izkupilo, ter najdena gotovina se prevzame v prid poštni blagajnici.

b) O nerešenih terjatvenih listinah.

§ 189. Pošiljačeva odredba; izvršitev.

1. Pošiljač pisma s poštnim nalogom, ki je ob oddaji zahteval obvestilo, ako se ne reši, in je sprejel na to nanašajoče se obvestilno pismo (§ 170), more v sedmih dneh po obvestilu izročiti poštnemu uradu, ki mu je izročil pismo, odredbo o nadaljnjem ravnanju s terjatveno listino, da jo izvrši izročilni poštni urad. Odredbo mora poodčititi na obvestilnem pismu in, ko jo izroči poštnemu uradu, pokazati oddajno potrdilo; to potrdilo se mu vrne, ko je poštni urad v njem zabeležil odredbo.

2. Naročevalec more odrediti, da se listina

a) še enkrat predloži, ali

b) dalje odda drugi, z imenom navedeni osebi, ne da bi se znesek izterjal, ali

c) da se mu pošlje takoj nazaj.

3. Vsaka listina, gledé katere je zahteval pošiljač obvestila, ako se ni rešila, ostane na poštnem uradu tako dolgo, da je mogla priti odredba oziraje se na rok, ki gre pošiljaču po št. 1.

4. Pošiljačeva odredba, ki pride na izročilni poštni urad, je edino merodajna za nadaljnje ravnanje z listino. Dotlej more prejemnik listino rešiti, ali pa se more na njegovo zahtevanje poslati za njim.

Tretji oddelek.

Vračanje.

§ 190. Primeri vračanja.

1. Vrača se:

a) ako je to izrečno zaukazano s poštnim redom;

b) ako se tudi na podstavi zahteve, ki jo je stavil pošiljač vnaprej ali po oddaji, pošiljatev ne more izročiti in ako zahteva ne ukazuje drugega ravnanja, ali ako zahteva sama zaukazuje, da se pošiljatev vrne;

c) pri paketih, ki so zglaseni za nevročljive, ako prejme izročilni poštni urad vest, da se obvestilo ni moglo vročiti pošiljaču ali da ustrezno roku ni določil nič dopustnega;

d) pri drugih nego pri pošiljativah pod b in c, ako se dožene nastop nevročljivosti.

2. Poštne nakaznice s povzetjem in nalogom se ne vračajo. Z nevročljivimi pošiljativami, v katerih so prepovedani žrebi in dr. (§ 172, št. 2 b) se ravna po obstoječih predpisih.

§ 191. Izvršitev.

1. Pošiljatev se mora poslati brez odloga nazaj, ko so nastopili pogoji za to. Ako pri paketih, zglasenih za nevročljive (§ 190, št. 1, c), obvestilo ne pride v primernem roku, se pristojni poštni urad opomni na rešitev; preden ne pride obvestilo, se paket ne sme poslati nazaj. Pri pošiljativah, oznamenjenih v § 190, št. 1, d), se more vrnitev odložiti po istih pogojih in na isti čas kakor pri paketih odprava poročila o nevročljivosti (§ 186, št. 2).

2. Vzrok, zakaj se izročitev ne more izvršiti, se zaznamuje na pošiljativi in poštni spremnici, na poštni ali poštni plačilni nakaznici in pri terjatvenih listinah na listku, ki je pridejan listini.

3. Pošiljatev se vrne v kraj oddaje; ako je pa v napisu naveden drug kraj za pošiljačevo stanovališče ali bivališče, ali ako je pošiljač v svoji odredbi oznamenil drug kraj, se pošlje naravnost v ta kraj.

4. Za nevročljive plačilne nakaznice poštnega hranilničnega urada veljajo posebni predpisi.

§ 192. Pristojbine.

1. Pristojbine in stroški, s katerimi je bila pošiljatev obremenjena, ko se je poslala nazaj, ostanejo na njej.

2. Za vračanje se zaračunajo nove pristojbine le pri paketih. Obremenijo se s težno pristojbino brez pribitka in paketi z navadbo vrednosti tudi s pristojbino od vrednosti.

§ 193. Pošiljatev se da pošiljaču nazaj.

1. Pošiljatev se dajo pošiljaču nazaj, ako je njegov naslov razviden na pošiljativi ali ako se more gotovo poizvedeti iz zunanje kakovosti pošiljatev (pečat, pisava in dr.). Ako je treba, se pošlje na njegove stroške za njim.

2. Pošiljatev se da pošiljaču nazaj po predpisih, ki veljajo za izročanje prejemniku. Kadar

se izplačajo poštne nakaznice nazaj, se razen tega odvzame oddajnica ali pa se zaznamuje v oddajni knjigi ali oddajni poli, da se je nakaznica plačala nazaj; ako pošiljač ne more predložiti oddajnega potrdila, ali, ako je kak pomislek zoper pristnost poštne nakaznice, se vrne denar šele, čim je dognano, da je v knjigah pošte vpisano, da se je znesek oddal, da se pa še ni zaračunil, da se je izplačal.

3. Ako je dospelo za pošiljača večje število pisemskih pošiljatev nazaj, more poštni urad položiti vročitev na kasnejši, manj obremenjeni dostavni obhod, da se ne škoduje vročevalni službi. Ako gre za večjo množino ne nujnih tiskovin, naj se vročitev opusti, če terjajo to obratne razmere poštnega urada, in pošiljač naj se obvesti le o njih prihodu s pozivom, naj pride ali pošlje sam ponje na poštni urad; poštni urad mora za to določiti rok k večjemu enega tedna. Ako ne ustreže pozivu, velja, da so tiskovine prepuščene pošti in poštni urad jih izrabi ali ako to ni mogoče, uniči. Isto velja ako si je pošiljač pridržal, da pride ali pošlje po take tiskovine, pa najkasneje v enem tednu ne pride ali ne pošlje ponje.

Četrti oddelek.

Neizročljivost.

§ 194. Primeri neizročljivosti.

1. Za neizročljive je smatrati:

- a) nazaj došle pošiljatve, kojih pošiljač se ne more poizvedeti (skupina A), ali
- b) ki se iz drugega vzroka niso mogle izročiti pošiljaču (skupina B);
- c) poštne nakaznice s povzetjem in nalogom, kojih prejemnik se ne more poizvedeti (skupina C), ali
- d) ki se iz drugega vzroka niso mogle izročiti (skupina D);
- e) pošiljatve, s katerimi je po izrečnem določilu poštnega reda ravnati, kakor da se ne morejo izročiti (skupina E).

2. Neizročljive pošiljatve se predložijo poštenu ravnateljstvu, in tam se ravna ž njimi po določilih §§ 195—203.

Pristojbine in stroški, s katerimi je obremenjena neizročljiva pošiljatev, ostanejo na pošiljati, kadar se predloži poštenu ravnateljstvu.

Za vpošiljanje poštenu ravnateljstvu se ne zaračunajo nove pristojbine.

Skupina A.

§ 195. Pisma in paketi; terjatvene listine.

1. Pisma in pakete skupine A odpirajo na pošttem ravnateljstvu uradniki, katerim je to posebno naročeno, da bi se po napisu ali podpisu in kraju poizvedel pošiljač in da se dožene, ali so v pošiljati denar, vrednostni papirji, druge listine ali predmeti z vrednostjo; uradnikom je prepovedano pregledovati vsebino natančneje, nego je potrebno za ta namen.

2. Ravnanje, ako se more poizvedeti pošiljač, ko se je pošiljatev odprla:

Pošiljatve se takoj po izvršitvi poizvedbenega postopanja zapró s službenim pečatom ali pečatnimi znamkami in se vrnejo pošiljačem po pristojnem pošttem uradu, zaračunivši jim le pristojbine in stroške, s katerimi je bila pošiljatev nazadnje obremenjena. Ako se pošiljač brani vzeti pošiljatev nazaj, ali ako se mu iz drugega vzroka ne more izročiti, se ravna po § 198, št. 2.

3. Ravnanje, ako se pošiljač ne more poizvedeti tudi potem, ko se je pošiljatev odprla:

a) Pri navadnih pismih, v katerih ni niti denarja, niti vrednostnih papirjev, drugih listin ali predmetov z vrednostjo.

Ta pisma ostanejo tri mesce hranjena na pošttem ravnateljstvu; ako se nakopiči velika množina takih pošiljatev, se more rok skrajšati na dva mesca ali en mesec. Rok se začne s prvim dnem mesca, ki sledi dnevu, katerega se je pošiljatev odprla. Do konca roka jih morejo pošiljači terjati nazaj. Vrača jih pristojni poštni urad; pri tem se zaračunajo le pristojbine in stroški, s katerimi je bila pošiljatev nazadnje obremenjena.

b) Pri navadnih pismih, v katerih so stvari, omenjene pod a), pri priporočenih pismih, vrednostnih pismih in paketih, ter pri terjatvenih listinah.

Hranjene ostanejo eno leto na pošttem ravnateljstvu; le inozemske veljavne denarne vrste in inozemske nerabljene poštne znamke se takoj otujijo v kaki banki in izkupilo se hrani.

Da leže pošiljatve na pošttem ravnateljstvu, se objavi z enkratnim razglasom, ki navaja njihove znake, v uradnem listu, ki izhaja v okraju poštnega ravnateljstva. Enoletni rok ležanja se začne s prvim dnem mesca, ki sledi objavi. Ako se terja pošiljatev nazaj, se vrne, eventualno z izkupilom za otujene znamke in denarne vrste, po pristojnem pošttem uradu, po okolišnih zaračunivši

pristojbine in stroške, s katerimi je bila obremenjena nazadnje. Obresti se ne plačujejo, stroški razglasitve ali hrambe, se ne računijo.

4. Ravnanje, ako se pošiljatve do preteka hrambenih rokov niso terjale nazaj

a) pri pošiljativah pod št. 3 a):

Te pošiljatve se pod nadzorstvom uničijo takoj po preteku roka.

b) Pri pošiljativah pod št. 3 b):

1° Za prodajo pripravna vsebina se otuji po pogojih, ki jih je ustanovila pošta. Izkupilo ter izkupilo za inozemske znamke in denarne vrste (št. 3 b) in v pošiljati morda najdeno gotovino more pošiljač terjati v treh letih. Ta rok sledi neposrednje enoletnemu roku ležanja št. 3 b. Terjani novci se pošljejo pošiljaču po pristojnem poštne uradu, odbivši pristojbine in stroške, ki gredo pošti, in stroške pošiljanja; obresti se ne plačujejo, stroški razglasitve in hrambe se ne računijo. Po preteku roka zapade denar pošti; pripadajoči izkazi se uničijo.

2° Najdene listine, izpričevala in dr. ter terjatvene listine hrani poštno ravnateljstvo še določen čas po svojem prevdarku za pošiljača na njegovo nevarnost. Po preteku tega časa se uničijo pod nadzorstvom. Pošiljačeve zahteve se morejo torej upoštevati le, ako se stavijo v teku tega časa. Nazaj terjane predmete vrne pristojni poštni urad, eventualno zaračunivši pristojbine in stroške, s katerimi je bila pošiljatev nazadnje obremenjena, in stroške za pošiljanje.

3° Druga, ne za prodajanje pripravna vsebina se izkoristi po preudarku poštnega ravnateljstva, ako pa to ni mogoče, se uniči.

§ 196. Dopisnice, tiskovine, opravični papirji in poskuski blaga.

1. Navadne tiskovine in poskuski blaga se izrabijo na pripraven način, kolikor pripušča to njihova kakovost, take neporabne pošiljatve in navadne dopisnice, opravični papirji in mešane pošiljatve pa se uničijo pod nadzorstvom.

2. S priporočenimi dopisnicami, tiskovinami, poskuski blaga, opravičnimi papirji in mešanimi pošiljativami se ravna kakor s priporočenimi pismi, kojih pošiljač se ne more poizvedeti, ko so se odprla.

§ 197. Navadne in brzojavne poštne nakaznice.

1. Da leže take poštne nakaznice na poštne ravnateljstvu, se javno naznani z razglasom (§ 195, št. 3, b), da more pošiljač v teku enoletnega roka ležanja terjati znesek nazaj.

2. Ako se terja znesek po javnem razglasu nazaj, se vrne, odbivši pristojbine, ki se morda držé poštne nakaznice, po pristojnem poštne uradu.

3. Z zneski, ki se v teku enoletnega roka niso terjali nazaj, more pošiljač razpolagati še tri leta. Novi rok sledi neposrednje enoletnemu roku. Vrne se po pristojnem poštne uradu, odbivši pristojbine, ki se morda držé poštne nakaznice, in stroške pošiljanja. Po preteku roka zapadejo novci pošti; pripadajoči izkazi se uničijo.

4. Obresti se ne plačujejo, stroški razglasitve ali hrambe se ne računijo.

Skupina B.

§ 198. Pisma in paketi; terjatvene listine.

1. Pisma in pakete skupine B (§ 195, št. 1) odpirajo uradniki, da se dožene, ali so v njih denar, vrednostni papirji, druge listine ali predmeti z vrednostjo; pregledovati jih dalje nego je potrebno za ta namen, uradnikom ni dovoljeno.

2. a) Vsečina, ki je pripravna za prodajo, se otuji po pogojih, ki jih je ustanovila pošta. Izkupilo in v pošiljati morda najdeno gotovino more pošiljač terjati v teku treh let. Ta rok se začne s prvim dnem mesca, ki sledi otujitvi. V ostalem velja § 195, št. 4, b, 1°.

b) Za najdene listine, izpričevala in dr., ter za terjatvene listine velja § 195, št. 4, b, 2°.

c) Z vsebino, ki ni pripravna za prodajo, se ravna po § 195, št. 4, b, 3°.

§ 199. Dopisnice, tiskovine, opravični papirji in poskuski blaga.

1. Navadne tiskovine in poskuski blaga se izrabijo po preudarku poštne ravnateljstva, kolikor dopušča to njihova kakovost, ako pa to ni mogoče, se uničijo.

2. Navadne in priporočene dopisnice, priporočene tiskovine in poskuski blaga ter navadni in priporočeni opravični papirji ter mešane pošiljatve se uničijo pod nadzorstvom.

§ 200. Navadne in brzojavne pošne nakaznice.

Pošiljači morejo zneske k takim poštnim nakaznicam terjati nazaj v teku treh let. Ta rok se začne s prvim dnem mesca, ki sledi predložitvi nakaznice poštnemu ravnateljstvu. V ostalem velja § 197, št. 3 in 4.

Skupina C.

§ 201. Poštne nakaznice s povzetjem in nalogom.

1. Da leže take poštne nakaznice na poštnem ravnateljstvu, se javno naznani z razglasom (§ 195, št. 3, b), da more pošiljač pošiljatve s povzetjem ali poštne naloga terjati znesek v teku enoletnega roka ležanja.

2. Ako se terja znesek po javnem razglasu nazaj, se vrne, odbivši pristojbine, ki se morda držé poštne nakaznice, po pristojnem poštnem uradu.

3. Z zneski, ki se niso terjali nazaj, se ravna po § 197, št. 3 in 4.

Skupina D.

§ 202. Poštne nakaznice s povzetjem in nalogom.

Zneski k takim poštnim nakaznicam se morejo terjati nazaj v teku treh let. Ta rok se začne s prvim dnem mesca, ki sledi predložitvi nakaznice poštnemu ravnateljstvu. V ostalem velja § 197, št. 3 in 4; pravico razpolaganja ima pošiljač pošiljatve s povzetjem ali poštne naloga.

Skupina E.

§ 203. Postopanje.

1. S takimi pošiljatkami se ravna zmislo primerno po določilih za skupino A.

2. Po § 27, št. 5, b, in § 29, št. 5 b, neizročljive pošiljatve je odpreti na poštnem uradu,

kateremu so se zdele sumljive, privzemši neudeleženo pričo; pregledovati pošiljatev dalje, nego je potrebno, da se dožene domnevana nedopustna vsebina, pa ni dovoljeno. Ako se sumnja ne potrdi, je pošiljatev na novo zamotati na stroške pošte, jo opremiti z uradnim zaznamkom, zakaj se je odprla, in jo nemudoma poslati dalje.

Šesti del.

Posebni prigodki v poštnem prometu.

§ 204. Na vrednostnih pismih in paketih po oddaji opaženi nedostatki.

Ako se opazijo na vrednostnih pismih ali paketih po oddaji zunanji nedostatki, ki bi mogli imeti za posledico jamstvo pošte za zmanjšanje ali poškodovanje, se ravna tako-le:

1. Ako se opazijo taki nedostatki med poštnim prevažanjem:

a) pošiljatev se preišče in sicer, ako je še na kraju oddaje, na oddajnem poštnem uradu; drugače se preiskujejo vrednostna pisma in paketi z navedbo vsebine „spisi“, vedno na izročilnem poštnem uradu, drugi paketi pa na poštnem uradu med potom, ali na izročilnem poštnem uradu.

b) Preiskavi se privzame na oddajnem poštnem uradu pošiljač, na izročilnem poštnem uradu prejemnik, ako jih pa ni mogoče pritegniti, neudeležena priča. To se zgodi vselej, kadar se odpre pošiljatev med potom. Po potrebi se more privzeti tudi izvedenec.

c) Vrednostna pisma ali pakete z navedbo vsebine „spisi“ sme odpreti le pošiljač ali prejemnik.

d) Preiskava se razteza na zunanjo kakovost, težo, na notranji omot, vsebino in, kolikor je to mogoče, na vzrok, čas poškodbe in na višino eventualne škode. Poštnim uslužbencem je prepovedano vpogledati pismena poročila, ki so v pošiljati.

e) O posledku se napiše pismen izvid in udeleženci ga podpišejo. O posledku spotoma izvršene preiskave obvesti prejemnika izročilni poštni urad in ga pozove, naj sam pride tja po pošiljatev.

f) Stroški za nov omot ali za novo zaporo ter izdatki za izvedenca obremenjajo pošiljatev, ako je pošiljač kriv nedostatka.

2. Ako prevzemnik opazi take nedostatke ob izročitvi:

a) Ako opazi tak nedostatek ob izročitvi vrednostnega pisma ali paketa prejemnik in, če se je najprej izročila le prejemalnica, tisti, ki dvigne pošiljatev ali pride ponjo, more, preden jo prevzame, zahtevati, da se pošiljatev preišče na izročilnem poštne uradu.

b) Za preiskavo veljajo zmislu primerno določila pod št. 1, a—e.

3. Ako opazi tak nedostatek nadomestni prejemnik ob vročitvi vrednostnega pisma ali paketa, se mu ne izroči pošiljatev, temveč se prinese nazaj na poštne urad. Urad obvesti prejemnika, da pride sam na poštne urad; v ostalem veljajo zmislu primerno določila pod št. 1.

§ 205. Ravnanje ob izročitvi vrednostnega pisma, ki se je oddalo s pritepečatom.

1. Prejemnik ima pravico, vrednostno pismo odpreti v navzočnosti poštne uslužbenca brez poškodovanja pečata s tem, da prereže ovoj pisma, in prešteti vsebino.

2. Ako se pokaže primanjkljaj vsebine, velja, ako se odpre vrednostno pismo na poštne uradu, § 204, št. 1, d in e. Ako je vrednostno pismo vročil vročevalec, mora vsebino denarja še enkrat natančno prešteti, natančno ogledati ovoj pisma in ostale vložke, ko se je prepričal o resničnem primanjkljaju, ali zapisati izvid, ako ima pravico za to, in ga dati podpisati tudi prejemniku, drugače pa vrednostno pismo, skrbno hranjeno, vzeti seboj in prejemnika pozvati, naj gre takoj z njim na poštne urad ali naj pride ob naznanjenem mu času na poštne urad, da se zapiše izvid.

§ 206. Manjše škode na omotu ali na zapori pošiljatev.

1. Ako se opazijo zunanje škode na omotu ali na zapori, ki spravljajo vsebino v nevarnost, more pošta, toda ne da bi prevzela kako dolžnost, po možnosti popraviti škode, eventualno pustiti prvotni omot in pošiljatev na novo zamotati. Prejemnik se more pozvati, naj pošiljatev, za katere

jamči pošta, sam sprejme na izročilnem poštne uradu. Ako želi, da se odpró, se ravna po § 204.

2. Stroški za nov omot ali za novo zaporo obremenjajo pošiljatev, ako je pošiljač kriv nedostatka.

§ 207. Prodaja ali uničba pošiljatev.

1. a) Ako je pri paketu z vsebino, ki se lahko izpridi, nevarnost, da se izpridi, dokler je pošiljatev v področju pošte, se poskusi, da se prodaja za pošiljačev račun, ako mogoče na dražbi; ako se izpridi vsebina še pred tem poskusom, ali ako je ni mogoče prodati, se pošiljatev uniči. Odločba je prepuščena poštne uradu, ki mora poprašati izvedenca, kolikor to terjajo okoliščini. Pošta ne prevzema jamstva za to, da se prodaja pravočasno, ali da se doseže določeno izkupilo.

b) Ista načela veljajo, ako zahteva pošiljač paketa, da se prodaja, ako bi se ne mogel vročiti.

c) Pošiljač se obvesti o posledku in izkupilo se mu pošlje s poštne nakaznico; zanjo pripadajoča pristojbina se preračuni po višini celega zneska izkupila in se s ceno za obrazec poštne nakaznice vred pobere z odbitkom.

2. Ako je pri paketu nevarnost, da se spridi le en del vsebine, ki ga je mogoče ali bi bilo dobro ločiti ga od drugega dela, se prodaja ali uniči po načelih pod št. 1 le ogroženi del, drugi del pa se zamota na novo. Prejemnik se obvesti o posledku in pri tem se mu izroči eventualno izkupilo (št. 1, c) ter ostanek pošiljatev.

§ 208. Manjkajoče priporočene pisemske pošiljatev, vrednostna pisma in paketi.

Ako pošta med prevažanjem dožene, da določne pošiljatev ni, se po potrebi obvesti pošiljač za to, da bi se od njega dobilo natančnejše pojasnilo o njej in da bi se s tem olajšalo, da se najde; to obvestilo ne nadomešča priglasitve zahteve, osnovane na jamstvu pošte.

§ 209. Manjkajoče ali poškodovane poštne in plačilne nakaznice.

1. Ako pošta dožene,

a) da se je poštne nakaznica v njenem področju izgubila ali bistveno poškodovala ali izpremenila, ali

b) ako je za prejemalnico izročeno poštno nakaznico

1° izgubil prejemnik ali

2° ako se ob predložitvi v izplačilo pokaže, da se je bistveno poškodovala ali izpremenila.

se kljub temu izplača, ako je dognano, da je v knjigah poštne urada vpisano, da se je znesek oddal, pa še ni zaračunjeno, da je izplačan.

2. V primeru št. 1, a, se izplača znesek poštne nakaznice s povzetjem ali nalogom tistemu, kateremu jo je bilo preodkazati po zahtevi pošiljača pošiljatve s povzetjem ali poštne naloga. Pri drugi poštni nakaznici se popraša pošiljač, ali naj se znesek izplača prejemniku ali naj se vrne njemu; ako se pošiljač o tem ni pisмено izjavil v sedmih dnevih po prejemu obvestila, se izplača prejemniku.

3. Da se dožene po št. 1, zadnji odstavek, velja naslednje:

a) V primeru št. 1, b, 1°, ukrene poštni urad, čim se mu je priglasila izguba, da se dožene, ako izgubitelj dokaže svojo upravičenost in počaka dotlej s plačilom, tudi ako bi se poštna nakaznica med tem časom predložila poštному uradu. V poslednjem primeru se poštna nakaznica z opozorilom na postopanje dognanja odvzame, prejem pa se potrdi.

b) V primeru št. 1, b, 2°, ukrene poštni urad, da se dožene, čim se mu predloži pokvarjena ali izpremenjena poštna nakaznica in počaka dotlej s plačilom. Poštno nakaznico odvzame poštni urad.

c) Za posredovanje poštne urada se pobere od prejemnika pristojbina 25 h.

4. Ako se poškoduje ali izpremeni ali izgubi plačilna nakaznica, veljajo posebni predpisi.

§ 210. Manjkajoče ali poškodovane prejemalnice za priporočene pisemske pošiljatve, vrednostna pisma, pakete in terjatvene listine.

Ako se taka prejemalnica pri prejemniku izgubi ali ako se pri njem tako poškoduje ali izpremeni, da manjkajo bistvene sestavine ali da bistveni znaki ali vpisi niso čitljivi, se izda na prijavo izgube ali na predložbo poškodovane prejemalnice, nadomestna prejemalnica in se izroči prejemniku, ako treba, ko se je vnovič dokazala

identičnost, ako ni pomisleka. Pošiljatev sama se izroči le, ako se izroči nadomestna prejemalnica in morda pozneje na poštнем uradu predložena prvotna prejemalnica se odvzame.

§ 211. Poštne pošiljatve brez naslova.

1. V področju pošte najdene pošiljatve, ki sploh nimajo naslova, ali ki imajo tako pomanjkljiv naslov, da niso niti priprave, da bi se pošiljale naprej, se vrnejo pošiljaču, da jih popolni, ako se more iz zunanje kakovosti pošiljatve (zaznamek pošiljača, pečat, pisava in dr.) gotovo poizvedeti in ako se naslov ne more popolniti s tem, da se le popraša pri pošiljaču.

2. Ako zunanja kakovost ne nudi nikake opore, da bi se poizvedel pošiljač, se ravna s tako pošiljatvijo, kakor da se ne more izročiti. Za pakete velja naslednje:

a) Predložijo se pristojni zглаševalnici za pakete.

b) Ako je za vsebino navedeno „Spisi“, predloži zглаševalnica paket takoj poštному ravnateljstvu, ki začne potem postopati po § 195.

c) Pri drugih paketih poskusi sama dognati pošiljača ali prejemnika. Ako se to ne da drugače doseči, se paket odpre, privzemši kako pričo.

1° Ako se posreči dognati prejemnika, se mu pošlje paket; ako se dožene le pošiljač, prejme paket nazaj po pristojnem poštному uradu. V obeh primerih se zaračunijo le pristojbine in stroški, s katerimi je bil paket obremenjen, preden se je predložil zглаševalnici za pakete.

2° Ako se ne posreči dognati prejemnika ali pošiljača in ako je paketu priloženo zaprto pismo brez naslova, se predloži poštному ravnateljstvu, da se poizve pošiljač po § 195, št. 1. Ako se poizve pošiljač, postopa zглаševalnica za pakete po 1°.

3° Ako se ne dožene, se paket predloži poštному ravnateljstvu in tam se ravna ž njim po § 195, št. 3, b.

§ 212. Najdeni predmeti.

1. V krajnem področju pošte najdeni predmeti, ki so po okolišnih brezdvomno iz kake pošiljatve, se združijo ž njo. Pošiljatev se obremeni le s stroški, da se zopet zamota, ako se je to

dogodilo, ker je pošiljač paket nezadostno zamotal. Ako se predmet ne more več združiti s pošiljateljico, se skrbi zato, da predmet dojde prejemniku ali pošiljaču. Ako se poštenu uradu ne posreči, da bi dognal dotično pošiljatev, se ravna s predmetom po § 195, št. 3 b.

2. Z drugimi v krajevnem področju pošte najdenimi predmeti se ravna, ako so poizvedovanja brez uspeha, ki jih je uvedel poštni urad, po oblih predpisih o najdenju izgubljenih rečij.

3. Predmete, ki se izpridijo, je kar najbolje prodati.

Sedmi del.

Jamstvo.

I. Pri službenih strokah, uravnanih s pošt-nim redom.

§ 213. Obseg.

1. Pošta daje odškodnino le v naslednjih primerih:

a) za izgubo priporočenih pisemskih pošiljatev; odškodnina znaša 50 K za eno pošiljatev, brez ozira na njeno vrednost;

b) za izgubo, zmanjšanje ali poškodbo vrednostnih pisem in paketov (oddanih ne s posebno pažnjo ali s posebno pažnjo) z navedbo vrednosti ali brez nje; odškoduje se le kvečjemu navadna vrednost na kraju in ob času oddaje, toda:

1° ako se je navedla vrednost, nikdar več nego ta vrednost. Pri papirjih, ki imajo kurz in ki se glasé na imetnika, se povrne kvečjemu kurzna vrednost blaga in le s pogojem, da se pošti pravomočno izroče vse pravice iz vrednostnega papirja in da se ji z naznanilom znakov, izročitvijo pripomočkov itd. omogoči, da uvede postopanje za amortizacijo. Pri drugih vrednostnih papirjih in drugačnih listinah (vložne knjižice, menice, zadolžnice in dr.), se povrne le stroški, ki so potrebni, da se na novo pravno veljavno izdajo papirji ali listine ali da se odstranijo zapreke, ki nasprotujejo, da se izterja terjatev, če se izgubi papir ali listina. Ako obnovev ni mogoča brez krivde tistega, ki ima pravico do odškodnine, se povrne res prizadeta škoda;

2° ako pri paketih ni navedena vrednost, ne več nego za paket do 3 kg 15 K, čez 3 do

5 kg 25 K, čez 5 kg za vsak kilogram cele pošiljatev 5 K; pri tem se računi del kilograma za polni kilogram;

c) pri poštuih nakaznicah jamči pošta za vplačani znesek;

d) pri pošiljativah s povzetjem:

1° za pošiljatev samo v enakih primerih in v enakem obsegu, kakor za enakovrstne pošiljatev brez povzetja;

2° ako se je pošiljatev, obremenjena s povzetjem, izročila prejemniku, ne da bi se pobral znesek povzetja, za res prizadeto škodo, toda le do zneska, na katerega se glasi povzetje;

3° za pobrani znesek, kakor pri poštui nakaznici;

e) pri pismih s pošt-nim nalogom:

1° za izgubo pisma s pošt-nim nalogom; za tako pismo velja tudi pismo, s katerim pošlje poštui urad terjatveno listino za adresatom ali nazaj; odškodnina znaša 50 K za eno pošiljatev, brez ozira na njeno vrednost;

2° ako se je terjatvena listina izročila prejemniku, ne da bi se pobral znesek terjatve, ali, ako je izginila na izročilnem pošt-nem uradu potem, ko se je odprlo pismo s pošt-nim nalogom, za res prizadeto škodo, toda le do zneska, ki ga je bilo pobrati od prejemnika, in s pridržkom, da odstopi pošiljač pošti svojo zahtevo zoper prejemnika;

3° za pobrani znesek kakor pri poštui nakaznici;

f) pri kartah s pošt-nim nalogom za pobrani znesek, kakor pri poštui nakaznici.

Druga nego pod a do f navedena odškodnina se ne daje; zlasti pošta ne jamči za izgubljeni dobiček, za zakasnitev v odpravi, prevažanju ali vročitvi itd.

2. Pri drugih nego spredaj oznamenjenih predmetih, zlasti pri pošiljativah, o katerih ni potrnila (razen št. 1, f) se ne daje odškodnina.

§ 214. Izključitev jamstva.

1. Obveznost pošte, dati odškodnino, je izključena, ako je izgubo, zmanjšanje, poškodbo itd. povzročil pošiljač ali prejemnik sam s tem, da je zanemarjal kako določilo, ki se tiče oddaje, izročitve ali prevažanja, ali kako drugače ali ako se je

to zgodilo zaradi naravne kakovosti blaga; zlasti se ne daje odškodnina za tekoče predmete, za predmete, ki se lahko ubijejo ali izpridijo, za žive živali in za izjemoma v prevažanje pripuščene predmete, ako je nastala izguba, zmanjšanje ali poškodba po naravi vsebine pošiljatve ali zaradi kakovosti omota ali zapore. Ako so mogle nastati škode po okolišnih zaradi naravne kakovosti blaga ali zaradi pomanjkljive kakovosti omota ali zapore, se domneva, da so nastale tako.

2. Obveznost pošte dati odškodnino neha, ako je izgubo, zmanjšanje, poškodbo itd. zvrčati na višjo silo.

3. Za reči, ki so izključene od prevažanja, se nikdar ne daje odškodnina.

§ 215. Izguba pravice zahtevati odškodnino.

Vsaka pravica zahtevati odškodnino nasproti pošti je izgubljena:

1. Ako kdo na vrednostnem pismu ali paketu z goljufivim namenom navede vrednost previsoko;

2. ako kdo odda na pošto reči, ki so izjemoma prepuščene v prevažanje, ne vpoštevaje predpisov o kakovosti ali zamolčavši vsebino ali z nepravilno ali nenatančno navedbo vsebine ali drugače premotivši pošto.

§ 216. Jamstvo preneha.

1. a) Pravica zahtevati odškodnino za zmanjšanje ali poškodbo vrednostnega pisma ali paketa preneha, ko se prevzame pošiljatev.

b) Toda pošta se ne more sklicevati na to,

1° ako se zmanjšanje ali poškodba dožene povodom preiskave po § 204 ali 205,

2° ako prejemnik zahteva, da se dožene zmanjšanje ali poškodba, kolikor mogoče brez zamude potem, ko jo je našel, najkasneje pa dne, ki sledi sprejetju, pri pošiljativah za prejemnika izven poštne kraja najkasneje drugi dan, ki sledi dnevu sprejetja, v uradnih urah na izročilnem poštne uradu. Prejemnik je dolžan dokazati, da je nastalo zmanjšanje ali poškodba v času

med oddajo in izročitvijo njemu ali nadomestnemu prejemniku.

2. Vsako zahtevo, ki se stavi iz vzroka jamstva zoper pošto, mora uveljavljati v teku šestih mesecev po oddaji upravičena oseba z izjavo, podano ali zapisano na pošti, drugače ugasne z golim potekom roka. Šestmesečni rok se začne s prvim dnevom mesca, ki sledi oddaji. Ako se v teku roka po § 178 stavi zahteva poizvedovanja, ni vračunati v rok časa od dne vlozbe te zahteve do dneva, katerega se naznani posledek poizvedovanja in tega dneva samega.

§ 217. Upravičenec.

1. Ko se je vrednostno pismo ali paket izročil prejemniku, ima prejemnik pravico staviti zahtevo zaradi zmanjšanja ali poškodbe.

2. V vseh ostalih primerih je upravičen pošiljač; pri nakaznicah s povzetjem in poštne nalogom, je pošiljač v zmislu tega dela poštne reda pošiljač s povzetjem obremenjene pošiljatve ali pisma s poštne nalogom ali karte s poštne nalogom. Pošiljač se mora izkazati z uradnim oddajnim potrdilom. Ako tega ne more storiti, je pogoj za uveljavljanje pravice zahtevati odškodnino, da je pošiljatev vpisana v knjige pošte. V primerih posrednje oddaje (§§ 41 in 42) je merodajno le oddajno potrdilo poštne urada ali vpis v knjige poštne urada.

§ 218. Odločba o zahtevi; dajatev odškodnine.

1. Za odločitev je pristojno pri zahtevah pošiljača poštne ravnateljstvo, ki je predpostavljeno oddajnemu poštne uradu, pri zahtevah prejemnika poštne ravnateljstvo, ki je predpostavljeno izročilnemu poštne uradu.

2. Odškodnina se nakaže upravičencu neposrednje potem, ko je dognana dolžnost pošte plačati odškodnino in višina odškodnine, ki jo je plačati; pri tem se ne jemlje ozir na eventualne razprave zaradi poizvedbe krivcev, ki bi mogli biti odgovorni nasproti pošti. Zakonite kolkovnine se odbijejo od zneska odškodnine.

3. Ako se zahteva odškodnine docela ali deloma zavrne, mora poštne ravnateljstvo naznani v odloku stvarni položaj, od katerega je izšlo, in bistvene razloge za zavrnitev. Razen tega mora biti v odloku podučilo o pravnih pomočnikih.

§ 219. Pravni pomočki.

1. Zoper odločbo poštnega ravnateljstva se more v roku štirih tednov vložiti priziv na trgovinsko ministrstvo; zato veljajo določila § 10.

2. Pravna pot zoper državni zaklad je odprta šele, ko je prehodila stvar administrativne stopnje.

§ 220. Izgubljena pošiljatev ali njena vsebina se zopet najde.

1. Ako pride izgubljena pošiljatev ali vsebina take pošiljatve, za katero je pošta že plačala odškodnino, v njeno posest, obvesti pristojno poštno ravnateljstvo odškodovanca in mu da na voljo, da predmet prevzame, plačano odškodnino pa vrne. Ako v štirih tednih, računaje od dneva po vročitvi obvestila, ne poda poštному ravnateljstvu izjave o tem, velja to za odklonitev, da bi vzel

predmet nazaj, in pošta ima pravico, svobodno razpolagati s predmetom.

2. Pošiljatev se vrne brez stroškov za odškodovanca; ako se je pošiljatev zmanjšala ali poškodovala, plača pošta za to odškodnino po določilih § 213; s tem se zmanjša vsota, ki jo je vrniti.

3. Po istih načelih se ravna, ako se izgubljeni del pošiljatve zopet najde.

II. Pri službenih strokah, uravnanih s posebnimi predpisi.**§ 221. Jamstvo pri teh službenih strokah.**

Jamstvo pri njih se ravna po posebnih predpisih.

Dodatek 1.

(K § 29, št. 1 poštnege reda.)

Določila za kakovost pošiljatev z izjemoma dopuščenimi reči.

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
Skupina I. Gledé razpoka nevarni predmeti: a) Streliva in raznesila (kakor: strelni in raznesilni smodnik, nitroceluloza [strelni bombaž], kolodin, pikrinova kislina, nitroglicerín [dinamit] ter raznesilna olja sploh):	Varnostna raznesila, ki jih uvaža monopolna uprava smodnika: Dinamon in treskavi dinamón.	1° Pripuščena so le za pošiljanje v paketih; 2° Za zunanji omot se smejo uporabljati leseni zaboji, leseni sodi ali kovinske posode. Notranji omot mora biti tak, da vsebina ne šklopoče; prostore vmes je trdno izpolniti z leseno volno, tuljem ali slično tvarino. 3° Na napisni strani mora biti navedeno očitno: za vsebino „Dinamon“ ali „Treskavi dinamón“, erarska zaloga, iz katere je raznesilo, in zaznamek: „Na to varnostno raznesilo se uporabljajo določila ministrstvenega ukaza z dne 19. maja 1899. l. (drž. zak. št. 96).“ 4° Vsak paket mora biti na stranskih ploskvah, ki se ne rabijo za napis, prelepljen z rdečim papirjem.

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
b) Municija (kakor: močno raznesilna užigala, raznesilne kapice, raznesilne strelne kapice, užigala za podkope, ki se prožijo z elektriko ali z drganjem, izstreljeni, pa ne razneseni topniški strelji, petarde):	(1) Za pošiljanje za ročno strelno orožje določene patrone, strelne kapice, zapalna očesca.	1° Dopuščene so le za paketne pošiljatve. 2° Patrone morajo biti določene za centralno užiganje in take, da ne morejo niti svinčena zrna padati iz njih ali kroglice se odločati, niti se smodnik raztrošati. Ako je patronski tulec le iz lepenke, mora biti lepenka vsaj 0.7 mm debela. 3° Patrone, strelne kapice ali zapalna očesca se morajo najprej zamotavati v pločevinske shranke, lesene zaboje ali škatlje iz trde lepenke tako trdno, da se v njih ne morejo premikati. Posamezne shranke se morajo dobro zalepiti ali s konopeem križem povezati in potem tesno druga poleg druge in nad drugo zamotati v ne z žebli zbite (spojene) trdne lesene zaboje. Prazne prostore vmes je izpolniti z lepenko, papirnimi odpadki ali leseno volno tako trdno, da shranke ne šklopočejo na prevozu. Zaboji se morajo zbiti z lesenimi vijaki. 4° Navedba vsebine se mora glasi: „Patrone“ ali „Strelne kapice“ ali „Zapalna očesca“. 5° Paketi morajo biti na stranskih ploskvah prepleteni z rdečim papirjem. 6° Teža enega paketa ne sme presegati 5 kilogramov. 7° V koliko je paketom z municijskimi predmeti prilagati oblastvene spremnice za municijo, določajo policijski predpisi.

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
c) Užigalno blago in ognjarska telesa (kakor: užigalice vsake vrste, užigala z drganjem in smuganjem, pokalni zamaški, pokalni grah, pokalne kapice, pokalno srebro, kole-sarske bombe, ognjarski postavki, pirotehniški šaljivi predmeti, signalno ognjarstvo, preparati za bliskovo in časovno luč, klorovokisli kali in druge klorovokisle soli; cigare, ki se same užigajo [cigare, ki imajo na svojem sprednjem koncu maso, ki se z drganjem vname]):	(2) Nenabiti patronski tulci s strelnimi kapicami (tako-zvani lovski tulci). (1) Varnostne užigalne vrvice.	1° Pripuščeni so le za paketne pošiljalve. 2° Tulci morajo biti skrbno zamotani v trdne zaboje ali sode ali se sicer oddajati zamotani tako, kakor ustreza kakovosti vsebine, teži in potu prevažanja. 3° Taki paketi morajo imeti na napisni strani listek iz rdečega papirja z zaznamkom: „Prazne lovske patrone s strelnimi kapicami.“ 4° Teža enega paketa ne sme presežati 5 kilogramov. 1° Dopuščene so le za paketne pošiljalve. 2° Prevažati se ne smejo druge varnostne užigalne vrvice nego sive, ovite z konopnino, ali užigalne vrvice iz tanke cevi, ki ima le razmerno jako majhno množino smodnika. 3° Užigalne vrvice morajo biti v shrankah iz močne železne ploče-

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
	(2) Šelakov ogenj.	vine ali v ne z žebli zbitih (spojenih) trdnih lesenih zabojih ali sodcij skrbno in tako zamotane, da je prostornina shrank povsem izpolnjena in da vsebina ne more šklopotati. Shranke ne smejo imeti večje prostornine nego 0.012 m³ (n. pr. ne smejo biti nad 20 cm dolge, 30 cm široke in 20 cm visoke). 4° Navedba vsebine se mora glasi: „Varnostne užigalne vrvice“. 5° Paketi morajo biti na stranskih ploskvah prelepljeni z rdečim papirjem. 6° Teža enega paketa ne sme presegati 5 kg. 1° Dopusčen je le za paketne pošiljatve. 2° Šelakov ogenj se mora najprej zamotavati v pločevinske shranke, lesene zaboje ali škatlje iz trde lepenke tako trdno, da se v njih ne more premikati. Posamezne shranke se morajo dobro zalepiti ali s konopcem križem povezati in potem tesno druga poleg druge in nad drugo zamotati v ne z žebli zbite (spojene) trdne lesene zaboje. Prazne prostore vmes je izpolniti z lepenko, papirnimi odpadki ali leseno volno tako trdno, da shranke ne šklopočejo na prevozu. Zaboji se morajo zbiti z lesenimi vijaki. 3° Navedba vsebine se mora glasi: „Šelakov ogenj.“ 4° Paketi morajo biti na stranskih ploskvah prelepljeni z rdečim papirjem. 5° Teža enega paketa ne sme presegati 5 kg.

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
d) zgoščenii in v tekočino pretvorjeni plini (kakor ogljenčeva kislina, acetilen, svetilni plin, kisik, vodik, dušik, tekoči zrak): e) snovi, ki razvijajo v dotiki z vodo vnetljive ali zgorevanje podpirajoče pline (kakor alkalijeve kovine, kalcijev karbid, natrijev superoksid, [natrijev peroksid, natrijev dioksid], natrijev acid):	(a) Celuloid in celuloidno blago (t. j. blago, ki je ali docela ali deloma narejeno iz celuloida, ako znaša pri njem množina celuloida več nego 20% skupne teže vsebine). (1) Kalcijev karbid.	Celuloidno blago (tudi filmi) je dopuščeno za pisemske pošiljatve in za paketne pošiljatve, celuloid pa le za paketne pošiljatve. a) Pisemske pošiljatve: 1° Pošiljati se more v pisarnih ali za vzorce blaga. 2° Za zamotavanje je porabljeni vsaj močno lepenko. b) Paketne pošiljatve: 1° Celuloid kakor sirovina in celuloidni odpadki morajo biti zamotani v trdnih, tesno spojenih lesenih zabojih. 2° Celuloidno blago more biti zamotano tudi v močni lepenki. c) Pisemske in paketne pošiljatve morajo biti na napisni strani polepljene z rdečim listkom, ki ima očitno navedbo „Celuloid“ ali „Celuloidno blago.“ 1° Dopuščen je le za paketno pošiljatev. 2° Kalcijev karbid mora biti zamotan v pušicah iz bele pločevine

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
Skupina II. Samovnemne snovi (kakor fosfor, fosforove kovine, sveže žareče saje; pomasčena ali pokoščena volna, umetna volna, bombaž in druge vlaknate snovi; samovnemno oglje):	(2) Ozonal (zmes iz natrijevega superoksida, natrijevega bikarbonata in kuhinjske soli) za narejanje kisikovih kopeli.	z najmanj 0.3 mm debelo steno, zarobki in pokrov pušic morajo biti skrbno zakovani. 3° S karbidom napolnjene in po št. 2° zaprte pločevinske pušice morajo biti zamotane v dobro spojene lesene obrambne zabojčke tako, da pušice ne morejo šklopotati. 4° Na napisni strani paketa mora biti nalepljen rdeč listek z očitnim zaznamkom „Kalcijev karbid, varovati ga je mokrote.“ 5° Teža enega paketa ne sme presegati 5 kg. 6° Paketi s kalcijevim karbidom se morajo obravnavati s posebno pažnjo. 7° Brezpogojno se odklanjajo pošiljatve karbida, pri katerih se opazi značilni duh po acetilenu. 1° Dopusten je le za paketno pošiljatev. 2° Vsak kos ozonala se mora zaviti v stanijol in ti kosi se morajo zapreti v kovinskih tulcih; tulce je potem zamotati v trdne lesene zabojčke tako, da ne šklopočejo. 3° Na napisni strani paketa mora biti nalepljen rdeč listek z očitno navedbo vsebine „Ozonal“. 4° Teža enega paketa ne sme presegati 5 kg.

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
	larin, subitol, tri, nadalje v bencinu ali bencolu raztopljen lak).	Dopuščene so kakor poskuski blaga ali za paketne pošiljatve. a) Pošiljatve poskuksov blaga. Snovi se morajo pošiljati v pločevinskih stekleničicah s privitim zamaškom, ki ima nepropustno zapirajoč vložek iz gume, plute ali usnja; stekleničice morajo biti zamotane v škatljah iz valovite lepenke in imeti na napisni strani širok rdeč pram, na katerem je z očitljivimi črkami navedba vsebine natančno po označenilu v razpredelku 2. b) Paketne pošiljatve: Take pošiljatve morejo ustrezati naslednjim pogojem. 1° Snovi take vrste se morajo pošiljati v pločevinskih sklenicah; pločevinske sklenice ne smejo biti zamašene z zamaškom iz plute, temveč morajo imeti privit zamašek, ki ima nepropustno zapirajoč vložek iz gume, plute ali usnja. 2° Zunanjega omota pločevinske sklenice tedaj ni treba, ako so narejene iz zadostno trdne pločevine. Drugače se morajo porabljati škatlje iz lepenke (valovite lepenke) ali leseni zaboji. Ako se združi več sklenic v eno pošiljatev, se morajo zamotati v škatlje iz lepenke ali zaboje tako trdno, da ne šklopočejo. Prazne prostore vmes je trdno izpolniti z lepenko, papirnimi odpadki ali leseno volno. 3° Na napisni strani paketa mora biti nalepljen pram iz rdečega papirja, ki ima z očitljivimi črkami navedbo vsebine natančno po označenilu v razpredelku 2. Stranske ploskve morajo biti prelepljene z rdečim papirjem. 4° Teža enega paketa ne sme presegati 10 kg.

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
	(3) Pri obdelovanju kamenih olj dobivana težka, visoko razplamenljiva svetilna olja, (piro-nafta, plinovo olje, solarsko olje, astralein in usedline). (4) Špirit, čist ali denatu- rovan, alkohol, vinski cvet.	1° Dopustna so le za paketne pošiljatve. 2° Olje mora biti v neprodušno zaprti pločevinski ali stekleni posodi in ta posoda zopet v lesenem zabojčku zamotana tako trdno, da se posoda ne more premikati v njem. Prostor med posodo in stenami zabojčka mora biti napolnjen z žagovino. Zabojček je treba dobro zabiti. 3° Na napisni strani paketa mora biti nalepljen pram iz rdečega papirja, ki ima z očitnimi črkami navedbo vsebine natančno po oznamenilu v razpredelku 2. Stranske ploskve morajo biti prelepljene z rdečim papirjem. 4° Teža enega paketa ne sme presegati 5 kg. 5° Paketi s takimi predmeti se morajo obravnavati s posebno pažnjo. 1° Te snovi so dopuščene le za paketne pošiljatve. 2° Manjše, s takimi tekočinami napolnjene posode (steklenice, vrči, pločevinske posode) morajo biti dobro zamašene in vrhutega zavarovane v močnih zabojih, bednjih ali košarah. Prostori vmes morajo biti izpolnjeni z dobro sesajočimi snovmi. Ako se pošilja več posod v enem zaboju itd., se morajo zamotati tako trdno, da ne šklopočejo. 3° Sodčki s takimi tekočinami morajo biti iz trdne tvarine in imeti močne obroče, in obroči morajo biti dobro pritjeni. Sodčki morajo biti trdno začepljeni.

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
	(5) Trdi špirit (t. j. izdelek navadno v obliki kocke, ki je narejen iz snovi kakor stearin, tanin, parafin ali boraks in nasičen z denaturovanim špi-ritom). (6) Opojnetekočine, in sicer: rumova esenca, rum, konjak in drugačno močno špiritovito žganje ali liker.	4° Na napisni strani paketa mora biti nalepljen pram iz rdečega papirja, ki ima z očitljivimi črkami navedbo vsebine natančno po oznamenilu v razpredelku 2. Stranske ploskve morajo biti preplepljene z rdečim papirjem. 1° Za prevažanje je dopuščen le za paketno pošiljatev. 2° Kocke morajo biti uajprej v svinčenem folinu, potem zavarovane v pergamentnem papirju, ki je prevlečen s plastjo kazeina, in zamotane v dobro zaprtih pločevinskih pušicah. 3° Na napisni strani mora biti nameščen rdeč listek z očitljivim oznamenilom „Trdi špirit“. 4° Teža enega paketa ne sme presegati 5 kg. Pošiljanje je dopuščeno za poskusek blaga ali za paketno pošiljatev. a) Pošiljatev poskusov blaga. Snovi se morajo pošiljati v pločevinskih stekleničicah s privitim zamaškom, ki ima nepropustno zapirajoč vložek iz gume, plute ali usnja; stekleničice morajo biti zamotane v škatljah iz valovite lepenke in imeti na napisni strani širok rdeč pram, na katerem je z očitljivimi črkami navedba vsebine natančno po oznamenilu v razpredelku 2.

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
Skupina IV. Jedke snovi (kakor žveplena, solna, solitrova, očetna kislina, ledeni ocet, octov sprit, octova esenca, jedki lugi [natronov, kalijev, sodin, pepelikin lug], fosforovi kloridi, klorovo žveplo):	Soda, pepelika, natrijev hidroksid (jedki natron), kalijev hidroksid (jedki kali).	b) Paketne pošiljatve. 1° Manjše, s takimi tekočinami napolnjene posode (steklenice, vrči, pločevinske posode) morajo biti dobro zamašene in vrhutega zavarovane v močnih zabojih, bednjih ali košarah. Prostor vmes morajo biti izpolnjeni z dobro sesajočimi snovmi. Ako se pošilja več posod v enem zaboju itd., se morajo zamotati tako trdno, da ne sklopočejo. 2° Sodčki s takimi tekočinami morajo biti iz trdne tvarine in imeti močne obroče, in obroči morajo biti dobro pritrjeni. Sodčki morajo biti trdno začepljeni. 3° Na napisni strani paketa mora biti nalepljen pram iz rdečega papirja, ki ima z očitnimi črkami navedbo vsebine natančno po oznamenilu v razpredelku 2. Stranske ploskve morajo biti prelepljene z rdečim papirjem. 1° Snovi so dopuščene le za paketne pošiljatve. 2° Spravljene morajo biti v zakonitih pločevinskih škatljah ali steklenicah ali kamenitih vrčih, kojih zapore je zaliti s parafinom. Te posode je potem zamotati v lesene zabojčke; pri steklenih in kamenitih posodah je prostore vmes izpolniti z lepenko ali s papirnimi odpadki tako, da posode ne morejo škopotati.

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
Skupina V. a) Strupi. (1) Cijanove in žvepleno-cijanove spojine, izvzemši prusko kislino. (2) Arzen in vse arzenovite spojine. (3) Oksidi in soli živega srebra. (4) Klor in kisik vsebujoče antimonove spojine. (5) Brom in bromova voda. (6) Bakrene barve, zlasti zeleni volk (kotlovinska zelenica), zeleni in modri bakreni pigmenti. (7) Svinčeni preparati, zlasti kisavnati svinec, svinčena gladbina, svinčena rdečica (surik), svinčena belina in druge svinčene barve. (8) Bakrena galica in zmesi drugih snovi z njo. (9) Alkaloidi in drugi taki v zdravilstvu porabljeni preparati.		3° Na napisni strani paketa mora biti nalepljen pram iz rdečega papirja, ki ima z očitnimi črkami navedbo vsebine natančno po oznamenilu v razpredelku 2. Stranske ploskve morajo biti prelepljene z rdečim papirjem. 1° Dopuščeni so za zalepljena pisma ali za paketne pošiljatve. 2° Po § 13 ministrstvenega ukaza z dne 21. aprila 1876. l. (drž. zak. št. 60) je strup pri pošiljanju skrbno zamotati v dobro zapirajočih se shrankah, ki popolnoma varujejo, da

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
		ne izteče ali se ne iztrosi; imeti morajo napis „strup“. Tem zaukazom ustrezajo naslednje vrste omotov: <i>aa)</i> Ako se pošiljajo kakor paketi: Pri trdnih strupih, in sicer pri snoveh pod (1) do (4) in pod (9), ako so zaprti v steklene, glinaste ali pločevinske posode in ako so te posode zamotane v pločevinske shranke; za zunanji omot trdno spojeni leseni zaboji; pri strupih pod (6) do (8) za notranji omot omenjene posode ali nepremočljive vreče. Tekočine se morajo brez izjeme pošiljati v zakovanih kovinskih posodah, ki jih je zamotati v zaboje. Take kovinske posode so potrebne tudi tedaj, ako je tekočina spravljena najprej v steklenih ali glinastih posodah. Prostor med notranjim in zunanjim omotom je izpolniti z žagovino ali drugimi dobro sesajočimi snovmi. <i>bb)</i> Kakor pisemska pošiljatev se sme prevažati le v zalepljenih priporočenih pismih; na mesto zaboja, določenega za zunanji omot, more stopiti pri tem škatlja iz lepenke, ki jo je oviti v dvojni papir. 3° Pri vseh pošiljativah je skrbeti za to, da so varno zaprte. 4° Na vsaki pošiljativi mora biti na napisni strani nalepljen širok pram iz rdečega papirja, na katerem mora biti z očitivnimi črkami nameščeno oznamenilo „strup“ ali običajna mrtvaška glava. Razen tega mora pošiljač navesti svoj natančni naslov. 5° Teža enega paketa ne sme presegati 5 kg.

Izmed nevarnih reči (§ 27)	so izjemoma dopuščene	po naslednjih posebnih pogojih (§ 29, št. 1)
b) zdravju škodljive ali gnus vzbujajoče snovi [kakor ferro- silicij; mrličji, deli mrličev, mrhovina]: Skupina VI. Žive živali, ki so strupene ali sicer nevarne, ki imajo kako bolezen, ki vzbujajo gnus ali stud, ter sploh divje živali.	Poskuski scalnice.	1° Dopuščeni so za paketno po- šiljatev. 2° Vzorci se morajo spraviti v po- sode z debelo steno in s trdno za- mašenim zamaškom, ki ga je preve- zati z vlažnim živalskim mehurjem ali kavčukovim blagom; posoda mora biti vrhutega zamotana v shranki, dobro izpolnjeni z vato, slamo, tuljem in dr., da se ne ubije. 3° Na vsakem paketu mora biti na napisni strani nalepljen širok pram iz rdečega papirja, na katerem mora biti očitno navedeno za vsebino „Poskusek scalnice“. 4° Teža enega paketa ne sme presegati 1 kg. 5° Paketi s poskuski scalnice se morajo obravnavati s posebno pažnjo.

Dodatek 2.

(K §§ 25, 47, 61 in 76 poštnege reda.)

Posebna določila za pošiljanje v § 25 poštnege reda navedenih reči:**I. Pisemske pošiljatve.**

1. V pismih ali kakor poskuski blaga se smejo zlasti prevažati:

a) tekočine, mastne snovi ali barvila, reči, ki se lahko zdrobijo ali lahko izpridijo, kakor steklo, cvetlice;

b) izmed živih živali le hrošči, metulji, čebele in druge majhne živali, kojih svojstvo dopušča prevažanje v pisemskih pošiljativah.

2. a) Za omot, ki je pripraven, da pri prevažanju tekočin, mastnih snovi ali barvil ali lahko zdrobljivih reči kljubuje v § 25 omenjenim nevarnostim, se more po izkušnji oznameniti:

1° Pri rečeh iz stekla trden omot v škatljah iz kovine, lesa, usnja ali lepenke.

2° Pri tekočinah, olju in mastnih snoveh, ki se lahko topé, omot v trdno zamašenih steklenicah; vsaka mora biti v leseni škatlji, ki je z žagovino, volno ali gobasto snovjo v taki meri izpolnjena, da popije tekočino, če se ubije steklenica. Škatlja sama mora biti zamotana v shranki iz kovine, iz lesa s pritritim pokrovom, ali iz trdnega in nepropustnega usnja. Ako se zamota v zadosti debelo valovito lepenko, ni treba druge shranke; ako se naj uporabi ta način zamotavanja, kadar se združi več steklenic v eno pošiljatev, je treba vsako steklenico posebej oviti z valovito lepenko; vsi prostori vmes se morajo izpolniti z vsesajočimi snovmi v zadostni množini. Ako se porablja za obrambo steklenic izvozljene lesene klade, jih ni potrebno devati v drugo shranko, ako so na najtanjšem mestu vsaj $2\frac{1}{2}$ mm debele, znotraj pa izpolnjene z zadostno množino vsesajoče snovi in ako imajo pokrov.

3° Pri mastnih snoveh, ki se težko topé, kakor pri mazilih, mehkem milu, smoli in dr. tak omot, da se denejo te reči najprej v notranji ovoj (škatlja, vrečica iz platna ali pergamenta itd.) in da se potem zavarujejo v drugi shranki iz lesa, iz kovine ali trdnega in nepropustnega usnja.

4° Pri suhem prašku tak omot, da se dene prašek, ki pušča barvo, najprej v vrečice iz usnja, voščenega platna ali voščenega papirja trdne kakovosti, prašek, ki ne pušča barve, pa v škatlje iz kovine, lesa ali lepenke. Te vreče ali škatlje same morajo biti zopet v vrečicah iz platna ali pergamenta.

b) Za prevažanje kakor pisemske pošiljatve dopuščene živali se morajo dobro zavarovati v škatljah ali sličnih shrankah. Živali, ki pikajo ali izločajo škodljive izločke, morajo biti tako zavarovane, da ne morejo uiti in da je izključena vsaka nevarnost.

5. a) Pri pismih je prepuščeno, da so za-lepljena, kakor se poljubi pošiljaču, toda vsebina mora biti popolnoma zavarovana.

b) Poskuske blaga je pošiljati brez zapore, toda omot mora jamčiti za zavarovanje vsebine.

II. Paketne pošiljatve:

1. Pri paketih se more smatrati v naslednjem navedeni omot po izkušnji za pripravnega, da se zabrani nevarnost za človeško zdravje, oviranje službe ali poškodovanje drugih reči:

a) pri tekočinah v lahko zdrobljivih posodah (steklenicah, vrčih in dr.), če so zamotane tako, da so posode v trdnih zabojih, bednjih

ali košarah in da so prostori vmes izpolnjeni s snovmi, ki dobro vsesavajo.

1° Zadoščati pa morejo tudi škatlje iz valovite lepenke, ako so prostori vmes tudi izpolnjeni z vsesajočo snovjo. Za to prihajajo v poštev poglavitno škatlje s četverno stransko obrambo, s peterno obrambo na dnu in s trojno vmesno obrambo in škatlje s peterno stransko obrambo, peterno obrambo na dnu in četverno vmesno obrambo. Porabljanje škatelj iz valovite lepenke in izbira vrste je odvisna od tega, ali se more smatrati, da je ta omot tudi z ozirom na pot prevažanja, na obseg in težo pošiljatve ter na posebno kakovost tekočine zadostno trpežen in varen.

2° Tekočine do 5 litrov največ se morejo pošiljati brez drugega omota v opletenih steklenicah iz jako trdnega stekla, če pletenica izdatno varuje steklenice in če steklenice ne šklopočejo v pletenicah.

Tekočine v pločevinskih posodah ne potrebujejo nikakega drugega omota v zabojih in dr., ako so posode narejene iz zadostno debele, odporne pločevine, skrbno zakovane, stranske stene spojene z zarobki, iztočne odprtine trdno zamašene, ali ako imajo pokrovi, ki se privijejo, tak vložek iz gume, da neprodušno zamaše steklenico, ako se privijejo.

Sodi s tekočinami morajo imeti močne, dobro pritrjene obroče.

b) Pri svežem mesu in takih rečeh, ki odhajajo mast ali vlažnost, omot v lesenih zabojih ali košarah; papirnati ovoji sami niso pripravi, da bi varovali ta namen, omot iz platna kvečjemu tedaj, ako so predmeti v prvi vrsti zavarovani, da ne kaplja od njih itd. in ako so trdno oviti v slamo ali papir in se šele potem ovijejo v platno. Divja perutnina in divjačina v dlakastih kožah, ki ne krvavi več, se more pošiljati nezamotana.

c) Pri pošiljativah s svežim grozdem ali drugim sadjem omot vsaj v košarah iz pletenega vrhja, ki so pokrite s pokrovom iz enake snovi. Tak omot pa ne zadošča, če bi utegnili med prevažanjem vsled kakovosti vsebine, vsled vremena in dr. najbrže nastajati vlaga.

a) Pri paketih s surovim maslom, skuto, sirom ali margarino, če so tako omotani, da se kepe surovega masla, skute, sira ali margarine zavijejo najprej v močen pergamentni papir, zadosti ovit in z upognjenimi robovi, da se tako ovita kepa ustavi v škatljo iz najmanj trojne valo-

vite lepenke (dve ravni zunanji plasti in med njima plast valovite lepenke) ali iz masti ne propuščajoče, kaka 2 mm debele lepenke in se ta škatlja zavije v močen papir za omotavanje in trpežno poveže z vrvice. Za vroči letni čas pa je porabljati najmanj dve plasti pergamentnega papirja, izmed katerih pokriva zgornji špranjo spodnje.

e) Pri jajcih omot v škatljah iz nepremočljive, najmanj 2 mm debele lepenke, ako so notranje stene škatlje obložene z valovito lepenko, ako je vsako posamezno jajce obdano s tulcem valovite lepenke in ako so vsi prostori vmes izpolnjeni s snovjo, ki dobro vsesava vlažnost (lesena volna, žagovina in dr.).

f) Pri živih živalih omot v kletkah, zabojih, košarah ali sličnih shrankah, ne pa tudi v vrečah ali škatljah. Shranke morajo biti snažne, zračne in tako prostorne, da morejo živali v njih lahko stati, sedeti in ležati. Shranke, ki so docela ali deloma iz latev ali kovinskih palic, morajo biti tako urejene, da živali ne morejo uiti, niti iztezati iz njih posameznih delov telesa. Pri lesenih zabojčkih s čebelami morajo biti zlasti tudi sledovi grč dobro zalepljeni. Nadalje morajo imeti shranke trdno dno in tako visoko trdne stene, da živalski odpadki in stelja ne morejo onesažiti službenih prostorov, prevozil in drugih predmetov. Kolikor je potrebno, je dno pokriti z vsesajočimi snovmi (senom, slamo, žagovino in dr.). Shranke naj imajo dobro pritrjene posode za dolivanje vode in dodajanje potrebne krme, ki jo mora preskrbeti pošiljač; v shranko za vodo se mora vložiti kopalna goba, ki jo povečini izpolnjuje, tako da se voda ne more razliti. Stroški krme, ki jo je morda priskrbel poštni urad, obremenjajo pošiljatev.

2. Razen tega veljajo še naslednja posebna določila:

a) Paketne pošiljatve s tekočinami je obravnavati za blago, na katero je treba posebno paziti, ako se potem, kolikor se vidi od zunaj, zdi, da ni popolnoma izključeno, da se poškodujejo druge pošiljatve, če tekočina izteče itd., z ozirom na okolnosti, ki prihajajo v poštev (pot prevažanja, pogosto prekladanje itd.), če se navadno ravna s pošto pošiljativjo. Pošiljatve pod številko 1, a, 2° se obravnavajo vedno za blago, na katero je treba posebno paziti.

b) Paketi z živimi živalmi morajo biti označeni za take pakete z listkom z oznamenilom „žive živali“, ali z očitno pisanim ali tiskanim zaznamkom „žive živali“. Ako zahteva pošiljač na prevozu posebno skrb za žival, mora naredbe, kako je ravnati z njo, navesti na belem listku

z očitvidno pisavo ali tiskom in ta listek nalepiti poleg drugega listka; naredbe ravnanja se bodo izvrševale, kolikor je to mogoče brez motenja službenega obrata, in brez jamstva pošte.

Pri ostalih paketih naj pošiljač navede vsebino tako natančno kakor mogoče, in pri paketih z rečmi, ki se hitro izpridijo, naj namesti zaznamek „se izpridi“, ako ta kakovost vsebine ni itak očitvidna.

c) Pošiljač paketa z živimi živalmi mora naprej odrediti z zaznamkom, kaj se naj zgodi

s pošiljateljico, ako se ne more vročiti. Poznejša odredba mu je dopuščena le brzojavno in le tedaj, ako je naprej z zaznamkom zahteval, naj ga izročilni poštni urad brzojavno obvesti, da se pošiljatev ne more vročiti; odredba se vrhu tega le vpošteva, ako jo naznani oddajnemu poštnemu uradu v 24 urah po prejemu obvestila. Pošiljač more le zahtevati: naj se pošiljatev vroči drugi osebi v istem kraju, naj se takoj pošlje nazaj, proda ali uniči. Stroške za brzojavke mora plačati pošiljač.